

Zirgu Pasts

Nr. 11 (32)

2009. gada novembris-decembris

**Sezona
Latvijā**

**Pasaules
kauss**

COME *to* FINLAND

Mariko Kučers ar Colard
Dāvis Štrausas foto

ISSN 1691-4864

9771691486008 032

COME *to* FINLAND

**Piedalies grandiozā visas Latvijas ražotāju
izstādē „Ražots Latvijā 2010”!**

2010.gada 25. – 27.marts
Olimpiskais Sporta Centrs
Grostonas iela 6b, Rīga

**Uzmanības centrā būs Latvijas ražotājs, neatkarīgi no tā lieluma,
nozīmības vai popularitātes!**

**Šī ir vienreizēja iespēja Jūsu uzņēmuma un ražotās
produkcijas vai pakalpojuma attīstībai!**

Nepalaidiet to garām!

„RAŽOTS LATVIJĀ” mērķi ir:

- piedāvāt eksporta tirgus Latvijas ražošanas uzņēmumiem un pakalpojumu sniedzējiem,
- demonstrēt Latvijā ražoto produktu un pakalpojumu priekšrocības un labākās īpašības,
- radīt vienreizēju iespēju kontaktu veidošanai ar ārvalstu uzņēmējiem,
- stiprināt valsts labklājību, sekmēt sabiedrības izaugsmi un nacionālo pašapziņu.

Izstādi organizē: SIA „KELLE EXPO” www.kelle.lv kelle@kelle.lv
Mob.:(371) 29 17 19 17 Tālr.,Fax:(371) 67 933 593
Juridiskā / pasta adrese: Ozolu iela 3, Jaunmārupe,Mārupes novads, LV-2166
Bankas rekvizīti: AS Swedbank, HABALV22, IBAN: LV96HABA0551014314228

**KELLE
EXPO**
we know the way...

Par zvaigznēm

Uz *Zirgu Pasta* vāka šoreiz redzama bilde ar vairākām nozīmēm. Vācu jātnieks Marko Kučers ar zirgu *Colard* startē Pasaules kausa izcīņas Rietumeiropas līgas konkūrā sacensībās Helsinkos, Somijā. Vispirms priecājamies, ka mūsu projekta vadītāja Dace Štrausa atrada iespēju doties uz nozīmīgajām sacīkstēm netālaļājā valstī, lai sagatavotu ekskluzīvu reportāžu, kā tas bijis arī no citām valstīm. Otrkārt, bildē redzams zirgs, kurš vēl nesen piederēja zirgu īpašniekam Latvijā, kas liecina, ka mēs „zinām drēbi.” Bet šķēršļa noformējumā lasām uzrakstu *Welcome to Finland*, un šī brīža situācijā to katrs var tulkot pēc savas gaumes – braucam skatīties, vai braucam palikt... Somi, neuzskatīdami sevi par bagātu nāciju, tomēr ir turīgāki un stabilāki par mums, jau kopš tā brīža, par kuru vēstures grāmatās ir tik dažādi viedokļi. Viņi šaubās, vai turpmāk varēs sarīkot tik krāšņas Pasaules kausa sacīkstes. Mēs ceram, ka savu latīņu noturēsim un celsim augstāk, lai gan šajā sacīkšu seriālā startējam citā, zemākā līmenī. Cepuri nost federācijas gudrāko, izlēmīgāko un rīcībspējīgāko cilvēku priekšā, kuri centīsies likt tam notikt. Vēl atceros sarunu ar dažiem varbūt avantūristiski noskaņotiem kungiem, kuri teica, - mums vajag, un mēs varam vēl vairāk. Nevis divas zvaigznes Pasaules kausa posma statusā, bet trīs, pat piecas. Jākonsolidē spēki, jāstrādā, jāsgadā nepieciešamais balvu fonds, un pie mums brauks tie, kurus daudzi tikai *Eurosport* redzējuši.

Domāju par to un klausos Latvijas dibināšanas gada-dienas vakarā mūsu valstsvīru, politiķu un amatpersonu uzrunas tautai. „Mēs visi, mums visiem kopā...” Tāda sociālisma laika frazeoloģija. Iesākumā mēs taču katrs esam viens, - gan ar savu varēšanu un ideāliem, gan ar problēmām. Mēs kļūstam kopā par „visiem”, tā saukto tautu, kad vai nu esam ļoti priecīgi un valsts patriotismā solidāri, vai arī tad, kad „visiem kopā” ir ļoti slikti. Otrajā no minētajām situācijām citās valstīs jau sen ar mēslu dakšām no stalljiem un kūtim ļaudis būtu devušies prasīt taisnību. To taisnību, - „viens likums visiem”. Bet, piemēram, kad kāds zirgu puisis zaudē savu darbu un vēlas nokārtot bezdarbnieka pabalstu, viņam jāizstāv garu garās rindas, vēl jāiet uz arhīvu pēc vairāku desmitu latu vērtām izziņām par to, ka viņš šo valsti stutējis ar savu darbu. Kad Saeimas deputātiem beidzas pilnvaru laiks, viņi saņem kompensācijas, un ne jau par zirgu puīša tiesu. Taču tās viņiem nepienāktos, jo faktiski deputāta darbs ir termiņnētais darba līgums, kur naudas plūsma bankas kontā, neskatoties uz uzstāšanās reizēm valsts likumdevēja tribinē vai iesniegtajiem priekšlikumiem likumu labošanā vai radišanā, jau iepriekš lemta pārtraukšanai pēc četriem gadiem. Tā nu mēs esam „visi kopā”. Un tie, kas tā zirgu puīša nodokļus pirms tam paši tērējuši un citiem gudri dalijuši, nedomā, kā viņam palīdzēt – mazajam uzņēmējam, pašnodarbinātajam un citam parastam cilvēkam dzīve kļūst nu tāda, kā katram par sevi ar savām grūtībām, vai – visiem kopā – ar mēslu dakšām...

Dace Millere

Šajā numurā

NUMURA SARUNA

Sezonas rezumējums

Latvijas Jātnieku federācijas prezidents Agris Blaus vērtē aizvadīto sezonu **4.-5. lpp.**

LATVIJĀ

Galvenās aktualitātes

Notikušas izmaiņas Sporta likumā, kas skar arī jāšanas sportu, izveidota LTB Jauno zirgaudzētāju sekcija, Valmierā atklāta Maijas Kleinbergas kolekcijas izstāde **6.-9. lpp.**

ĀRZEMĒS

Bagātīgs starptautiskais kalendārs

Latvijas sportistu starti kaimiņvalstīs vairākās disciplīnās, Pasaules kausa izcīņas posmi iejādē, konkūrā un pajūgu braukšanā **11.-20. lpp.**

PADOMI

Apkopojam pieredzi

Padomi zirgu turētājiem dzīvnieku barošanai ziemā, kā arī zirgu cirpšanas veidi **34.-37. lpp.**

CEĻOJUMS

Saulainajā Andalūzijā

Interesants stāstījums par Spānijas Karalisko jāšanas skolu Heresā un tās bagātīgajām tradīcijām **39.-41. lpp.**

Laikraksts *Zirgu Pasts*, izdevējs *Equus partneri*. Iespiests *Dardedze* hologrāfijā.

Iznāk reizi mēnesī.

Dace Štrausa – projekta vadītāja +371 26258326, Dace Millere – galvenā redaktore +371 29117718
Inese Ruskule – redaktore +371 26479579, Jolanta Lapiņa – redaktore, mārketingas +371 26544243
Nadina Zavadilika – foto +353 861922762, Maija Gališa – maketētāja.

Elektroniskā pasta adrese: info@zirgupasts.lv.

Adrese pasta sūtījumiem:

Latvijas Zirgaudzētāju biedrība, avīzei *Zirgu Pasts*, Republikas laukumā 2, Rīga, LV-1010.

Informācijas pārpublicēšana un izmantošana pieļaujama, ievērojot LR autortiesību likumdošanu un atsaucoties uz *Zirgu Pastu* kā avotu un/vai darba autoru. Jebkāda cita veida informācijas pārpublicēšana, pavairošana un izmantošana komerciālos nolūkos bez SIA *Equus partneri* rakstveida atļaujas aizliegta un uzskatāma par autortiesību pārkāpumu.

Sezona ar paveikta darba apziņu

Dace Millere

Aizvadīta kārtējā jāšanas sporta sezona. Jāteic, lielākoties ar pozitīvām emocijām, gūstot pilnīgi skaidru pārliecību par to, ka šī sporta veida pārstāvji ir apņēmības pilni savu darbu turpināt un nepadoties grūtībām. Šogad paveikto sarunā ar *Zirgu Pastu* vērtē Latvijas Jātnieku federācijas prezidents **Agris Blauss**.

– **Kāda Latvijas Jātnieku federācijas saimei bijusi aizvadītā sezona, analizējot notiekošo pašu mājās?**

– Neskatoties uz pašreizējām problēmām valsts ekonomikā, Latvijas Jātnieku federācija spējusi noorganizēt visas kalendārā paredzētās sacensības sekojošās disciplīnās: šķēršļu pārvēršanā, iejādē, pajūgu braukšanā un paraolimpiskajā iejādē.

Uzskatu, ka LJF sekmīgi pildījusi visus galvenos uzdevumus, kas noteikti pirms pāris gadiem mūsu izstrādātajos *Jāšanas sporta attīstības pamatvirzienos*, un par katru no to punktiem iespējama atsevišķa saruna.

LJF sekmīgi sadarbojusies ar sponso-riem, un tas ir ļoti būtiski, jo bez finansiālā atbalsta nav iespējama federācijas darbība, kā arī sacensību sarīkošana. Daudziem zināms, cik pieticīgs bijis un būs valsts atbalsts sporta federācijām, taču mēs to uztveram ar izpratni, un domājam, kā arī šajā situācijā iespējami pilnvērtīgi darboties. Tāpēc saku paldies visiem sponso-riem, kuri vēlējušies un varējuši atbalstīt jāšanas sportu! Paldies visiem LJF valdes locekļiem, kuri pratuši piesaistīt sponso-ru mūsu sporta veidam!

Mums izdevies panākt, ka esam varējuši

LJF prezidents Agris Blauss.

atbalstīt visus Latvijas labākos sportistus, kuri startējuši ārzemēs *Grand Prix* līmenī. Federācija finansiāli pilnībā nodrošināja Airisas Peneles līdzdalību Eiropas čempionātā Londonā.

– **Tātad loģiski nonākam pie mūsu sportistu nozīmīgākā veikuma starptautiskajā arēnā.**

– Airisas Peneles līdzdalība Eiropas čempionātā iejādē ir ne tikai mūsu svarīgākais panākums šogad, bet viens no lielākajiem sasniegumiem Latvijas jāšanas sportā vispār, kā arī Baltijas valstīs, jo viņa pirmā pārstāvēja mūsu reģionu tik augsta

ranga sacensībās šajā disciplīnā, turklāt ar Latvijā audzētu zirgu Ravelu. Jau stāstīts, bet vēlos to atkārtot, ka pati kvalifikācijas sistēma Eiropas čempionātam ir ļoti komplicēta, sacensībās piedalās tikai vislabākie, un iejādē vislabākie pārstāv tieši Eiropu. Konkūrā ievērojams sasniegums ir Anda Vārnas starti starptautiskās sacensībās, tajā skaitā Pasaules kausa izcīņas Centrāleiropas līgas posmos un uzvara vienā no tiem – Rīgā, kas federācijai un arī līdzjutējiem ir jo īpaši patīkami. Ceram, ka, piedaloties vēl dažās posmu sacensībās un Centrāleiropas līgas finālā nākamgad martā Tallinā, Andis spēt iegūt tiesības startēt Pasaules kausa lielajā finālā. Jāpiebilst, ka veiksmīgi startējis arī Guntars Siliņš, izcīnot tiesības piedalīties Eiropas čempionātā konkurā, taču viņš šajās sacensībās nestartēja zirgu salīdzinoši mazās pieredzes dēļ.

Viens no punktiem jāšanas sporta attīstības programmā paredz tiesnešu un treneru kvalifikācijas celšanu. Federācija ir atbalstījusi gan tiesneša Daiņa Līvmaņa, gan trenera un maršrutu sastādītāja Sergeja Šakurova šogad un iepriekš Ivo Miķelsona piedalīšanos starptautiskajosursos ārzemēs.

– **Minamas arī citas aktivitātes, piemēram, popularizējot savu sporta veidu.**

– Federācija turpinājusi televīzijas raidījuma *Auzu motors* sponsorēšanu, lai reklamētu jāšanas sporta veidu. Laba sadarbība izveidojusies arī ar avīzi *Zirgu Pasts*, kopīgi realizējot jāšanas sporta popularizēšanas pasākumus.

– **Kāda ir informācija no FEI par Pasaules kausa Rīgas posma vērtējumu?**

– Esam saņēmuši atzinīgas atsauksmes par šī gada lielāko pasākumu, kas sarīkots Latvijā. Ar katru gadu sacensību kvalitāte aug, un centisimies šo augsto organizatorisko līmeni noturēt arī turpmāk, lai gan tas nebūs viegli finansiālu apsvērumu dēļ.

– **Vai iespējams jau tagad runāt par galvenajām novitātēm vai labākajām tradīcijām nākamajā gadā?**

– Vēlamies turpināt pēdējo gadu labāko tradīciju, – saglabāt iedibināto sacensību sistēmu. Tas ir, ka visās federācijas pārziņā esošajās disciplīnās notiek Latvijas čempionāts, ziemas čempionāts un LJF kausa izcīņa vairākos posmos. Tā tas bija jau agrāk konkurā un iejādē, šosezon – paraolimpiskajā iejādē, nākamgad iecerēts šādu sistēmu iedibināt arī pajūgu braukšanā. Iespējams, arī poniju sacīkstēs, jo paredzams federācijas ietvaros dibināt jaunu sekciju. To nosaka mūsu sporta veida attīstības tendences, – arvien vairāk vēlas

Vislielākos panākumus starptautiskajā konkurā arēnā šosezon guvis Andis Vārns.

jāt mazi bērni, vecāki viņiem iegādājas ponijus, klubi rīko sacensības, un tad jau arī jāieklaujas kopējā LJF dzīvē.

Turklāt esam pildījuši federācijas solīto – atbalstījuši klubu rīkotās sacensības. Paldies visiem kolektīviem, arī zemnieku saimniecībām, SIA un citiem, kuri rīkojuši pasākumus, aicinot piedalīties citus! Federācijas atbalsts šajās sacīkstēs ir bijis starta iekārtas, datortehnikas un tās apkalpojošā personāla nodrošināšana.

– Kādas izmaiņas praktiski var radīt nepieciešamā LJF pārstrukturizēšana, pēc jaunajām likumdošanas prasībām iekļaujot federācijas biedru skaitā tikai juridiskas personas? Vai tas neierobežos sportistu un hobijs jātnieku iespējas startēt?

– Šīs izmaiņas nepieciešamas sakarā ar grozījumiem Latvijas Sporta likumā. Taču tas neiespīdīs cilvēku vēlmi sportot un startēt negatīvā nozīmē. Katram sportistam vajadzēs meklēt ceļu uz sporta klubu, vai tiem, kuri neatradīs sev piemērotu, veidot to pašiem. Turklāt LJF pēdējā valdes sēdē tika nolemts, ka ikvienam sportistam būs nepieciešams arī iegādāties starta licenci, lai pilnībā sakārtotu šo sistēmu. Vēl LJF biedru sapulcē jālemj par to, cik liela būs maksa par šo licenci un cik liela – kluba vai citas juridiskas personas gada biedru maksa federācijā. Lai jau iepriekš apspriestu šos jautājumus, kā arī lemtu par mūsu tradicionālo jāšanas sporta disciplīnu attīstību, novembra beigās notiks konkūra un iejādes sekciju sanāksmes, kurās aicināti piedalīties visi interesenti, kam rūp šo nozaru attīstība un kuriem ir reāli priekšlikumi darbības veicināšanai.

– Piedalījāties Latvijas Sporta federāciju padomes organizētajā sanāksmē,

Māra Millera foto

Federācijas prezidents Agris Blaus apbalvo LJF kausa sacensību uzvarētāju konkūrā Guntaru Siliņu.

kurā tika spriests par finansējuma pārdali, kurā tika apšaubīta jaunas iestādes – Valsts sporta centra veidošana. Tā vietā Izglītības un zinātnes ministrijai tika ierosināts izskatīt iespēju nodot treneru un metodiķu algām paredzētos līdzekļus katram sporta veidam plānotajā apjomā federācijām vai LSFP, kas veiktu sadali konkrētajām federācijām. Tika izteiktas bažas, ka, pat neveidojot jauno VSC, bet pārdalot tam paredzētos līdzekļus Murjāņu sporta ģimnāzijai, varētu būtiski

samazināties finansējums deviņām IZM pakļautībā esošajām Valsts sporta aģentūrām, tajā skaitā – Lietišķo sporta veidu centram Kleisti. Kā jūs varat komentēt šo situāciju?

– Nav pilnībā iespējams paredzēt, kādi konkrēti lēmumi tiks pieņemti, notika tikai jautājuma apspriešana. Vairāk skaidrības būs pēc Saeimas Sporta apakškomisijas sēdes. Protams, neziņā ir Kleistu kolektīvs, sportisti, kuri ne tikai saistīti ar šo sporta bāzi ikdienā, bet kuri arī no citām sporta bāzēm un klubiem ierodas uz Latvijā lielākajām sacīkstēm visas sezonas garumā. Tāpēc LJF valdes sēdē spriedām par šo situāciju, un tika pieņemts lēmums. Citēju: „Latvijas Jātnieku federācija, kuras mērķis ir organizēt, attīstīt un vadīt jāšanas sportu valstī, respektē IZM centienus optimizēt sporta struktūru valstī, lai ietaupītu valsts budžeta līdzekļus. Bet federāciju vienlaikus uztrauc nacionālās sporta bāzes Kleisti turpmākais liktenis. Lai saglabātu un uzlabotu bāzē jāšanas sporta attīstību, nodrošinātu bērniem un jauniešiem iespēju trenēties jāšanas sportā, modernajā piecīņā, paukošanā un BMX ritenbraukšanā, LJF ir gatava apsaimniekot šo sporta bāzi, saglabājot un attīstot minētos sporta veidus sadarbībā ar attiecīgajām sporta federācijām, ievērojot to prasības un intereses.” Redzot, ka valsts nevar pilnībā finansēt šīs sporta bāzes turpmāko apsaimniekošanu un attīstību, LJF ir gatava to uzņemties.

Jāšanas sporta attīstības programmas pamatvirzieni

Programmas mērķis ir attīstīt jāšanas sportu, izvirzot galvenos uzdevumus un nosakot darbības virzienus, lai sasniegtu vēlamās rezultātus.

LJF vada un koordinē jāšanas sportu valstī, pārstāv šo sporta veidu starptautiskajā arēnā, apvieno sporta klubus, sporta skolas, rūpējas, lai bērni un jaunieši varētu nodarboties ar jāšanas sportu, vienlaikus nodrošinot labāko sportistu izaugsmi un atbalstot viņus starptautiskajās sacensībās.

Galvenie uzdevumi:

1) vadīt un koordinēt jāšanas sportu

valstī:

- 2) popularizēt jāšanas sportu, it sevišķi bērnu un jauniešu vidū;
- 3) organizēt Latvijas mēroga un starptautiskas sacensības;
- 4) atbalstīt Latvijas izlases sportistu startus starptautiskajās sacensībās;
- 5) organizēt seminārus un treniņnometnes;
- 6) veicināt talantīgāko sportistu profesionālo izaugsmi;
- 7) paaugstināt treneru un tiesnešu kvalifikāciju;
- 8) rūpēties par Latvijas Republikas jāšanas sporta vēstures izpēti;
- 9) atbalstīt sacensības, kuras tiek rīkotas cilvēkiem ar īpašām vajadzībām;
- 10) atbalstīt klubu rīkotās sacensības.

Federāciju biedri – tikai juridiskās personas

Dace Millere

Latvijas Jātnieku federācija paziņojusi par biedru sapulci 9. janvārī, kurā vajadzēs apstiprināt izmaiņas federācijas statūtos. Tas nepieciešams tālab, ka Sporta likumā ar 2009. gada 19. februārī stājušās spēkā būtiskas izmaiņas, kas atsaucas uz ikvienas Latvijā atzītās sporta federācijas darbu.

Sporta likuma 10.1 panta *Sporta federācijas atzīšanas kritēriji un kārtība* 4. punkts tagad izteikts šādā redakcijā: *Sporta federācijas biedri ir tikai juridiskas personas.*

Kāpēc bija nepieciešamas šādas izmaiņas likumdošanā? To skaidro Latvijas Sporta federāciju padomes ģenerālsekretārs **Egils Puriņš**:

– Par šādām izmaiņām likumdošanā Latvijas Sporta federāciju padome iestājās jau sen, un beidzot tās veiktas. Galvenais iemesls, veicot šīs un arī citas izmaiņas, bija paaugstināt kritērijus,

kādi izvirzīti valstiski atzītajām sporta federācijām Latvijā. 2003. gadā pieņemtais Biedrību un nodibinājumu likums, kas reglamentē arī atzīto sporta federāciju darbību, nosaka, ka katram organizācijas biedram lēmumu pieņemšanas procesā ir viena balss. Tāpēc rodas absurda situācija – viena balss ir gan atsevišķam cilvēkam, kurš kļuvis par atzītās federācijas individuālo biedru, gan klubiem, tajā skaitā tādiem, kuros pulcējas simts un pat vairāk cilvēku. Šādi pieņemot lēmumus, patiesu demokrā-

tiju nav iespējams nodrošināt. Tāpēc arī pasaules pieredze liecina, ka ar nelieliem izņēmumiem nacionālo federāciju biedri ir tikai klubi, bet starptautisko federāciju biedri – tikai nacionālās federācijas, kam katrai ir viena balss. Taču eksistē izņēmumi citvalstu federācijās, un tādi būs arī Latvijā, tāpēc tagad, lai veicinātu iespējami objektīvāku lēmumu pieņemšanu, reglamentēts arī tas, ka federācijas biedru skaitā arī juridiskās personas – individuālie uzņēmēji, SIA un citi komersanti nedrīkst būt vairāk par pusi; pārējiem jābūt sporta klubiem, kas reģistrēti kā biedrības. Likuma grozījumu pārejas noteikumos noteikts, ka visām atzītajām sporta federācijām jāveic izmaiņas statūtos, ja tās nepieciešamas, un līdz 2010. gada 1. septembrim jāiesniedz Latvijas Sporta federāciju padomei iesniegums par vēlmi saglabāt savu valstiski atzītās sporta federācijas statusu.

Informācija. Šobrīd Latvijā ir 90 atzītās sporta federācijas, tajā skaitā Latvijas Jātnieku federācija. LjF savukārt ir 340 individuālie biedri un tikai 14 kolektīvie: JSK *Burtņieku Rotors*, JSK *Rezerves virsnieku apvienība*, JSK *Favorīts*, BO SIA *Ventspils Jātnieku klubs*, SIA *Saldus Jāšanas sporta skola*, SIA *Megate*, SIA *Latvijas Zoovetapogāde*, SIA *LLTT*, SK *Quattro*, Latvijas Profesionālo JSK, Latvijas Invalidu jāšanas federācija, SIA *Zilupes stalli*, JSK *Bajāri* un *Straujais strēlnieks*.

Uzzinot par nepieciešamo federācijas biedru pārreģistrēšanu, sportisti izsaka arī bažas, – vai tas nebūs šķērslis viņu startiem, sporta veida pastāvēšanai vispār, jo tikai retais, kurš vēlas startēt, ir gatavs uzņemties kluba dibināšanu, lai ap sevi pulcētu līdzīgus cilvēkus un tādējādi nodrošinātu iekļaušanos federācijas darbā. Taču pieredzējuši sporta darbinieki uzskata, ka viss ir gluži pretēji, – šis process varbūt mudinās sakārtot ikdienas darbu daudzās federācijās, savukārt to individuālajiem biedriem tiks izsvērt, kādas ir viņu organizatoriskās prasmes, un kāds ieguvums varētu būt atsevišķu sportistu apvienošanās procesam klubos. Būs spēcīgi klubi, kas lems par federācijas darbu, spēcīgāka būs arī pati federācija un tās varēšana sporta veida attīstībā. Domājams, ka nekas nevarēs liegt federācijas biedriem pieņemt lēmumu, ka var startēt arī klubos neapvienojušies sportisti, tikai, iespējams, ka licences cena līdzdalībai nacionālajās sacīkstēs viņiem varētu būt lielāka nekā klubu biedriem, kas ietilpst federācijā.

Ar pilnu Sporta likuma tekstu var iepazīties mājas lapā www.lsfp.lv

Māra Millera foto

LjF biedru sapulce notiks 9. janvārī

Saskaņā ar Latvijas Jātnieku federācijas Prezidija lēmumu, paziņoju, ka **LjF biedru sapulce un gada noslēguma pasākums notiks 2010. gada 9. janvārī** kultūras namā **Berģi** Rīgā, Brīvības gatvē 455. Sākums pulksten 17.

Darba kārtība:

1. Sapulces atklāšana.
2. LjF prezidenta ziņojums.
3. Sportistu apbalvošana.
4. LjF statūtu grozījumu apstiprināšana.

Paskaidrojums

Saskaņā ar grozījumiem Sporta likumā, kuros noteikts, ka „sporta federācijas biedri ir tikai juridiskās personas”, LjF biedru sapulcei nepieciešams veikt grozījumus tās statūtos.

LjF biedru sapulces lēmuma projekts par LjF statūtu grozījumiem.

1. Izteikt statūtu 4.1. punktu sekojošā redakcijā:

Par LjF biedru var kļūt juridiska persona, kura atbalsta LjF darbības mērķus un ir ieinteresēta tās sekmīgā darbībā.

2. Izteikt statūtu 4.2. punktu sekojošā redakcijā:

Lai kļūtu par LjF biedru, juridiskajai personai jāiesniedz LjF Prezidijam adresēts pieteikums. Pieteikuma formu izstrādā un apstiprina LjF Prezidijs.

3. Izteikt statūtu 5.10. punktu sekojošā redakcijā:

Katru biedru, kas ir juridiska persona, pārstāv šīs juridiskās personas pilnvarota viena fiziska persona.

LjF prezidents **Agris Blaus**

Ņemot vērā izmaiņas likumdošanā, no 2010. gada 1. marta tikai tie sportisti, kuri pārstāvēs konkrētu juridisko personu, tas ir, LjF biedru (sporta klubu, SIA, zemnieku saimniecību, biedrību, nodibinājumu vai citu likumā noteikto juridiskās personas veidu), varēs piedalīties jāšanas sacensību disciplīnās – konkūrā, iejādē, poniju sacensībās, pajūgu braukšanā un paraolimpiskajā iejādē.

Lai veiktu pārreģistrāciju un kļūtu par LjF biedru, juridiskajām personām ne vēlāk kā līdz 2010. gada 1. februārim jāiesniedz LjF sekretariātā vai jānosūta uz LjF e-pastu leflatvia@leflatvia.lv sekojoši dokumenti:

1. Pieteikums (pēc noteiktas formas);
2. Juridiskās personas reģistrācijas apliecības kopija.

Populāras kļūst klasifikācijas sacensības

Dace Millere

Valsts aģentūrā Lietišķo sporta veidu centrā *Kleisti* jau vairāk nekā desmit gadu notiek klasifikācijas sacensības iejādē, kuras vada Anita Mangale. Trešo sezonu šo tradīciju pārņemusi arī konkūristi, kuru sacīkstēs galvenais tiesnesis un maršrutu sastādītājs ir Sergejs Šakurovs. Īpaši treniņmači popularitāti ieguvuši šosezon, kad 16 sacensībās šķēršļu pārvarēšanā kopā reģistrēti 820 dalībnieku starti. Iejādē deviņās sacīkstēs – 243 dalībnieki. Vasaras sezona veiksmīgi aizvadīta, tiek gatavoti dokumenti par sporta klašu piešķiršanu jātniekiem, un pēc sarakstu apstiprināšanas treneru padomes sēdē tos publicēsīm, domājams, nākamajā *Zirgu Pasta* numurā.

Taču, ņemot vērā sportistu vēlmi mācīties un pilnveidot savu meistarību šādās sacīkstēs, tās turpināsies arī ziemas sezonā – konkūrā jau divi mači līdz avīzes iznākšanas brīdim aizvadīti, bet iejādē darbošanās sāksies novembra beigās. Jāpiebilst, ka treniņsacensības notiek arī citās jāšanas sporta bāzēs – JSK *Temperaments*, *Tiraines stallos*, *Kriķos*, *Lielceros* un citur. Arī to rezultātus Latvijas Jātnieku federācija izvērtēs un apkopos, piešķirot sporta klases.

Sergejs Šakurovs:

– Varam priecāties par lielo dalībnieku skaitu klasifikācijas sacensībās, taču tas varētu būt vēl lielāks, ja salīdzinām ar Latvijā sezonas laikā notiekošo

ieskaites sacensību dalībnieku skaitu. Veidojot maršrutus klasifikācijas sacensībās, cenšos vispirms sportistus pārbaudīt vadības maršrutos, tad konkūros ar nelielu augstumu – no 50 līdz 80 cm, reizēm tikai uz tīrību, reizēm uz ātrumu. Visaugstākie maršruti ir līdz 110 cm, bet šosezon *Grand Prix* bija pat līdz 130 cm. Pozitīvi ir tas, ka šajās sacensībās Kleistos var piedalīties sportisti no jebkuras Latvijas vietas, un arī startējošo vecums netiek ierobežots, – galvenā ir vēlme mācīties. Klasifikācijas sacensību mērķis ir izglītojošs, – jauniejiem jātniekiem maršruts jāveic prātīgi un tikpat nopietni jāizglīto jaunie zirgi.

Anita Mangale:

– Šosezon klasifikācijas sacensībās piedalījās vairāk dalībnieku nekā iepriekš, un arī viņu snieguma līmenis ir audzis. Domāju, ka nākamgad varam cerēt uz vēl labākiem rezultātiem, kurus apliecina ne jau tikai atzīmes, bet kopējā sportistu izaugsme.

Māra Millera foto

Visu sezonu – no pavasara līdz rudenim – konkūra klasifikācijas sacensībās bija kupls dalībnieku skaits.

Priecē tas, ka jūtams dalībnieku skaita pieaugums bija tieši vecuma grupā bērniem līdz 14 gadu vecumam, – tas palielinājis trīskārt, salīdzinot ar iepriekšējo gadu. Tā ir mūsu nākotne, un šis fakts liecina, ka nodrošināta pēctecība, – bērni turpinās startēt arvien augstākas sarežģītības pakāpes shēmās un kuplinās kopējo konkurenci. Klasifikācijas sacensību programmā iekļautas visas shēmas, sākot no I grupas testa līdz Lielajai balvai. Tā ir iespēja katram sportistam izvēlēties sev atbilstošo shēmu, kā arī

to, kurā pagaidām vēl nav drosmes startēt sacensībās, – te ir iespēja sevi pārbaudīt, turklāt līdzvērtīgā konkurencē, jo katrā shēmā notiek dalījums arī vecuma grupās, un katrs sportists var saņemt savu godam nopelnīto diplomu un rozeti. Nodarības pie mums bērni tagad sāk jau pat desmit gadu vecumā, tāpēc izveidojam arī konkurenci bērniem līdz 12 gadu vecumam, lai viņi varētu pilnvērtīgi sacensties savu vienaudžu vidū un apliecināt sevi tajā.

A Big Boy pārdots

Dace Štrausa

Zirgs *A Big Boy*, kas piederēja igauņim Heiti Hēlam un kurš to uzticēja jātniekam Reinam Pillam, pārdots Atinai Onasis de Mirandai. Runā, ka pārdošanas summa mērāma miljonos eiro, bet neviens to nevēlas apstiprināt.

Atina ir slavenā grieķu kuģu magnāta Aristoteļa Onasis mazmeita, vienīgā no Onasis dzimtas turpinātājām un milzu bagātības mantiniece. Viņa apprecējās ar olimpieti – konkūra jātnieku Alvaro de Mirandu Neto 2005. gadā. Atinas mīlestība kopš mazotnes ir bijuši zirgi, viņa piedalās arī konkūra sacensībās. Apmeklējot brazīliešu jātnieka Pessoa stallus Beļģijā, viņa satika Alvaro, iemīlējās un drīz vien nolēma pārcelties uz dzīvi uz Sanpaulo un apprecēties. Alvaro ir 12 gadus vecāks par Onasis mantinieci. Alvaro ir meita no iepriekšējām laulībām un dzīvo kopā ar tēvu. Atinas tēvs francūzis Terijs Rasels bija kategoriski pret šīm, kā viņš uzskatīja, nevienlīdzīgajām laulībām un pat neieradās meitas kāzās. Atinas māte nomira

FEI foto

Reins Pills *A Big Boy*.

1988. gadā, kad meitenei bija tika trīs gadi, un viņa uzauga Šveicē sava tēva jaunajā ģimenē.

A Big Boy Atina ir nopirkusi kā dāvanu savam vīram Alvaro de Miranda. 14. novembrī Dohā notika *Global Champions Tour* fināls, kur Alvaro de Miranda ar *AD Picolien Zeldenrust* izcīnīja trešo vietu, balvā saņemot 120 000 eiro.

Nodibināta Jauno zirgaudzētāju sekcija

Natālija Dreimane,
Ligija Biteniece

Jauniešus un bērnus, protams, vairāk interesē jāšanas sports nevis zirgaudzēšana. Tomēr arī šis process, lai gan ne tik dinamisks, varētu ieinteresēt jauniešus, kā to pierādīja pirmās jaundibinātās Latvijas Zirgaudzētāju biedrības Jauno zirgaudzētāju sekcijas sacensības.

WBFSH (Pasaules sporta zirgu audzētāju federācija) jau kopš 2001. gada rīko sacensības jauniešiem zirgaudzētājiem. Sacensību mērķis ir pulcēt kopā jaunos zirgaudzētājus no dažādām valstīm un audzētāju organizācijām. Latvijas Zirgaudzētāju biedrība nolēma atbalstīt šo kustību un nodibināt Jauno zirgaudzētāju sekciju, kur var piedalīties bērni un jaunieši no 15 gadu vecuma. Sekcijā, protams, var iesaistīties arī jaunāki bērni, bet starptautiskās sacensības notiek no 16 līdz 25 gadu vecumam.

Viena no pirmajām sekcijas aktivitātēm bija jauno audzētāju sacensības AS *Ago-firma Tērvete* 7. novembrī, kas notika pēc līdzīga nolikuma kā WBFSH sacensības divās vecuma grupās - no 15 līdz 18 un no 19 līdz 24 gadu vecumam. Tika nolēmts izdarīt nelielu vecuma korekciju, ņemot vērā to, ka sacensības notiek gada beigās un sekcijas mērķis ir prezentēt Latvijā Zirgu ciltsgēmatu starptautiskajās jauno zirgaudzētāju sacensībās.

Sacensības tika kupli apmeklētas - 11 dalībnieki jaunākajā grupā un pieci vecākajā.

Jauno audzētāju čempionātā dalībnieki sacentās sekojošās disciplīnās:

- Teorijas tests - dalībnieki atbildēja uz 20 dažādiem jautājumiem par audzēšanu, staļļa menedžmentu, barošanu, veselību un sportu;

- Trīs zirgu eksterjera vērtēšana un rings, kā arī gaitu un lēciena vērtēšana trim zirgiem atrodoties brīvi arēnā - pēc tam salīdzinot ar ekspertu vērtējumu;

- Zirga prezentācija rokās.

Visi jaunieši bija nopietni gatavojušies. Grūtākā daļa bija teorijas tests, ko izcili atbildēt izdevās tikai dažiem no sacensību dalībniekiem. Savukārt zirga prezentācija rokās padāvās salīdzinoši labi. Trīs zirgu vērtēšanā lūdzām ekspertu komentārus, lai jauniešiem rastos priekšstats, kam jāpievērš uzmanība, zirgu vērtējot. Jāsaka, ka zirgu vērtēšana ir sarežģīts uzdevums arī visai pieredzējušam speciālistam, tāpēc šeit jauniešiem audzētājiem vēl daudz jātrenējas un jāseko līdzi ekspertu darbam, nekautrējoties jāuzdod interesējošie jautājumi.

Par uzvarētājiem jaunākajā grupā kļuva Roberts Neretnieks, kas pārstāvēja z/s *Kri-*

Jauno zirgaudzētāju čempionāta dalībnieki Tērvetē.

ķi, otrā - Santa Ivanova no *Zirgaudzētavas Kocēni* un trešā Linda Viša no z/s *Liepenes*, bet vecākajā grupā uzvarēja Anna Veidmane no *Mežstrazdiņiem*, otrajā vietā Egija Rodze no *SIA Princis*, bet trešais Kristaps Neretnieks no z/s *Kriķi*. Kā balvas pirmo trīs vietu ieguvēji katrā vecuma grupā saņēma galerijā *Rāmis* glīti noformētās Daces Štrausas fotogrāfijas.

Turpmākais darbs sekcijā lielā mērā būs atkarīgs no pašu jauniešu aktivitātes,

izdomas un iniciatīvas. Varbūt kādu zirgaudzētavu un klubu jaunieši arī paši vēlēsies organizēt līdzīgas sacensības. Pavasarī Latvijas Zirgaudzētāju biedrības Jauno zirgaudzētāju sekcija plāno organizēt mācību braucienus uz kādu no audzētāju pasākumiem augsti attīstītās zirgkopības valstīs un, iesaistoties WBFSH Jauno Zirgaudzētāju sekcijas darbā, varbūt piedalīties jauno zirgaudzētāju pasaules čempionātā.

Čempionu tūre

Dace Štrausa

Pasaules 18 labākie jātnieki kvalificējās *Global Champions Tour* finālam Dohā. Maršruta sastādītājs Konrāds Homfelts bija uzlicis tik sarežģītu 160 cm augtu šķēršļu maršrutu, ka jau sākumā bija skaidrs, ka nebūs daudz jātnieku, kas to izjās tīri. Šī ir desmit posmu sacensību sērija ar atsevišķu finālu un vislielāko balvu fondu konkūrā, kopā fināla sacensībās tika sadalīti 900 000 eiro, piedevām uzvarētājs ieguva savā īpašumā apzeltītu arābu zirga galvas skulptūru 8000 eiro vērtībā, ko veidojuši juvelieri no *Kanz* starptautiskās kompānijas. Pirmais sacensību raunds beidzās, četriem pāriem veicot maršrutu tīri. Pārleķšanā Kiršhofs un Miranda nogāza pa šķērslim. Francūzim Mišlam Robēram (attēlā) tomēr bija pa spēkam pieveikt pārleķšanas maršrutu tīri un ātri,

aiz viņa jāja belģis Joss Lansinks. Robērs ar savu ķēvi *Kallemoi de Pepita* bija nepārspējams un, lai kā centās Lansinks, viņš tomēr, arī veicot maršrutu bez kļūdām, atstāja uzvaru Robēram.

Desmit labāko jātnieku rezultāti

1. Mišels Robērs ar *Kallemoi de Pepita* (Francija)
2. Joss Lansinks ar *Valentina van t Heike* (Belģija)
3. Alvaro de Miranda ar *AD Picolien Zeldenrust* (Brazīlija)
4. Ulrihs Kiršhofs ar *Carino 188* (Vācija)
5. Deniss Linčs ar *All Inclusive NRW* (Īrija)
6. Marko Kučers ar *Cornet Obolensky* (Vācija)
7. Edvina Aleksandere ar *Isovlas Itot du Chateau* (Austrālija)
8. Daniels Doisers ar *Aboyeur W* (Vācija)
9. Ēriks Lamaze ar *Hickstead* (Kanāda)
10. Patriks Makenti ar *Ever Murry Marais Z* (Belģija)

0/0 s.p.;49,76 s - 300 000 eiro
0/0 s.p.;49,89 s - 180 000 eiro
0/4 s.p.;48,52 s - 120 000 eiro
0/4 s.p.;48,91 s - 69 000 eiro
1 s.p./88,92 s - 57 000 eiro
4 s.p./83,23 s - 30 000 eiro
4 s.p./83,71 s - 30 000 eiro
4 s.p./83,87 s - 15 000 eiro
4 s.p./83,99 s - 15 000 eiro
4 s.p./87,55 s - 15 000 eiro

Zirgi Maijas Kleinbergas dzīvē

Guna Medne, Valmieras Novadpētniecības muzeja Izstāžu un reklāmas nodaļas vadītāja

Valmieras Novadpētniecības muzejā atklāta Maijas Kleinbergas privātkolekcijas izstāde *Zirgi manā dzīvē*, kas darbojas vēl līdz 2. janvārim. Pasākums sākas Valmieras pilsdrupās, kur, vālsim skanot, *Zirgaudzētavas Kocēni* meitenes ar saviem paklausīgajiem zirgiem rādīja paraugdemonstrējumus.

Cik mums, latviešiem, tautas dziesmu par zirgiem, tik eksponātu izstādē. Te apskatāmi gandrīz septiņi simti priekšmetu, kuros dažādos veidos attēloti zirgi – koka, stikla, kristāla un porcelāna figūriņas, grāmatas, pulksteņi, svečturi, atslēgu piekariņi, trauki, rotaslietas un to lādītes, smaržu pudelītes, vāzes, somas, apģērbs, aksesuāri, suvenīri un mīkstās rotaļlietas. Iespaidīgas ir mākslinieču Ināras Antones un Vinetas Saijeres gleznas.

Privātkolekcijas īpašniece Maija Kleinberga, kura tagad labi pazīstama zirdznieku sabiedrībā, jau kopš agras bērnības iepazinusi zirgus. Viņas tēvs strādāja kolhozā, kur bija plašs zirgu stallis. Maija piedalījās zirgus vest ganos, pati kāpa tiem mugurā. Tolaik lauku darbos neatsverams palīgs bija zirdziņš, un arī Maija palīdzēja, piemēram, siena vākšanā. Kopš 1971. gada, kad Ļeņina kolhozā izveidojās jāšanas sporta sekcija, desmitgadīgā meitene sāka aktīvi nodarboties ar sportu. Tolaik ar labiem rezultātiem startēja sacensībās šķēršļu pārvēršanā un iejādē. Arī studē-

Maija Kleinberga pēc izstādes atklāšanas kopā ar savu meitu Kitiju. Fonā – Vinetas Saijeres glezna ar Kitiju un viņas zirgu Vincentu.

jot Latvijas Lauksaimniecības akadēmijā Jelgavā, viņa turpināja sportot, un darīja to līdz 1993. gadam. No 1993. līdz 1996. gadam Maija strādāja par jāšanas sporta treneri Vācijā.

Maija Kleinberga un Dace Stūre 2000. gadā izveidoja SIA *Zirgaudzētava Kocēni*. Aktīvi darbojoties šajā nozarē, 2005. gadā zirgaudzētava saņēma augstāko apbalvojumu lauksaimniecības nozarē – *Sējējs*. Labas komandas darba rezultātā tapusi manēža ar modernām ģērbtuvēm, jauns stallis. Ar jāšanas sportu te ir iespēja nodarboties katram, kurš to vēlas, te varam atstāt aprūpē savu personīgo zirgu. Maija Kleinberga aktīvi piedalās sacensību tiesāšanā un zirgu vērtēšanā visā Latvijā.

Maija Kleinberga stāsta, ka kolekcija pamazām sāka veidot 1971. gadā, kad sākušās viņas jāšanas sporta gaitas: – Interese par dažādu ar zirgu tematiku saistītu lietu krāšanu radās jaunībā. Sākumā tie bija attēli un izgriezumīti no dažiem žurnāliem, pēc tam pakāpeniski papildināju kolekciju ar citiem priekšmetiem. Reizēm apzināti meklēju kādu konkrētu priekšmetu, taču vairumā gadījumu tās izvēlos iegādāties neapzināti. Kad radās iespēja pabūt ārsmēs, kolekcija kļuva aizvien interesantāka. Tās daudzpusību sekmē arī radi, draugi, kolēģi un paziņas. Daudz priekšmetu esmu saņēmusi kā dāvanas, un manējie sen zina, ka labākā velte man ir tas, kas saistīts ar zirgiem. Šādas dāvanas vienmēr ir patīkamas, to izvēlē nevar kļūdīties, – tad vienmēr trāpīts desmitniekā. Manā

kolekcijā ir arī divu mākslinieču gleznas – Vinetas Saijeres, kura gleznojusi arī Kocēnu zirgaudzētavas zirgus, un Rīgas kinostudijas kostīmu mākslinieces, inscenētājas Ināras Antones darbi. Ināras Antones gleznās jaušama mākslinieces iztēle – zirgi bieži nav attēloti anatomiski pareizi, tā ir viņas sapņu zeme. Te eksponēta lielākā daļa no manas privātkolekcijas, taču mājās to papildina arī vairāki sienu gleznojumi, kas redzami ne tikai dzīvojamajās telpās, bet arī stallī un manēžā. Zirgi – tā ir mana dzīve...

Šī neparastā izstāde ļauj ieskatīties vienā cilvēka vaļaspriekā un palīdz izprast viņa mūža lielāko aizraušanos – zirgus. Atklāšanas brīdī Maija bija pulcinājusi savus tuvākos cilvēkus – gan bijušos un esošos darbabiedrus, gan draugus un zirgu mīļotājus. Par to, ka krājējs nekad nav vientuļš, liecina Maijas dārgumu ceļš līdz muzejam. Kolekciju atvest līdz muzejam rosināja Valmieras novada domes kultūras darba organizatore Ināra Blūma, kad šī izstāde jau bija piedzīvojusi lielu interesi Kocēnu pagasta tradīciju zālē.

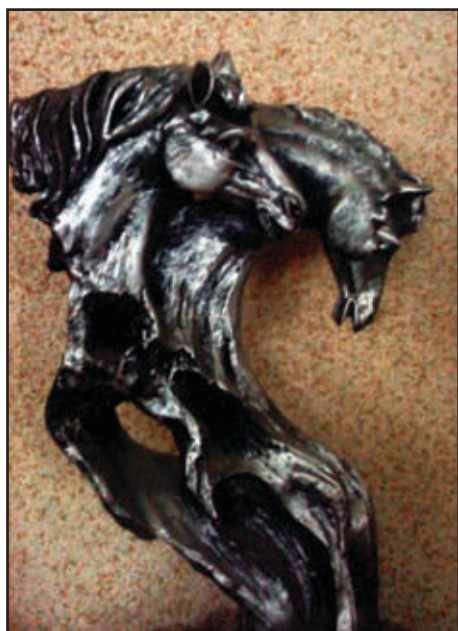
Maija piebilst, ka tāpēc divas reizes šogad jau varējusi justies ne tikai kā krājēja, bet kā māksliniece, izjutot pārsteigumu par kolekcijas labo kopskatu ekspozīcijā.

Izstādes atklāšanā pulcējās Maijas kolēģi un draugi.

Pasākums sākās ar iejādes sportistu priekšnesumiem Valmieras pilsdrupās.

Viena no eksponācijā redzamajām zirgu figūriņām.

Kādas ir mūsu pajūgu braucēju perspektīvas?

www.pajugubrauksana.com – speciāli ZP

Priecājamies par to, ka Latvijā aizvadīta pirmā pilnvērtīgā pajūgu braukšanas sezona. Katru, kurš tai sekojis, interesē, kādas ir mūsu braucēju perspektīvas un kādas ir šī zirgu sporta veida atšķirības un līdzdalības iespējas, salīdzinot ar citām disciplinām.

Lai iespēju robežās standartizētu starptautisko sacensību norisi un nodrošinātu līdzvērtīgus sacensību apstākļus visiem dalībniekiem, izveidoti Starptautiskās Jāšanas sporta federācijas (FEI) noteikumi arī pajūgu braukšanas sacensībām. Starptautiskajiem čempionātiem vai citām sacensībām, kurām piešķirts starptautisks statuss, jāvadās pēc tiem. Taču sacensību rīkotāji, balstoties uz noteikumiem, tiesīgi izmantot savu rīcības brīvību, lai sacensības padarītu interesantas, pievilcīgas dalībniekiem un saistošas skatītājiem.

Sacensību dalībniekiem jāsaņem ar izvēli – zirgu vai poniju sacensības, tālāk noteikt dalījums klasēs. Katrā kategorijā paredzētas vienjūgu, divjūgu, četrjūgu un tandēmu klases.

Pēc grūtības pakāpes un statusa izšķir piecus sacensību veidus. Pirmās ir **Nacionālās sacensības** (apzīmē ar CAN), kurās nepiedalās vairāk kā astoņi sacensību dalībnieki no četrām ārvalstīm. Seko četri starptautisko sacensību tipi: **čempionāti** (CH), **Concours d'Attelage Internationaux Officiels** (CAIO), kur vienmēr iekļauj visas trīs sacensību daļas, un maratona distance notiek trīs posmos, kā arī **A un B kategorijas starptautiskās sacensības** (CAI-A un CAI-B), kurās iekļauj vismaz divas no trim sacensību disciplinām. Maratons notiek trīs posmos, piecu posmu maratona distance pieļaujama tikai divjūgiem un

četrjūgiem (skatīt FEI pajūgu braukšanas noteikumus).

Nozīmīgākās sacensības pajūgu braukšanā

• Pasaules Jāšanas sporta spēles

Pasaules Jāšanas sporta spēles notiek pāra gados starp olimpiskajām spēlēm reizi četros gados. Tajās piedalās tikai zirgu četrjūgu ekipāžas. Pirmās spēles notika 1990. gadā Stokholmā, iepriekšējās – Vācijā, Āhenē 2006. gadā. Nākamās, kuras atbalsta *Alltech*, risināsies 2010. gadā Kentuki, ASV.

• FEI Pasaules kausa izcīņa

FEI Pasaules kauss pajūgu braukšanā notiek tikai zirgu četrjūgu ekipāžām un risinās kopš 2001. gada. Šīs sacensības radījušas jaunu, aizraujošu iekšējās notiekošu pasākumu, kurā maršruti veidoti no kombinētajiem maratona un konusu braukšanas šķēršļiem.

FEI Pasaules kausam pajūgu braukšanā ir atsevišķi noteikumi, kurus var iepazīt <http://www.feiworldcup.org/Driving>

Vairāk par FEI Pasaules kausu pajūgu braukšanā var uzzināt <http://www.feiworldcup.org>

• Pasaules čempionāti

Vienjūgi (CH-M-A-1). Notiek katru otro gadu (pāra gados). Pēdējais bija 2008. gadā Jarantovā, Polijā.

Divjūgi (CH-M-A-2). Notiek katru otro gadu, tādējādi katras otrās sacensības sakrīt ar Pasaules Jāšanas sporta spēlēm. Pēdējais notika 2008. gadā Bēsdā, Nīderlandē.

Četrjūgi (CH-M-A-4). Notiek katru otro gadu, tādējādi katras otrās sacensības sakrīt ar Pasaules Jāšanas sporta spēlēm. Pēdējais notika 2008. gadā Bēsdā, Nīderlandē.

Poniji (CH-M-A-P-1). Notiek kombinētajā pajūgu braukšanā. Pēdējais čempionāts

notika šogad Vācijā, Grevenā. Piedalījās poniju vienjūgi, divjūgi un četrjūgi.

Lai dalībnieki no Latvijas varētu piedalīties kādās no starptautiskajām sacensībām (šobrīd vismaz CAI-A un CAI-B līmenī, kas paredzētas galvenokārt individuālajiem dalībniekiem visās klasēs), FEI noteikumu 905.8.2. punkts paredz, ka Latvijas nacionālajai federācijai (LJF) jāpiesaka savas valsts dalībnieki konkrētajām sacensībām saskaņā ar sacensību nolikumu.

Visu FEI pieteikto un apstiprināto sacensību kalendārs apskatāms FEI, kā arī Latvijas pajūgu braukšanas mājas lapā.

Cerams, ka tuvāko gadu laikā Latvijas pajūgu braucējiem noteikti radīsies iespējas piedalīties starptautiskajās sacensībās. Lai šo mērķi sasniegtu, protams, daudz jāstrādā – jāizglitojas pašiem, jāmaca zirgi, jāiegādājas atbilstoši rati (vienī manēžas un konusu braukšanai, otri – maratonam) un cits ekipējums, kas ir gana liels finansiāls ieguldījums. Zirgu apmācībā un sagatavošanā liela uzmanība jāpievērš manēžas braukšanas un izturības treniņiem. Jāteic, ka mūsu iejādes speciālisti vienmēr laipni sniedz padomus, ja tos lūdz, – par manēžas braukšanas pamatprincipiem, elementu izpildi un veidu, kā iecerētais rezultāts sasniegams. Galvenā mācību grāmata braucējiem ir FEI noteikumi. Vienmēr noderīgi izmantot visas iespējas piedalīties mācībās ārvalstīs, apmeklēt sacensības Baltijas valstīs, Skandināvijā, Rietumeiropā un citur, tādā veidā uzzinot daudz jauna par ekipāžas noformējumu, sacensību laukuma sagatavošanu u. c. Šādas iespējas jāizmanto it īpaši tagad, kad tiecamies uz mērķi – dalību starptautiskajās sacensībās.

Ista mācību stunda vienjūgu braucējiem ir Polijā notiekošās sacensības, jo tieši polis Bartolomejs Kvateks ir vadošais pasaules vienjūgu braucējs. Šīs vasaras beigās daži Latvijas braucēji, palīgi un interesenti izmantoja iespēju doties uz Polijas čempionātu vienjūgiem un divjūgiem Gogoļevā. Tur latvieši tikās ar vienu no sacensību organizētajiem un maršrutu sastādītāju, mums jau labi zināmo Tadeušu Kodzu, kā arī vairākiem vadošajiem Polijas braucējiem. Polī lepojas ar to, kas sasniegts, jo pajūgu braukšana ir ne tikai dzīvesveids, bet tradīcijām bagāta kultūra. Labprāt tika izrādīti sacensību staļļi, rati, aizjūgi, zirgi, izskaidrotas daudzas līdz šim nezināmas lietas par zirga aizjūgšanu, par ratu detaļām un citām specifiskām lietām. Tadeušs savējos iepazīstināja ar latviešiem kā draugiem. Tas ļauj secināt, ka Polija varētu būt tā valsts, kurā rast padomus tālākai mūsu attīstībai šajā disciplīnā.

Zanes Pavlovskas foto

Polijas 2009. gada čempions Bartolomejs Kvateks pēc uzvaras sacensībās šovasar Gogoļevā.

Kristīne Maskavas sacensībās ar Marsu.

Latgales braucēja startē Krievijas sacensībās

Inese Ruskule

Maskava, 4. novembris, pajūgi

Maskavā, Sokoļņiku parkā risinājās poniju pajūgu braukšanas sacensības. Pirmo reizi šāda veida sacīkstēs bija pārstāvēta arī Latvija, – sacensībās piedalījās septiņpadsmitgadīgā Kristīne Stašule no Rēzeknes rajona Kaunatas pagasta. Starts kļuva iespējams, pateicoties Rēzeknes rajona padomes un Kaunatas pagasta priekšsēdētāja Vasilija Bašmakova atbalstam.

Kristīnes ikdiena saistīta ar zirgiem jau sen, jo vecāku īpašumā ir zirgu stallis. Šobrīd tajā mīt 16 zirgi, kurus meitene palīdz saviem vecākiem – Jeļenai Stašulei un Ivaram Stašulim – apkopt un trenēt. Meitene piedalījies arī Latvijā rīkotajās pajūgu braukšanas sacensībās. Vismīlākais no šī ganāmpulka viņai ir rudais zirgs Malboro, uz kura var izmest loku pa skaisto Rāznas

Kristīne Stašule lepojas ar iegūto diplomu.

apkārtni jāšus vai pajūgā.

Maskavā notikušās sacensības Kristīnei bija liels izaicinājums, jo viņa nestartēja ar savu zirgu, bet gan ar poniju, ko laipni piedāvāja Maskavas Orlova rikšotāju un krievu trijjuģa muzejam piederošais poniju klubs. Kristīnes partneris bija četrus gadus vecs ponijs Marss, kuram šis bija pirmās pajūgu braukšanas sacensības. Tomēr jaunā braucēja no Latgales varonīgi tika galā ar ne īpaši vieglo uzdevumu, un ātrā tempā viņas vadītais pajūgs veica 12 šķēršļu maršrutu, iegūstot trešo vietu.

Kristīne Stašule atzīst: – Biju mazliet uztraukusies par to, ka nemācēšu atrast kontaktu ar Marsu. Iesildes laikā tas bija nervozs un nepakļāvīgs, taču, veicot distanci, mēs sapratāmies.

Kristīnes gūtais panākums ir nozīmīgs, jo no pārejējiem 17 dalībniekiem viņa bija vienīgā, kura ar zirgu iepazinās tikai sacensību dienā!

Latviešu sportiste uzvar Maskavā

Dace Millere

Maskava, 4.-6. novembris, iejāde

Vairākām Latvijas sportistēm bija iespēja doties uz sporta kluba Akron draudzības sacensībām Maskavā, kur viņas startēja ar mājinieku piedāvātiem un lozētiem zirgiem. Iejādē bērnu konkurencē līdz 14 gadu vecumam pirmo vietu izcīnīja VA LSVK Kleisti audzēkne Aiga Silavniece. Vēl iejādē bērniem piedalījās Everita Daubure, junioru grupā – Jūlija Stepanova, Elza Zaķe un Krista Kukure, bet konkūrā – Bogdana Gerasimeca.

Stāsta Aiga Silavniece:

– Ar jāšanas sportu nodarbojos trīs gadus, trenējos Kleistos pie treneres Anitas Mangales. Sāku nodarbības

mācību grupā, bet nu jau apmēram gadu esmu sporta grupā. Šobrīd man ir arī patstāvīgs zirgs – Loretta, pagaidām vēl jauna – pieci gadi. Nākamajā sezonā mēģināšu startēt arī augstākas sarežģītības shēmās nekā patlaban. Šis gads man bija veiksmīgs – izdevās iegūt *Gada labākā jātnieka* titulu savā vecuma grupā, kā arī radās iespēja aizbraukt uz sacensībām Maskavā. Manā vecuma grupā startēja vienpadsmit cilvēku, divas bijām no Latvijas. Startēju ar zirgu Gusārs. Zirgs bija salīdzinoši paklausīgs, izdevās atrast kontaktu un saprasties ar to. Man ļoti patika stallis, manēža – lielāki un jaunāki nekā Kleistos. Mans rezultāts šajās sacensībās bija 64,9%, bet mans personīgais rekords līdz šim ir 68,7%!

Aiga Silavniece ar savu zirgu Loretu.

Foto no Aigas Silavnieces arhīva

www.pajugubrauksana.com

Interesanta un noderīga nometne

Dace Millere

Lietuvā, Druskininku Sabiedrības harmonizācijas parkā (*Society Harmonization Park*) esošajā jāšanas sporta bāzē no 24. līdz 31. oktobrim risinājās treniņnometne, kurā kopā ar mājinieku sportistiem piedalījās arī trīs jātnieces no Latvijas: Sarmīte Pētersone (34 g. v., Talsi), Madara Frēliha (18, Liepāja) un Kristīne Egle (18, Liepāja). Pavisam bija 25 dalībnieki. Pasākumu organizēja nacionālās kategorijas tiesnese Reģīna Grazulīene. Semināra nodarbībās piedalījās lietuviešu starptautiskās kategorijas arbitrs Vītauts Poznanskis, bet praktiskās treniņu nodarbības vadīja viens no kaimiņu labākajiem konkūristiem – Andriuss Petrovs.

Sarmīte Pētersone: – Treniņnometnē piedalījos ar diviem zirgiem – Amadeo un Vando. Nometnes laikā notika gan treniņu grupās pa pieciem, sešiem cilvēkiem, gan arī pieteicos individuālajam treniņam pie Andriusa Petrova, jo, vēloties uzzināt viņa padomus, arī devos uz šo pasākumu. Divus vakarus notika teorētiskās nodarbības, kurās mums tika stāstīts par izturēšanos sacensību laikā, kā to reglamentē starptautiskie noteikumi. Treniņnometnes beigās notika nelielas sacensības, un laikam jau biju labi mācījusies, jo ar Amadeo uzvarējām šajā nelielajā turnīrā. Teicu paldies trenerim, bet viņš man sacīja, – paldies tev, ka klausījies, ko es stāstīju... Man šīs nodarbības tiešām palīdzēja, – tika palabota uzsēde, zirgs mācījās distanci veikt vien-

Madara Frēliha dodas uz nodarbībām.

Nometnes noslēgumā – torte.

Treniņnometnes dalībnieku grupas bilde.

mērīgāk. Esmu priecīga, ka izlēmu piedalīties nometnē.

Madara Frēliha: – Braucu uz šo treniņnometni ar zirgu Pērli, kurai ir sarežģīts raksturs. Tāpēc nespēju pilnībā izmantot iespējas gūt maksimālo ieguvumu praktiskajās nodarbībās, taču par galveno uzskatu to, ka varēju trenēties šāda līmeņa staļļos un iepazīties ar tik augstas kvalifikācijas speciālistiem. Bija interesanti, arī teorētiskajās nodarbībās, kur tika skaidrotas sacensību noteikumu nianšes, kas noderēs turpmākajos startos.

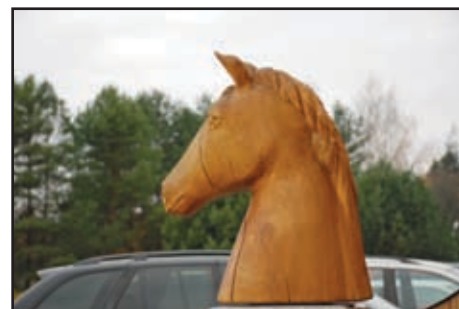
Kristīne Egle: – Uz nometni devos ar zirgu Konkorde, taču izmantoju iespēju trenēties arī ar lietuviešu zirgiem. Nometne bija ļoti noderīga, vēl jo vairāk tāpēc, ka mans līdzšinējais treneris Ričards Vismeris tagad devies uz Vāciju, un man trūkst kvalificēta padoma. Lietuvā mūsu nodarbības tika filmētas, pēc tam analizējām videoierakstus, kas bija ļoti noderīgi. Šī pasākuma organizētāji iecerējuši rīkot treniņnometni arī pavasarī, un domāju, ja būs iespējams, noteikti apmeklēšu to.

Jaunākajām meitenēm par līdzdalību bija jālemj kopā ar vecākiem un jāreķinās ar viņu ne tikai morālu, bet arī finansiālu atbalstu. Kā ar pasākumu un savu ieguldījumu apmierināti vecāki?

Didzis Frēlihs: – Domāju, ka līdzdalības cena pasākumā bija ļoti pieņemama – 150 latu par sportistu un vienu zirgu, plus 100 latu par nākamo zirgu. Jāņem vērā, ka šī nauda tika maksāta par nedēļu ilgām un kvalitatīvām nodarbībām, par labiem sadzīves apstākļiem, ēdināšanu trīs reizes dienā, kā arī izklaides programmu, piemēram, došanos uz ūdens atrakciju

Semināra laikā (no kreisās) – Sarmīte Pētersone, Madara Frēliha un Kristīne Egle.

Druskininku sporta bāzes simbols.

parku. Pats ieradās uz atskaites sacensībām. Jāatzīst gan, ka nometnes laiks ir par īsu, lai kaut ko būtiski izlabotu sportista un zirga darbībā, var korigēt tikai nianšes. Taču esmu apmierināts ar meitas paveikto. Turklāt uzreiz bija redzams nometnes sirsniņgais uzņemšanas stils, un bija jūtams, ka te viss pakārtots jātnieka ērtībām, nevis „ķeksītim”, ka kaut kas sarīkots. Varēja saprast, ka nometnes organizētājiem galvenā nav iespējamā peļņa, bet gan tas, ka sportistiem tiek piedāvāta iespēja apgūt ko jaunu un labi atpūsties. Bija arī saviesīgi pasākumi, un nometnes beigās katrs dalībnieks saņēma disku ar fotogrāfijām par nometnes norisi.

Kaimiņi gaida latviešus

Ingas Miķelsones teksts un foto

Vāna, 30. oktobris-1. novembris, konkurss

Igaunijā risinājās Vānas rudens kausa izcīņa šķēršļu pārvarēšanā. Organizētāji – sporta bāzes MTU Vaana Ratsakeskus īpašnieki un sacensību direktors Hillars Talts plāno turpināt sadarbību un turpmāk šeit rīkot ne tikai rudens, bet arī ziemas, pavasara un vasaras kausa izcīņas turnīrus.

Iepriecina ne tikai tas, ka latviešu sportistiem bija dota iespēja startēt, bet arī fakts, ka par maršruta sastādītāju tika uzaicināts pārstāvis no Latvijas – Ivo Miķelsons. Manēžas izmēri, kurā norisinājās sacensības, bija neierasti – 17x70 metri, jo tā iekārtota kādreizējā sakņu glabātavā. Taču šaurais un garais laukums padarīja maršruta sastādīšanu ne tikai grūtāku, bet arī interesantāku. Savukārt man kā tiesnešu kolēģijas locekli bija patīkami krāt pieredzi un strādāt kopā ar pieredzējušo starptautiskās klases arbitru – tiesnešu kolēģijas prezidentu Toniju Kaumanu. Tiesnešu darbu atviegloja un raitāku padarīja sacensību sekretāres, kuras Igaunijā vienmēr ir ātras un precīzas. Nevarēja nepamanīt arī stjuartus, kuri ļoti labi veica savus pienākumus.

Sacensību programma bija ļoti plaša – vienpadsmit maršruti ar šķēršļu augstumu, sākot no 80 līdz 135 cm, tāpēc iespēja piedalīties bija dažāda sagatavotības līmeņa zirgiem un jātniekiem.

Pirmā diena

Jau pirmajā maršrutā ar šķēršļu augstumu līdz 80 cm atklātajā klasē piekto vietu ieguva Linda Sudāre ar Kongu. Jāpiebilst, ka Lindas zirgs pirms sacensībām „saklībojās”, bet vēlme startēt tik liela, ka nācās kāpt sveša zirga mugurā un galarezultāts nemaz nav slikts. Lai gan nākamajā maršrutā Latvijas jātnieki neieklūva godalgotajās vietās, taču četri no sešiem apbalvotajiem

zirgiem bija Latvijā dzimuši un auguši. Trešajā maršrutā ar šķēršļu augstumu līdz 105 cm trešo vietu ieguva Linda Viša ar Lodi. Pirmā diena bija sākusies daudzsoļi, un arī pēdējā, ceturtajā maršrutā ar šķēršļu augstumu līdz 115 cm 25 jātnieku konkurencē uzvaru izcīnīja Līga Pētersone ar zirgu Dreifs, bet trešo vietu – Kristīne Baradovska ar Corinte.

Otrā diena

Sacensību otrā diena sākās un beidzās labi, – piektajā maršrutā ar šķēršļu augstumu līdz 105 cm pirmajā vietā Linda Viša ar zirgu Lode, sestajā – Līga Pētersone ar Kapteini Cukuru. Astotajā konkurā ar šķēršļu augstumu 115 cm Kristīne Baradovska bija pārliecinošā vadībā līdz brīdim, kad startēja pēdējais maršruta dalībnieks Andress Udekulls ar zirgu Express, kurš finišēja ātrāk, un

Līga Pētersone ar Kapteini Cukuru.

Veiksmīgi startēja Linda Viša ar Aronu.

līdz ar to Kristīne ierindojās otrajā vietā.

Trešā diena

Arī trešā diena latviešu sportistiem bija veiksmīga. Devītajā maršrutā ar šķēršļu augstumu 120 cm otro un sesto vietu ieguva Linda Viša ar zirgiem Aronu un Lodi, bet astotajā vietā, kas arī tika apbalvota, ierindojās Līga Pētersone ar Kauguru. Pēdējā maršrutā nr. 11 ar šķēršļu augstumu 110 cm pirmo vietu

izcīnīja Līga Pētersone ar Kapteini Cukuru, ceturtajā vietā ierindojās Vita Glinska ar zirgu Kalifs Vinstons. Tādējādi bez apbalvojuma rozetes nepalika neviens latviešu sportists.

Sacikšu pēdējā dienā risinājās sacensību galvenais maršruts ar šķēršļu augstumu līdz 135 cm, kurā piedalījās arī latviešu sportisti. Lai gan dalībnieku skaits nebija liels – 16 sportiskie pāri, konkurenci radīja Igaunijas spēcīgākie sportisti – Urmass Rāgs, Gunārs Kletenbergs, Andress Trēve, Heiki Vatsels, Ebe Lisa Sinejalga, Margita Magi un citi. Pamatmaršrutu bez soda punktiem veica četri dalībnieki, un pēc pārleķšanas finiša par uzvarētāju kļuva Urmass Rāgs ar zirgu Laguna vd Roshove. Labākā no Latvijas sportistiem bija Linda Viša ar Aronu – 11. vieta.

Kāds varbūt iebildīs, – nevar būt, ka viss bija tik labi. Patiesi, vienīgie dalībnieku iebildumi bija par šauro manēžu. Taču jātnieki labi zināja, uz kuriem viņi brauc. Tāpēc iebildumiem nav vietas, un varbūt tieši šis fakts sacensības darīja atšķirīgas no citām, līdz ar to – arī interesantākas.

Visas sacensību dienas valdīja patikama atmosfēra. Latviešu sportisti priecājās par labi organizēto turnīru, pašu labi padarīto darbu, citu panākumiem un veiksmīgo sezonas noslēgumu, kā arī izteica vēlmi šeit atgriezties.

WBFSH Ģenerālā asambleja Dānijā un Zviedrijā

Dace Štrausa

Latvijas Zirgaudzētāju biedrības pārstāvji, ņemot vērā pašreizējo ekonomisko situāciju un izpētot asamblejas piedāvāto programmu, nolēma, ka šoreiz uz Dāniju un Zviedriju doties nebūtu lietderīgi, vēl jo vairāk tādēļ, ka no Latvijas asambleju apmeklēja Latvijas Šķirnes zirgu audzētāju asociācijas pārstāvji Guntis Rozītis un Ramona Godmane. Cerams, viņi dalīsies ar pārējiem zirgaudzētājiem ne tikai savos ekskursijas iespaidos, bet arī jauniegūtajā zinātniskajā pieredzē, sevišķi tādēļ, ka Latvijā šādi zinātniski pētījumi netiek veikti.

Semināru tēmas skāra zinātnisku pētījumu zirgu veselības jomā, kā arī pētījumu par rentgena kontroles datu analīzi, lai noteiktu iedzimstošas slimības, piemēram, ASH (*African Horse Sickness*) Dānijas pieredzi zirgu un citu lopu slimību reģistrēšanā. Zviedru zinātnieki prezentēja savus pētījumus zirgu selekcijā, kas balstās uz ilggadību un lielu vērtēto un pētīto zirgu skaitu. Tika izskatītas arī citas tēmas, kas skar zirgu labturību. Protams, arī Latvijas zirgaudzētājiem un veterinārārstiem šeit atrastos viela pārdomām, tomēr nedrīkst aizmirst, ka ne visu var un drīkst pārnest tieši uz Latvijas zirgu šķirni.

WBFSH Ģenerālajā asamblejā piedalījās

WBFSH Ģenerālās asamblejas dalībnieki.

arī mūsu kaimiņvalsts Igaunijas zirgkopības speciālists Raigo Kolums, kura analītiskos rakstus par sporta zirgu audzēšanu Igaunijā esam publicējuši arī *Zirgu Pastā*. Viņš izteica domu, ka Baltijas valstu zirgaudzētājiem jāapvieno savi spēki, lai mūs pamanītu uz lielo zirgaudzēšanas valstu fona. Pagaidām gan neviens ar mums sevišķi nerēķinoties.

Varbūt sākumā gan zirgaudzētājiem tepat Latvijā būtu jāapvieno spēki, pirms

Dānijas princese Benedikte un šīs organizācijas prezidents Jans Pedersens.

prezentējam savas idejas citiem, lai nesmīdinātu ar savu neprasmī vienoties tikai tukšu ambīciju dēļ. Arī ekonomiskajā ziņā, kas ir sevišķi svarīgi mūsu valstij šobrīd, būtu jāatmet neaugsīgie privātie strīdi, kas liecina tikai un vienīgi par neprasmī strādāt profesionāli, galvenajai tomēr jābūt idejai par attīstītu zirgkopību. Tagad pilnīgi nevajadzīgi valsts nauda tiek tērēta par divu biedrību vienas šķirnes uzturēšanu, kas pašos pamatos nav normāli, un būtu tikai pareizi, ja Ciltsdarba likumā būtu punkts, ka katru šķirni drīkst pārstāvēt tikai viena organizācija. Domājams, ka lielākai daļai abu audzēšanas organizāciju biedriem nebūtu nekas pret to, ja Latvijas zirgaudzēšanu administrētu un attīstītu tikai viena organizācija. Katrā no tām ir profesionāli un darīt spējīgi cilvēki, kuri grib un prot strādāt. Vienmēr ir patīkami un lietderīgi apspriesties, piemēram, ar LŠZAA izpilddirektori Aiju Lusi, kura šīs laikā ir izdarījusi daudz vairāk savas organizācijas biedru labā, nekā tika paveikts visā iepriekšējā asociācijas pastāvēšanas laikā.

Un, ja spējam vienoties savā starpā, varbūt vērts padomāt par trīs Baltijas valstu zirgaudzētāju apspriedes organizēšanu?

Globālais iejādes forums 2009

Sagatavoja Dace Štrausa

Hoge Mierde, 26.-27. oktobris

„Šobrīd ir ļoti interesanti būt par FEI iejādes direktoru, jo tagad šīs laikā notiek tik daudz izmaiņu iejādes pasaulē, kā tas nav noticis pēdējo divdesmit gadu laikā,” teica FEI iejādes direktors Tronds Asmirs. Viņš un FEI sporta direktors Deivids Holms bija vieni no speciālistiem, kas uzstājās devītajā Globālajā iejādes forumā. Divu dienu laikā FEI oficiālās personas, treneri un zinātnieki savās lekcijās un demonstrācijās prezentēja šīs paredzamās izmaiņas. Pasaules kausa ieguvējs Stefens Peterss ar savu uzstāšanos kļuva par foruma zvaigzni. Viņa priekšnesums izraisīja 300 skatītāju, kas bija pulcējušies no 20 valstīm, aplausus un ovācijas.

FEI pārstāvji paredzēja, ka arvien lielāku lomu ieņems brīvās izvēles programma mūzikas pavadījumā. Pirmajā foruma dienā interesantu demonstrāciju sniedza fiziskās kultūras speciālists Ekarts Meijers un olimpiskā

zelta ieguvēja Heike Kemmere no Vācijas. Viņi rādīja speciālus fiziskos vingrinājumus jātniekiem un skaidroja, kādēļ to izmantošana var kļūt par panākumu stūrakmeni. Olimpiskā statusa tiesnese Katrīna Vusta izklāstīja savus priekšlikumus par jauninājumiem fristaila tiesāšanā, kas vērtējumu darītu daudz objektīvāku.

Lielu iejādes speciālistu interesi izraisīja doktora Friča Sluitera lekcija par dopinga, doktores Reičelas Mareijas pamācības, kā izvairīties no dažādiem ievainojumiem, un speciālista zirgu kalšanas jautājumos Roba Renīri stāstījums, kurā, tika minēts, ka bieži nepieciešami rentgena uzņēmumi, lai noteiktu, kā zirgs pareizi jāapkaļ.

Savu lielā apjoma darbu par iejādes tiesāšanas statistiku un analīzi prezentēja profesors Deivids Stiklands. Tiesnešu atzīmes vidēji atšķiras par 1,6%, bet normāli būtu ne vairāk kā par 1%...

Forums beidzās ar vācu trenera Tona de Ridera *kliniku* ar labākajiem jātniekiem no Vācijas.

Sacensības Polijā

Jolanta Lapiņa

Lešno, 15. novembris, konkurss

Lešno pilsētas jāšanas sporta centrā divas nedēļas nogales notika sīva un aizrautīga cīņa par godalgotajām vietām šķēršļu pārvarēšanā. No 6.-8.novembrim risinājās starptautiska mēroga sacensības CSI2*, no 12.-15. novembrim - vēl augstāka ranga sacensības CSI3*-W Leszno.

Šis var uzskatīt par vienām no sportistu apmeklētākajām sacensībām 2009. gada sezonā.

Otrās sacensību nedēļas *Vidējā apla* fināla maršrutā dalībnieku skaits sasniedza pat 150, atsevišķos maršrutos skaits svārstījās no 80 līdz 130 dalībniekiem. Mazākais dalībnieku skaits bija tā sauktajā *Mazajā aplī*, vidēji 36-40 dalībnieki. Jāpiemin, ka uz sacensībām bija ieradusies augstas klases sportisti no ļoti daudzām dalībvalstīm. Latviju šajās sacensībās pārstāvēja viens sportists - sporta kluba *Quattro* Andis Vārna ar četriem zirgiem - *Irasir* (ipašnieks SIA *Kurzemes sēklas*), ar pašam sportistam piederošu zirgu Marmoru, jauno, perspektīvo *Audi Quattro* meitu Arabiku

(Madara Blumbaha) un Klaidu (AS *Agro-firma Tērvete*).

Tuvākie kaimiņi igauņi un lietuvieši šajās divu nedēļu sacensībās piedalījās daudz kuplākā skaitā nekā latvieši. Lietuvu pārstāvēja - Andriuss Petrovs, Bens Gutkauskis, Zigmanis Šarka, Rims Rimkus, Gedimins Juknis, brāļi Alekss un Sims Seiliusi, Rimants Babrauskis - visi kopā ar 19 zirgiem. No Igaunijas - Reins Pills, Gunārs Kletenbergs ar meitu Kertu Kletenberga, Urmas Rāgs, Tīts Kivisilds, Hanno Ellermanis un Trīna Bergmane - kopā ar 18 zirgiem. Augstus rezultātus sasniedza vairāki kaimiņvalsts sportisti. Dažādos maršrutos godalgoto vidū bija Andriuss Petrovs, Hanno Ellermanis, Reins Pills, Tīts Kivisilds, Bens Gutkauskis, Urmas Rāgs un Rimants Babrauskis.

Andis Vārna ar labiem rezultātiem startēja pirmajā sacensību nedēļā 120-125 cm augstajos jaunzirgu maršrutos, pirmajā sacensību dienā ar zirgu Arabika izcīnot augsto septīto vietu, trešajā sacensību dienā ar Klaidu iegūstot sesto vietu. Savukārt 135 un 140 cm augstajos *Vidējā* un *Lielā apla* maršrutos ar zirgiem Marmors un *Irasir*

Huberta Šimačka foto

Igaunis Reins Pills ar zirgu *Virgin Express* pirmajā vietā *Lielā apla* maršrutā.

pielāva pa kādai kļūdai, līdz ar to iespēja cīnīties par iekļūšanu pirmajā desmitniekā bija zudusi.

Otrajā sacensību nedēļā jaunzirgu maršrutos Andim godalgoto vietu atnesa ķēve Arabika, pirmajā sacensību dienā izcīnot ceturto vietu, savukārt finālā tā sasniedza 24. rezultātu. Jaunzirgu maršruts bija veiksmīgs ar Klaidu, maršrutu veicot bez soda punktiem un ierindojoties 12. vietā. *Vidējā* un *Lielā apla* maršrutos cīņa ar augsta ranga sportistiem un viņu izcilajiem zirgiem izvērtās ļoti sīva, līmenis augsts, maršruti sastādīti atbilstoši sportistu pieredzei. 123 dalībnieku konkurencē *Vidējā apla* maršrutā Andim ar Marmoru izdevās izcīnīt godalgoto ceturto vietu, kas ir vērtīgs sasniegums šādā konkurencē.

Par CSI3*-W *Leszno Grand Prix* maršruta uzvarētāju kļuva Nīderlandes sportists Leons Tijssens ar zirgu *Tyson*, kurš vienīgais pārlešanas maršrutu veica bez soda punktiem. No 58 startējošiem pārlešanas maršrutam kvalificējās tikai seši dalībnieki. Augstāko vietu no četriem Baltijas valstu sportistiem sasniedza Hanno Ellermanis ar zirgu *Quality Time TN*, izcīnot 18. vietu (4 soda punkti). Urmas Rāgs ar zirgu *Axel Du Beaumont* - 42. vietā (12 soda punkti). Tīts Kivisilds ar zirgu *Torrero* un Andis Vārna ar *Irasir* šo maršrutu neveica līdz galam.

Sacensības klātienē vēroja tikai daži šī sporta veida interesenti no Latvijas un mūsu kaimiņvalstīm, bet sacensības tiešraidēs, ko nodrošināja Polijas portāls www.swiatkoni.pl, bija iespēja skatīt katram. Varējām sekot līdz mūsu vadošajam sportistam Andam Vārnam startiem, priecāties kopā ar viņu par sasniegumiem starptautiskajā arēnā.

Londonas olimpiskajām spēlēm veltīta pastmarka

Oktobra beigās Lielbritānijā klajā nākusī pastmarku sērija, kas veltīta 2012. gada olimpiskajām un paraolimpiskajām spēlēm. Tās autors ir Andrejs Devidsons, kurš arī pirms tam veidojis marku dizainu Karaliskajam pastam. „Karaliskais pasts nekad nav atļāvis attēlot uz markām kādu dzīvu personu, izņemot karalieni, tādēļ, lai šo prasību respektētu, attēls ir nenoteikts un vienīgi prezentē šo sporta disciplīnu,” skaidroja mākslinieks. „Attēls uz markas ir melnbalts un grafisks,” teica Devidsons. Lai sagatavotos darbam, mākslinieks apmeklēja jāšanas centrus un studēja video ierakstus.

jauniauto.lv
IZVĒLES EKSPERTI

Pasaules kausa izcīņa

Sagatavoja Dace Štrausa

Odense, 14.-18. oktobris, iejāde

Pirmajā ziemas sezonas startā pēc panākumiem 2009. gada Eiropas čempionātā Anke van Grunsvena ar *Salinero* atgriezies labā formā. Holandiešu pāris uzvarēja FEI Pasaules kausa kvalifikācijas pirmā posma Lielajā balvā ar rezultātu 73,702%. Edvards Gāls ar savu otru zirgu *Sisther de Jeu* ierindojās otrajā vietā. Trešo vietu ieņēma vāciete Monika Teodoresku ar *Whisper*.

Iejādes portāls *Eurodressage* atzīmē, ka daudzi zirgi bija ļoti saspringti un nervozi. Tie baidījās ienākt arēnā, bet dažiem istas šausmas izraisīja filmēšanas kameras. No sacensībām nācās izstāties Natali Zu Saijenai Vitgenšteina, jo viņas *Rigoletto* bija pārlietu pārsteigts par sacensību atmosfēru manēžā. Izstājās arī Minna Telde ar *Don Charly* no Zviedrijas, jo paplašinātajos rīkšos zaudēja ritmu.

Noslēguma sacensībās nākamajā diena zirgi jau bija pieraduši pie sacensību atmosfēras un uzvedās mierīgāk. Lielās bal-

vas brīvās izvēles programmā arī uzvarēja Anke van Grunsvena ar *Salinero*. Viņa gan nebija apmierināta ar tiesnešu vērtējumu, jo uzskatīja, ka šoreiz *Salinero* ir strādājis tik labi kā nekad. Otro vietu ieņēma van Grunsvenas tautietis Edvards Gāls ar *Gribaldi* meitu *Sisther de Jeu*, ko mēdz dēvēt par slavenā *Totilas* sieviešu kārtas līdzinieci. Trešajā vietā ierindojās bēdīgi slavenais Patriks Kitels, kurš šajās sacensībās iesildišanās arēnā, jānot ilgstoši rolkūrā savu zirgu *Scandic*, tika nofilmēts brīdī, kad zirgs bija izbāzis zilu mēli. Vēlāk šis video bija apskatāms internetā ar nosaukumu *Zilā mēle*. Šis gadījums izraisīja plašu rezonansi sabiedrībā un liek vēlreiz pievērsties rolkūram kā treniņmetodei.

Visvairāk neveicās poļu sportistei Kataržinai Milžareikai, jo tikai pēc pāris elementu izpildes viņai nācās no sacensībām izstāties, jo *Ekwador* no mutes pilēja asinis. Zirgs bija sakodis sev mēli.

Lielās balvas brīvās izvēles programma

1. Anke van Grunsvena (Nīderlande)	Salinero	81,450%
2. Edvards Gāls (Nīderlande)	Sisther de Jeu	80,350%
3. Patriks Kitels (Zviedrija)	Scandic	76,250%
4. Monika Teodoresku (Vācija)	Whisper	74,700%
5. Hanss Peters Minderhouds (Nīderl.)	Escapado	73,950%
6. Hubertuss Šmits (Vācija)	Hinnerk	72,450%
7. Matias Aleksanders Rāts (Vācija)	Triviant	72,200%
8. Dženete Hāzena (Nīderlande)	Nartan	72,050%
9. Andreass Helgstrands (Dānija)	Tannenhofs Carabas	71,600%
10. Tinne Vilhelmsone (Zviedrija)	Solos Carex	70,800%

Anke van Grunsvena.

FEI foto

Liona, 29.-30. oktobris, iejāde

Tikai desmit jātnieki sacenšās FEI Pasaules kausa izcīņas kvalifikācijas sacensību otrajā posmā iejādē Lionā, Francijā. Anke van Grunsvena ar *Salinero* viegli uzvarēja Lielajā balvā ar rezultātu 77,021%. Monika Teodoresku ar *Whisper* no Vācijas ierindojās otrajā vietā. Eiropas čempions Edvards Gāls tieši pirms iejāšanas arēnā izstājās, jo iesildē *Sister de Jeu* bija sakodusi sev lūpu, kas stipri asiņoja.

Arī Lielās balvas brīvās izvēles programmā uzvaru guva lēdija no Holandes – Anke van Grunsvena, kuras vārdā viņas dzimtajā pilsētā Erpē jau nosaukta iela. Viņas tuvākais

konkurents Gāls brīvās izvēles sacensības nepiedalījās ar *Sister de Jeu* iepriekšējā dienā notikušā negadījuma dēļ. Otrās vietas ieguvēja Monika Teodoresku atpalika no Grunsvenas par vairāk nekā pieciem procentiem. Trešo vietu ieņēma 34 gadus vecā Dānijas princese Natali Zu Saijena Vitgenšteina, kuras sniegumu dzimtās zemes Odense arēnā sabojāja *Rigoletto* pārlietā nervozitātē, kālab viņai nācās no sacensībām izstāties. Šoreiz, neskatoties uz salīdzinoši trokšņaino skatītāju auditoriju, īpaši tramīgs dāņu siltasiņu šķirnes zirgs *Rigoletto* uzvedās mierīgi, un viņu izpildītais frīstails bija izcils.

Lielās balvas brīvās izvēles programma

1. Anke van Grunsvena (Nīderlande)	Salinero	82,000%
2. Monika Teodoresku (Vācija)	Whisper	76,450%
3. Natali Zu Saijena Vitgenšteina (Dānija)	Rigoletto	75,500%
4. Hanss Peters Minderhouds (Nīderlande)	Escapado	73,300%
5. Marela Krinke Susmelja (Šveice)	Corinth	71,750%
6. Katerine Hadada (ASV)	Cadillac	70,000%
7. Laura Behtolšēimere (Anglija)	Andretti H	67,650%
8. Deina Rolinsa (Anglija)	Sydney	65,750%
9. Karlss Pinto (Portugāle)	P. do Retiro	65,600%

Patriks Kitels.

Pasaules kausa izcīņa

Sagatavoja Dace Štrausa

Liona, 28. oktobris-1. novembris, konkūrs

Šosezon jau trešo uzvaru pēc kārtas svin Eiropas čempioni – Šveices pārstāvji. Lionā Bets Mendli ar salīdzinoši jauno deviņus gadus veco Oldenburgas šķirnes kastrātu *Louis* vienpadsmit topa pāru Pasaules kausa kvalifikācijas maršruta pārleķšanā Francijā jāja tā, ka labāk vairs nebija iespējams, un izcīnīja uzvaru. Populārais holandiešu duets Alberts Zoers un *Oki Doki* ierindojās otrajā vietā, bet jātnieks no Lielbritānijas Bens Mahers ar *Wonderboy* ieņēma trešo vietu, aiz sevis atstājot *Rolex* rangū tabulas lideri Markusu Eningu ar šo sacensību vecāko zirgu – sešpadsmitgadīgo *Sandro Boy*.

Franka Rotenbergera sastā-

dītais 13 šķēršļu maršruts ar laika normu 74 sekundes nodrošināja aizraujošu priekšnesumu, bet trim izciliem jātniekiem, tajā skaitā arī olimpisko spēļu zelta medaļas ieguvējam Ērikam Lamaze, nebija gluži veiksmīgs. *Hiskstead* nebija viegli vadīt, tas bija pārāk uztraucies un, pat pārvarot visu maršrutu bez gāztiem šķēršļiem, šis cīnīšs noveda pie zaudēta laika un viena soda punkta par pārsniegto laika normu, līdz ar to pārleķšanas maršruts viņiem bija liegts. Tāda pati neveiksme piemeklēja arī mājiniekus Žuljenu Epaijaru ar *Latina du Pitray* un Patrisu Delevo ar *Katchina Mail*.

Bens Mahers ar *Wonderboy* no Lielbritānijas ieņēma trešo vietu.

Pasaules kausa kvalifikācijas maršruts

1.	Bets Mendli (Šveice)	Louis	0;0 s.p./39,31 s
2.	Alberts Zoers (Nīderlande)	Oki Doki	0;0 s.p./39,36 s
3.	Bens Mahers (Lielbritānija)	Wonderboy	0;0 s.p./39,86 s
4.	Markuss Enings (Vācija)	Sandro Boy	0;0/40,26 s
5.	Harijs Smolders (Nīderlande)	Exquis Oliver Q	0;0/41,39 s
6.	Patriks Makenti (Beļģija)	Mury Marais Z	0;0/41,84 s
7.	Olivjers Desuters (Francija)	Aranka	0;0/42,89 s
8.	Edvīna Aleksandere (Austrālija)	Isohlas Itot du Chateau	0;0/39,06 s
9.	Marko Kučers (Vācija)	Cornet Obolensky	0;4/41,83 s
10.	Ludgers Bērbaums (Vācija)	Gotha	0;4/44,12 s

Verona, 5.-8. novembris, konkūrs

Jātnieks no Lielbritānijas Maikls Vitikers izcīnīja uzvaru 2009./2010. gada sezonas *Rolex* FEI Pasaules kausa ceturtnajā posmā Veronā, Itālijā. Šoreiz pasaules labākajiem jātniekiem nācās sastapties ar visgrūtāko uzdevumu šīs sezonas sacensību sērijā. Konrāda Holmfelda izdomātais un Franka Rotenbergera sastādītais maršruts bija nopietns pārbaudījums jātniekiem un viņu zirgiem. Seši sportisti no cīņas izstājās un viens tika izslēgts, bet tikai pieci izcīnīja tiesības startēt pārleķšanā. Neveicās Markusam Eningam ar *Leconte* un šī gada Eiropas čempionāta zelta medaļas īpašniekam komandu

cīņā Piusam Šviceram ar *Carlina*, kuri veiksmīgi pārleķa visas barjeras, bet neieklāvēs laika normā, tādēļ saņēma katrs pa vienu soda punktam.

Vitikers sacensībās startēja ar diviem līdzvērtīgiem augstas klases zirgiem – *Portofino* un *Amai*, ar kuriem šo sacensību laikā citos maršrutos bija izcīnījis otrās vietas. Viņam tāpēc bija jāizlemj, ar kuru piedalīties sacensību galvenajā maršrutā – Pasaules kausa kvalifikācijā. Izvēle notika par labu *Amai*, jo, kā teica jātnieks: „*Portofino* ir isākas kājas, tāpēc *Amai* var būt ātrāks.” *Amai* ir deviņus gadus vecs beļģu šķirnes zirgs, ar kuru Vitikers jāj trīs gadus.

Trešās vietas ieguvējs Kevins Stauts ar *Silvana*.

Otro vietu pārleķšanā izcīnīja vācu veterāns – 49 gadus vecais Gilberts Bokmanis ar deviņgadīgo talantīgo *No Father's Girl*, bet trešais finišēja šī gada Eiropas čempions Kevins Stauts ar *Silvana*, aiz viņa holandiešis Ēriks van der Vleutens. Itāļu publikas vislielākās ovācijas izpelnījās viņu tautietis Natale Kiaudani ar *SNAI Seldana di Campalto*, kurš vienīgais no itāļiem iekļuva pārleķšanā, bet, nogāžot trīs šķēršļus, iegu-

va piekto vietu.

Pēdējā dienā sacensības vēroja 11 000 skatītāju, lai gan, neskatoties uz tā saucamo ekonomiskās situācijas pasliktināšanos, biļešu cena bija pieaugusi par 37%, salīdzinot ar iepriekšējo gada *Fieracavall*. Un festivālu apmeklēja rekordliels cilvēku skaits – 153 000, bet šo svētku laikā dažādos šovos un sacensībās piedalījās 2500 zirgu.

Veronas sacensību uzvarētājs Maikls Vitikers ar *Insutech Amai*.

Pasaules kausa kvalifikācijas maršruts

1.	Maikls Vitikers (Lielbritānija)	Insul Tech Amai	0;0/37,49 s
2.	Gilberts Bokmanis (Vācija)	No Father's Girl	0;0/38,14 s
3.	Kevins Stauts (Francija)	Silvana	0;4/37,87 s
4.	Ēriks van der Vleutens (Nīderl.)	VDL Groep Tomboy	0;8/38,14 s
5.	Natale Kiaudani (Itālija)	SNAI Seldana di C.	0;12/42,08 s

Pasaules kausa izcīņa

Daces Štrausas teksts un foto

Helsinki, 15.-18. oktobri, konkūrs

Jau otru *Rolex* puksteni šajā sezonā Pasaules kausa kvalifikācijas sacensībās savā ipašumā ieguva šveicietis Daniels Eters, kurš gan pamata, gan pārlekšanas maršrutu veica tīri. Sezonas atklāšanas sacensību, kas notika Oslo, uzvarētājs Eters ar pēc skata visai vienkāršo, bet ļoti talantīgo kastrātu *Peu a Peu* sasniedza savu mērķi desmit pāru pārlekšanas maršrutā, ar iegūtajiem 40 punktiem gandrīz jau nodrošinot vietu fināla sacensībām Ženēvā. Tomēr viņam nav nodoma atpūsties. Eters nolēmis piedalīties arī Pasaules kausa posma Lionā un tad *Global Champions Tour* sērijas finālā Dohā.

Amerikāniete Lorena Hoga, atpakaļ neskatoties, ar *Quick Study* lielā ātrumā veica pārlekšanas maršrutu, un tikai pavisam nedaudz atpalika no uzvarētāja, bet jātnieks no Holandes Ēriks van der Vleutens finišēja trešais pirms zviedra Svantes Johansona ceturtajā vietā.

Šis bija 25 gadu jubilejas sacensības Helsinku arēnā. Pirmo Helsinku Pasaules kausa sacensību maršrutu sastādītājs bija Olafs Petersens, un arī šogad viņš veica to pašu darbu, atceroties, cik ļoti ir mainījies šķēršļu dizains un attiecīgi arī kļuvis sarežģītāks jātnieku uzdevums. Šķēršļu maršruts bija

iekārtots tā, lai pārbaudītu jātnieku spēju kontrolēt sevi un zirgu tuvu riska robežai. Ja iepriekšējos gados Helsinku posmā piedalījās tikai daži pasaules labākie jātnieki, šajā sezonā startēja vairākas zvaigznes, un par tituliem izvērtās sīva cīņa. Šeit bija iespēja skatīt, vērtēt un arī šo to iemācīties no pasaules lielākajiem konkūra meistariem. Te startēja Ludgers Bērbaums, Marko Kučers, Džesika Kurtēna, Edvīna Aleksandere, Pius Švicers un pēdējā Eiropas čempionātā uzvarējusi Šveices komanda pilnā sastāvā, Eiropas šī gada čempions francūzis Kevins Stauts un vēl vairāki lieliski jātnieki.

Skatītāju tribīnēs sacensības vēroja viens no Latvijas labākajiem jātniekiem Andis Vārna. Žēl, ka citi mūsu konkūristi un treneri nerada iespēju atbraukt un kaut ko mācīties no šī augstas klases turnīra skatīšanās klātienē, Helsinki taču neatrodas tik ļoti tālu.

Maršrutos līdz 145 cm Helsinkos piedalījās arī viens Latvijā labi pazīstams zirgs, kas kādreiz piederēja Leonīdam Pavličenko. Tagad *Colard* nonācis Marko Kučera rokās un labi nostartēja pamatmaršrutā, veicot to bez kļūdām, tomēr pārlekšanā viens šķērslis krita, un uzvara netika gūta.

Sacensību starplaikos skati-

Ludgers Bērbaums ar *Coupe de Coeur* galvenajā maršrutā gāza divus šķēršļus, bet guva uzvaru Helsinku *Porsche Grand Prix* ar *Lavillon*.

tāji varēja vērot dažādus šovus, kas gan pēc regulāru Helsinkos notiekošo pasākumu apmeklētāju domām, salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, šoreiz nešķita sevišķi aizraujoši. Protams, interesanti brīdi pavērot jāšanu vesterna stilā, bet tiešām jāatzīst, ka divi jātnieki lielo arēnu šoreiz nespēja piepildīt, un brīžiem šī izrāde nespēcijalistam izskatījās vien

pēc jādēlēšanas šurpu turpu ar pāris interesantiem elementiem no reininga sacensībām, piemēram, griešanās ap savu asi lielā ātrumā un spēja apstāšanās pēc lēkšiem.

Svētku atmosfērai cauri tomēr jautās ekonomiskās lejupslīdes ēna – pustukšās tribīnes, pat *Rolex Grand Prix* maršruta laikā visas skatītāju vietas nebija aizņemtas. Arī paras-

Sacensību gaitu vēro konkūrists Andis Vārna.

Trešās vietas ieguvējs no Holandes Ēriks van der Vleutens ar *VDL Groep Tomboy*.

Pasaules kausa ieskaite maršruts

1. Daniels Eters (Šveice)	Peu a Peu	0;0/36,80 s
2. Lorena Hoga (ASV)	Quick Study	0;0/37,08 s
3. Ēriks van der Vleutens (Nīderlande)	VDL Groep Tomboy	0;0/38,17 s
4. Svante Johansons (Zviedrija)	Saint Amour	0;0/38,44 s
5. Marko Kučers (Vācija)	Cornet Obolensky	0;0/39,97 s
6. Džesika Kurtēna (Īrija)	Castle Forbes Cosma	0;4/37,60 s
7. Patriss Delevo (Francija)	Katchina Mail	0;4/39,37 s
8. Natale Kiaudani (Itālija)	Seldana Di Campalto	0;8/39,63 s
9. Filips Vaishaupt (Vācija)	Catoki	0;12/40,63 s
10. Luciana Diniza (Portugāle)	Winningmood	0;izsl.

Sacensības galvenajos maršrutos piedalījās arī četri jātnieki no Igaunijas. Labākos rezultātus sasniegta Reins Pills ar beļģu šķirnes ērzeli *A Big Boy*.

ti aktīvie daudzveidīgo zirgu lietu pārdevēji un izstādītāji nebija kuplā skaitā. Sacensību organizatori pat šajā pacilātājā gaisotnē tomēr bija nedaudz pesimistiski noskaņoti par Helsinku šova turpmāko nākotni. Starptautiskā Jāšanas sporta federācija *Rolex* Pasaules kausa Rietumeiropas līgas posmu

rikotājiem izvirza arvien augstākas ekonomiskās prasības, kas ne tik lielajām un bagātām nācijām, pie kurām sevi piešķaita arī Somija, ir grūti izpildāmas, un tas var novest pie tā, ka sacensības rīkos tikai lielās un bagātās pilsētas un valstis. Savukārt tas mazinās jāšanas sporta izplatību pasaulē.

Šveicietis Daniels Eters ar *Peu a Peu* uzvarēja FEI Rolex Grand Prix.

Helsinki International Horse Show direktors Toms Gordins un maršrutu sastādītājs no Vācijas Olafs Petersens iepazīstina ar Rolex FEI Grand Prix arēnu.

Sportists no Igaunijas Reins Pills ar *A Big Boy PK* kvalifikācijas maršrutā saņēma astoņus soda punktus.

Lorena Hoga ar *Quick Study* no ASV izcīnīja otro vietu Pasaules kausa kvalifikācijas maršrutā.

Pasaules kausa izcīņa

Sagatavoja Dace Štrausa

Hanovera, 22.-25. oktobris, pajūgi

Boids Eksels no Austrālijas pierādīja savu augsto braukšanas klasi un uzvarēja 2009./2010. gada sezonas Pasaules kausa izcīņas pirmajā posmā Vācijā, kur iespaidīgā ātrumā veica maršrutu, atstājot aiz sevis holandieci Kosu de Rondi, kurš atpalika par desmit sekundēm, un zviedru braucēju Tomasu Ēriksonu.

Sacensībās piedalījās četri no iepriekšējās sezonas finālistiem. Pasaules kausa ieguvējs Boids Eksels, holandieši Ijsbrands Šardons un Koss de Ronde, ungāru braucējs Jozefs Dobrovičs, Tomass Ēriksons no Zviedrijas un *wild card* braucējs Rainers Dūns meses hallē Hanoverā sacentās divas dienas, kur viņus uzmundrināja *German Classics* zirgu šova apmeklētāju pulis.

Ekselam neveicās pirmajā sacensību dienā, jo viņa papildu zirgu *Pascal* veterinārārsti atzina par sacensībām nederīgu. Pēc ceturtās vietas iesildes sacensībās Eksels veica zirgu pārkārtošanu aizjūgā, kas vainagojās ar panākumiem nākamajos divos ļoti ātrajos raundos. Atšķirībā no saviem konkurentiem, kuri visi brauca ar iepriekšējās sezonas zirgiem,

Eksels sacensībās Hanoverā jūdz jaunu līderzirgu. *Spitfire* ir 16 gadus vecs kastrāts, kas iepriekš piederējis vācu četrrūgu braucējam Maksam Dangelim, bet pirms dažām nedēļām pārgāja Eksela rīcībā. 2008. gada pasaules čempionāta trešās vietas ieguvējs ar jauno zirgu ir ļoti apmierināts.

Eksels izbrauca pirmo raundu ļoti ātrā laikā, tā, ka neviens no dalībniekiem nevarēja viņu pārspēt. Arī de Ronde un Ēriksons kvalificējās fināla braucienam, bet tas pēc bumbiņas nogāšanas neizdevās Šardonam. Viņa komanda zaudēja ātrumu maratona šķērslī, kur parasti šis sportists ir ļoti ātrs. Jozefa Dobroviča lipiciāņu komandai pietrūka ātruma un laba komandas darba, tāpēc viņš ieņēma piekto vietu, atstājot aiz sevis Raineru Dūnu.

Kad fināla braucienā Ēriksons nogāza divas bumbiņas, de Ronde saprata, ka jābrauc, cik vien ātri spēj, lai palielinātu spiedienu uz Ekselu, kurš bija viņam priekšā tikai par piecām sekundēm. De Ronde brauca ar savu īpašo iekšēlpām gatavoto komandu ļoti lielā ātrumā. Pasaules čempionātu maršruta sastādītāja Volfganga Asendorfa veidotajā distancē viņš sasniedza labu rezultātu

Uzvarētājs Hanoveras posmā Boids Eksels no Austrālijas.

Otrās vietas ieguvējs Koss de Ronde.

un nenogāza nevienu šķēršļu elementu. Eksels jūta šo spiedienu, taču brauca lielā ātrumā un nodrošināja sev uzvaru - pirmo reizi Hanoverā. Vēlāk braucējs teica, ka galvenie va-

roni šoreiz bijuši vīleri (zirgi, kas jūgti tuvāk ratiem), kas ir ļoti ātri un saprātīgi. Viņš jūt, ka šī viņa komanda ātrāk vairs nespēj braukt, tāpēc jācenšas startēt vienmērīgāk un

Tomasa Ēriksona komanda izcīnā trešo vietu.

Pasaules kausa izcīņas kalendārs pajūgu braukšanā

1. Hanovera (Vācija)	22.-25. oktobris
2. Štutgarte (Vācija)	18.-22. novembris
3. Stokholma (Zviedrija)	27.-29. novembris
4. Budapešta (Ungārija)	4.-6. decembris
5. Mehelena (Beļģija)	26.-30. decembris
6. Leipciga (Vācija)	21.-24. janvāris
7. Bordo (Francija)	5.-6. februāris
8. Fināls: Ženēva (Šveice)	14.-18. aprīlis

Prasīgs pret citiem un sevi

Inese Ruskule

Latgale, kas bieži tiek saukta par zilo ezeru zemī, nav iedomājama arī bez straujajiem un ātrajiem rikšotāju zirgiem. Šo temperamentīgo dzīvnieku audzēšanas tradīcijas Latgalē ir senas. Tās, pateicoties entuziastu darbam, nav zudušas arī mūsdienās. Notiek zirgu rikšošanas sacensības, kurās dalībnieki mēdz pieminēt meistartreneri **Albertu Rutki**. Viņš sācis savu aktīvo darbību iepriekšējā gadsimta piecdesmitajos gados, un diemžēl jau pāris gadu desmitu vairs nav starp mums. Taču ikviens no tagadējiem rikšotāju braucējiem Latvijā atceras šo vīru ar cieņu.

Pirmā darba vieta Garbaru treniņpunktā

Bijusī Alberta Rutka vedekla Vilhelmīne Vegnere *Zirgu Pasta* redakcijai pastāstīja, ka dižvīra dzīves gaitas sākušās Krāslavas rajona Ezerniekos. Kā jau katrā Latgales sētā, arī Alberta Rutka tēva saimniecībā bija zirgi, ar kuriem veica saimniecības darbus, un tie tika iepazīti jau no bērna kājas. Rikšotāju zirgu treniņpunkts Ludzas rajona Garbaros kopš 1950. gada bija pirmā meistartrenera darba vieta. Tā atradās meža vidū, tur bija izveidots skrejceļš, un stalli varēja izmitināt apmēram divdesmit zirgu. Treniņpunkta mērķis bija sagatavot rikšotājus sacensībām Rīgas hipodromā.

Lielākoties zirgi treniņpunktā nonāca divu līdz trīs gadu vecumā, un bieži to fiziskais stāvoklis bija nožēlojams. Par to savā grāmatā *Latvietis un viņa zirgs* raksta arī Raimonds Baltakmens: „Alberts tur no drošas nāves bija paglābis divus panikušus, utīm apaugušus kumeļus, dižciltīgos 1939. gada derbista *David Duff* dēlus Dimantu un Dufu, abus, sasietus kā teļus, vienās ragavās atvezdams uz treniņpunktu. Jau pēc gada, pusotra tie sāka uzvaru gaitu hipodromā!” Zirgus vajadzēja sākt kārtīgi barot, un tad jau varēja mēģināt pārbaudīt to darbaspējas skrejceļā. Valsts finansiāli uzturēja vairākus šādus treniņpunktus.

Skaistums, ātrums un paklausība

Laika gaitā Alberts Rutkis iepazinās ar Latgales lopkopības izmēģinājuma stacijas direktoru Andrievu Jakoviču un vēlāk sāka strādāt viņa vadītajā rikšotāju zirgu šķirnes fermā, kur bija izmitinātas divdesmit Krievijas tīršķirnes kēves. Daudzu zirgu radurakstos bija arī slaveno Amerikas rikšotāju vārdi: *San Walker* un *Poplar Hill*, kuri bija

Alberts Rutkis ar kādu no saviem audzēkņiem.

izcili sava laika rekordisti un tika iegādāti Latvijā par lielu naudu kā vaislas ērzeļi. *Poplar Hill* toreiz maksāja 12 000 latu! Alberta Rutka darba laikā vaislas rikšotāju ērzeļus ieveda no Krievijas. Ciltsdarbam pievērsās ļoti nopietni, un, kā atzina Rutka vedekla, – meistartreneris ļoti labi pratis saskatīt vaislas materiālu. Agrāk zirgaudzētāji konsultējās ar zootehniķiem par to, – ar kuru no pieejamajiem vaislas ērzeļiem lecināt kēves, jo latgalietim izsenis zirga vērtībā bijuši šādi galvenie faktori: skaistums (atbilstošs eksterjers), ātrums un paklausība. Šīs vērtības cenšas saglabāt arī mūsdienas rikšotāju audzētāji Latgalē, kuru zirgi paklausīgi veic gan lauksaimniecības darbus, gan arī rāda savu ātrumu skrejceļā. Arī Rutka darbības laikā pārbaudīja gan rikšotāju ātruma īpašības skrejceļā, gan arī tie paši smalkie rikšotāji vilka smagsvara kravas. Daudzi uzskata, ka šo darbaspēju

pārbaudes disciplīnu vajadzētu atjaunot. Bet lielākā uzmanība agrāk tomēr tika veltīta rikšotāju ātruma īpašību attīstīšanai, un selekcija bija pirmajā vietā.

Kad sešdesmitajos gados beidza pastāvēt Rīgas hipodroms, izaudzētos rikšotāju zirgus veda uz darbaspēju pārbaudēm Tallinas, Pleskavas un Maskavas hipodromā. Uz Pleskavu parasti veda lēnākos rikšotājus, bet uz Tallinu un Maskavu – straujākos. Tallinas hipodromā ar Alberta Rutka zirgiem startēja Latvijas rikšotāju braucējs Antons Dukaļskis, savukārt Maskavas hipodromā – mūsu braucēja Gunta Lauga. Pēc darbaspēju pārbaudēm zirgi nonāca vai nu atpakaļ Latvijā kā vaislas materiāls, tomēr visbiežāk tos pārdeva. Pats Alberts Rutkis līdz cienījamam vecumam brauca ar rikšotājiem gan Latvijas, gan arī Vissavienības sacensībās, gūstot daudzas uzvaras.

Padomi noderēja arī vedeklai

Vilhelmīne Vegnere uzskata, ka tikšanās ar nākamo vīratēvu bija likteņa pirksts. Viņa sastapa Rutki kolhoza *Sovetskaja Latvija* zirgaudzētavā Rēzeknes rajona Voronovā, kur arī bija meistartrenera pēdējā darba vieta. Vegnere te nenonāca rikšotāju dēļ, bet devās turp, lai apgūtu jāšanas sporta māku. Tomēr viņa nonāca Alberta Rutka pārraudzībā, pēc neilga laika sāka strādāt šajā stallī, kopt zirgus, trenēt jāmajzirgus, bet darbu ar rikšotājiem vēroja tikai no malas.

Turpinājums 22. lpp.

Šādi rikšotāju krustojuma zirgi tika izmantoti Alberta Rutka darbības sākumā, to pēcteči gadu gaitā sasniedza lieliskas darbaspējas.

Foto no Vilhelmīnes Vegneres arhīva

Foto no Vilhelmīnes Vegneres arhīva

Prasīgs pret citiem un sevi

Turpinājums no 21. lpp.

Lai gan viņa sāka darboties Voronovas stallī septiņdesmito gadu sākumā, tikai 1982. gadā Vilhelmīne pati uzdrošinājās braukt ar rikšotājiem un guva ievērojamus panākumus.

Tostarp viņa bija apprecējusies ar vienu no Alberta Rutka dēliem. Viņiem piedzima meita – Dina Rutka, kura brīvajos brīžos arī tagad labprāt jā ar zirgu un bieži piedalās zirgu rikšošanas sacensību disciplīnā *Rikšošana seglos*. Taču nopietni ar zirgiem no Rutku ģimenes nodarbojas tikai viņi divi – Alberts un Vilhelmīne.

Vegnere apgūto skolu profesionāli aplicina distancē arī tagad. Šogad viņa ieguva Latgales ceļojošo kausu ar Amerikas rikšotāju ērzeli *D.R.S Freeiq*, kuru pirms pāris gadiem ieguva savā īpašumā no Igaunijas. Ērzelis bija tikai nedaudz apmācīts, bieži šķita, ka pajūgu tas vispār nav redzējis. Tomēr pakāpeniski Vilhelmīne iebrūca savu zirgu, un ar katrām nākamajām rikšošanas sacensībām rezultāti kļuva aizvien labāki. Tas liecina par to, ka vīratēva mācītais nav aizmirsts un bijis lietderīgs.

Alberts Rutkis vienmēr bijis izpalīdzīgs, viņam pat naktī varēja zvanīt ikviens, kuram bija jāatrisina kāda nopietna problēma saistībā ar zirgiem. Padoms nevienam netika liegts. Tā trūkst rikšotāju braucējiem mūsdienās, jo īpaši Latgalē. Par lielāko konkurentu Alberts Rutkis uzskatīja Aleksandru Jakovļevu, kurš toreiz bija Krāslavas rajona Dagdas saimniecības priekšsēdētājs un arī rikšotāju braucējs. Šī sacensība turpinājās trīsdesmit gadu. Tā ir bijusi veselīga konkurence, jo abās saimniecībās izaudzēti izcili un atmiņas vērti rikšotāju zirgi.

Izcilākie rikšotāji

Alberts Rutkis kopā ar saviem kolēģiem izaudzējis un apmācījis daudz izcilu rikšotāju, taču daži no tiem būtu jāpiemin īpaši:

- Noviekspperiments (rekords 2:06,5 min.) bija pirmais zirgs pasaulē, kurš ieguva, apsūklojot ķēvi mākslīgi ar spermu, kas uzglabāta sasaldēta līdz -196°C temperatūrā. Ar šo zirgu Rutkis guva uzvaru Pjatigorskā, uzstādot jaunu šī hipodroma rekordu. Rikšotājs Alberta Rutka vadībā piedalījās sacensībās līdz 15 gadu vecumam;

- Voronovā piedzima arī *Poplar Hill* mazdēls Lielkraps, kas bija pirmais Lat-

vijā dzimušais rikšotāju zirgs, kurš 1969. gadā Tallinā sasniedza 2:10,0 minūšu robežu. 1967. gadā Antona Dukaļska vadītais Lielkraps izcīnīja Tallinas Lielo balvu četrgadniekiem;

- Germura, kumelēmāte, kura deva izcilus rikšotājus – Ogoņoku (2:08,8), Ledlauzi (2:07,0), kā arī 3200 m rekordistu Eiču (4:28,9).

Voronovas zirgaudzētavā bija daudz izcilu rekordistu. Jau septiņdesmito gadu sākumā Alberts Rutkis un viņa audzēkņi bija kopā izcīnījuši divdesmit nozīmīgāko, lielāko godalgu Latvijā, kā arī ārpus tās.

Sacensības par godu trenerim

Nākamajā gadā viena no zirgu rikšošanas sacensību organizatoru iecerēm Ciblas novada Pušmucovas pagastā ir rīkot sacensības par godu slavenajam trenerim un braucējam – iedibināt Alberta Rutka ceļojošā kausa izcīņu, kurā būtu iespējams piedalīties visiem Latgalē dzimušajiem rikšotāju zirgiem, tādējādi veicinot šajā Latvijas novadā dzimušo zirgu attīstību.

Savukārt otrās sacensībās tiktu izcīnīts jau pirms diviem gadiem iedibinātais Latvijas Zirgaudzētāju biedrības Latgales ceļojošais kauss, kas nonāk labākā Latgales rikšotāju braucēja rokās, un šajā konkurencē var startēt gan ar Latvijā, gan arī ārzemēs dzimušajiem zirgiem.

Jāpiemin, ka Alberts Rutkis ar saviem kolēģiem Latgalē bija izaudzējis rikšotājus, kuri bija ātrāki par tiem, kurus šodien ievadam no ārzemēm. Tas nozīmē vien to, ka arī Latgale var izaudzēt labus rikšotājus, vajag tikai darīt un īstenot savas ieceres!

Apbalvošanas laikā Langstiņu skrejceļā.

Distancē kopā ar savu vedeklu Vilhelmīni Vegneri.

Distancē. Labajā pusē Alberts Rutkis, kreisajā – Tatjana Martinsone.

Kopbildē ar Padomju Savienības maršalu Semjonu Budjoniju kādā no pasākumiem Maskavā.

Foto no Tatjanas Martinsones arhīva.

Foto no S. Soikānes arhīva.

Foto no Tatjanas Martinsones arhīva.

Foto no Vilhelmīnes Vegneres arhīva.

Meitene ar sportistes raksturu

Dace Millere

Latvijas Jātnieku federācijas kausa izcīņas vasaras sezonas kopvērtējumā šķēršļu pārvarēšanā bērnu konkurencē līdz 16 gadu vecumam uzvarēja trīspadsmitgadīgā Patrīcija Kokina ar septiņus gadus veco zirgu Vimblدون.

Kamēr Patrīcija aizvada savu kārtējo treniņu zemnieku saimniecības *Lielceri* manēžā, sākam sarunu ar viņas mammu **Ināru Kokinu**. Viņa saka: – Patrīcija ar jāšanas sportu iepazīs jau trīs gadu vecumā. Viņai nebija leļļu, tikai rotaļu zirdziņi. Braucot pie vecmāmiņas uz Skulti, ieraudzījām jāšanas sporta bāzi, bet tur ar lielu lūgšanos izdevās panākt, lai tik mazam bērnam ļautu uzkāpt zirgā. Man ir trīs bērni – dēls un divas meitas, bet neviens no viņiem šādā vecumā nav izrādījis tādu apņēmību darīt to, ko vēlas, turklāt ar tik lielu nopietnību. Peldēt baseinā viņai mācījām jau divu mēnešu vecumā, bet trīs gados aizveidām uz baleta studiju pie Zitas Errsas, kur Patrīcija nodarbojās līdz piecu gadu vecumam, kad vajadzēja dejošanu pārtraukt, jo studijā bija tikai grupiņas pavisam maziem bērniem un skolēniem, un tālāka izaugsme savu vienaudžu vidū nebija iespējama. Tad vaicāju, ar ko viņa vēlas turpmāk nodarboties, un Patrīcija, paskatoties televīzijas pārraides, atbildēja, ka ar vingrošanu.

Ināra Kokina beigusi Latvijas Valsts fiziskās kultūras institūtu, astonpadsmit gadu strādājusi par daiļslidošanas treneri bērnu grupās, tāpēc labi pārzina gan savu, gan arī citus sporta veidus. Cienot mazās meitenes patstāvīgo izvēli, viņa izraudzījusi vienu no labākajiem variantiem – nodarbības Rīgas Vingrošanas skolā, kuru vadīja lieliska speciāliste Sarmīte Blūzma. Patrīcija cītīgi tur trenējusies līdz deviņu gadu vecumam, veiksmīgi izpildot visus tajā vecumā nepieciešamos kritērijus sporta klašu iegūša-

nai. Taču tad meita ar stingru apņēmību atkal pati paziņojusi, ka tagad vēlas jāt ar zirgiem. Tā kā šajā vecumā Lietišķo sporta veidu centrā *Kleisti* bērnus mācību grupās vēl neuzņem, tika rasta iespēja reizi nedēļā, svētdienās doties uz vieglu treniņu pie Airisas Peneles *Lielceros*. Ja sākotnēji citi šīs nodarbības vēl uzskatīja par hobiiju, tagad tās pāraugušas nopietnos treniņos. Iejādes iemaņas Patrīcija joprojām apgūst pie Airisas, bet konkūra treniņi notiek Maira Peneļa vadībā.

Patrīcija Kokina sportošanu veiksmīgi prot apvienot ar mācībām Rīgas Angļu ģimnāzijas 7. klasē. Un ne tikai – paralēli šogad jābeidz arī Pāvula Jurjana mūzikas skola klavieru klasē. Kad Patrīcija cītīgi gadu apmeklējusi jāšanas nodarbības, trenere atkal likusi domāt par izšķirošu brīdi, jo vaicājusi, – kādā līmenī jaunā sportiste vēlas turpināt skološanos: kā hobiija jātniece vai startējot sacensībās. Ināra atzīst, meitas izvēle bijusi mērķtiecīga, – protams, sportot. Turklāt sports jau bija iepazīts vingrošanā – ar nogurdinošiem treniņiem, sacensību drudzi, gatavošanos tām, veiksmēm un neveiksmēm. Ja tā, tad esot jādodomā par sava zirga iegādi...

Tas bija ļoti nopietns lēmums visai ģimenei. Tika apskatīti vairāki zirgi, vaicāts autoritatīvu speciālistu viedoklis, abus trenerus ieskaitot, līdz 2006. gadā Patrīcija tika pie sava zirga – Vimblدون, ko nopirka Kocēnu zirgaudzētavā.

– Patrīcijai tagad jāstrādā ar pilnu atdevi, – saka Ināra. – Pati tik ilgi bijusi sportā, es to saprotu. Ir tikai viens noteikums – jātiek galā ar mācībām. Pagaidām tas izdodas, lai gan meita piecas dienas nedēļā dodas uz treniņiem jāšanā.

Strādāts ir daudz, un šī sportistes otrā sacensību sezona bijusi veiksmīga. Jūtams tas, ka Patrīcija savos centienos neapstāsies, jo viņa ir cīnītājas raksturs. Jau tagad tiek cerēts par vēl kāda zirga iegādi un kopā ar

Māra Millera foto

Patrīcija Kokina ar Vimblدون.

treneri reāli sapņots par laiku, kad viņi visi kopā būs gatavi startam starptautiskās sacensībās. Piemērs Patrīcijai ir – brālis Renārs Kokins kādreiz veiksmīgi startējis tenisā. Ar viņu un mammu kopā atklāti runāts arī par to, kas ir tā sauktā „zvaigžņu slimība”, ar kuru, Ināra domā, var sasiegt tikai tie, kuriem bērnībā nav bijusi īsta saskarsme ar sportu, kuriem jau no pirmajām dienām tajā nav pastāstīts, ka tas ir grūts darbs, ne tikai uzvaras un panākumi.

– Jātrenējas, jo nekad nesmu uzskatījusi, ka jāšanas sports man varētu būt hobijs, – sarunā iesaistās **Patrīcija**. – Ja jau zirgi, tad tas ir nopietni. Biju pat dusmīga uz vecākiem, ka mani uz tenisa nodarbībām aizveda par vēlu, kad nevarēju būt labākā starp sava vecuma bērniem, jo viņi jau bija iemācījušies daudz vairāk. Tāpēc nolēmu, ka jāšanas sportā man jāsāk trenēties ātrāk.

Šobrīd Patrīcija ar Vimblدونu sacensībās veic maršrutus augstumā līdz 110 cm, treniņos augstākie pārvarētie šķēršļi bijuši ap 130 cm. Taču jau tagad par apgūto uzslavējis mūsu labākais jātnieks Andis Vārna, kurš arī trenējas šajā sporta bāzē. Patrīcija ar pieaugušu cilvēka izpratni spriež, ka, lai turpinātu progresēt, nepietiek tikai ar pašas vēlēšanos, nepieciešams regulārs darbs trenera vadībā. Maira Peneļa padomus viņa atzīst par ļoti noderīgiem, – pieredzējušais konkūrists saprotami norāda uz kļūdām, liek tās izlabot un dara to tā, lai sportisti mudinātu izaugsmei.

Mairis Penelis vērtē: – Vimblدون ir jauns, perspektīvs zirgs un ļoti piemērots Patrīcijai. Savukārt pati meitene ir centīga, apzinīga, grib nākt uz treniņiem un tajos mācīties. Protams, ne jau vienmēr viss izdodas, bet abi kopā – sportiste un zirgs – ar visu pagaidām tiek galā necerēti labi.

Decembris

Kaimiņos Lietuvā, Igaunijā

19.12. pl.13 rikšošana – Tallina, Igaunija

19.-20.12. konkūrs – Lūnja, Igaunija

Starptautiska mēroga sacensības

3.-6.12. konkūrs – CSI3*/CSIJYU25-B, Katowice, Polija

4.-6.12. konkūrs – CSIP-A, *Baltic Cup* fināls – poniji I, juniori un poniji II un III, Vilhelmsborga, Arhūsa, Dānija

11.-13.12. konkūrs – CSI3*-W(M), Poznaņa, Polija

Decembris

P		7	14	21	28
O	1	8	15	22	29
T	2	9	16	23	30
C	3	10	17	24	31
P	4	11	18	25	
S	5	12	19	26	
Sv	6	13	20	27	

Ratus gatavojam ziemā, ragavas – vasarā

Ineses Ruskules teksts un foto

Savulaik **Artūrs Trukšāns** bija inženieris un pagasta priekšsēdētājs, bet tagad lielā mērā ir saistīts ar zirgiem, pareizāk būtu teikt, – zirgu braucamrīku izgatavošanu. Viņš, tāpat kā agrāk, savu ikdienu vada Ciblas novadā. Tagad viņam Felicianovā iekārtota neliela darbnīca, kuru tuvākajā laikā plānots paplašināt. Artūram pieder zemnieku saimniecība *Airi*, kuras pamatdarbība ir laivu izgatavošana no Latvijā ražotā saplākšņa.

Lai gan šāda veida darbība sāka tikai pirms trim gadiem, laivu izgatavošana Artūram jau ir ļoti pazīstams darbs, ko var veikt „ar aizvērtām acīm”. Līdztekus radusies interese par zirgu braucamrīku – drošku, kariešu un ragavu izgatavošanu. Kāpēc? Izrādās, ka Artūra tēvs savulaik bijis kalējs, un tāpēc no mazām dienām viņam ir bijusi saskare ar zirgiem, zēns arī redzējis, kā tēvs izgatavojis ratu un ragavu detaļas no metāla.

– To visu esmu vērojis savām acīm, kā arī palīdzējis tēvam. Tagad radusies interese pašam sākt apkalt zirgus, protams, apgūstot šo amatu pie kāda no profesionālajiem kalējiem, – saka Artūrs. Tēvs nomira, kad Artūrs vēl bija pusaudža vecumā, tāpēc pašam savās mājās bija jāstrādā lauku darbi, arī ar zirgiem. Vēlāk liktenis Artūru aizveda uz Latvijas Lauksaimniecības universitāti, kur viņš apguva mehāniķa arodu. Pēc augstskolas beigšanas Artūrs Trukšāns atgriezās dzimtajā Ciblā. Kādu laiku strādāja rūpnīcā *Polimērs* par inženieri, tad gandrīz desmit gadu – par pagasta priekšsēdētāju.

Artūrs Trukšāns lepojas par uzlaboto karietes riteni.

Šobrīd darbnīcā galvenokārt tiek izgatavotas laivas. Artūrs atzīst, ka pirms diviem gadiem bijis rekordliels pasūtījumu skaits – 70 laivas. Pirmo pasūtījumu zirgu braucamrīku izgatavošanai Artūrs izpildīja pagājušajā gadā, kad darināja divzirgu kamanas Guntim Rozītim. Sarunas laikā Artūrs palepojis arī par karietes riteņiem, ko apdarinājis, aplīmējis ar gumijas materiālu, lai neribētu braucot. Vispirms no riteņu virsmas bija jānoņem rūsa, tad sekoja gumijas līmēšana, ko Artūrs līdz šim nebija darījis.

– Tas ir ļoti sarežģīts darbs – darboties ar senām lietām. Rīteņi jau krietni nokalpojuši, vismazākā jaunradītā plaisa tajos var izraisīt bojājumus. Jaunu izgatavot ir vienkāršāk, bet ar senu lietu ir kā ar mazu bērnu, – stāsta Artūrs. Taču rīteņi izdekušies godam un, cerams, ka Roziša kungam savā divjūga kariatē tagad būs ērtāk braukt.

Zemnieku saimniecībai *Airi* jau izvei-

dojies savs klientu loks. Kāds kungs reiz priecīgā balsī zvanījis un teicis Artūram: „Es pie jums pirms pāris gadiem izgatavoju plostus. Domāju, ka esmu pazaudējis tālruna numuru. Bet atradu un vēlētos izdarīt jaunu pasūtījumu!”

Protams, meistars atzīst, ka šogad pasūtījumu skaits samazinājies. Pavasarī cilvēki vēl zvanījuši un stāstījuši savas vēlmes par drošku izgatavošanu, bet tā arī pazuduši. Taču rokas netiek nolaistas, – tiek restaurētas senas droškas, tiek domāts arī par karietes izgatavošanu.

– Gan jau šie grūtie laiki kādreiz beigsies, cilvēki veiks vairāk pasūtījumu. Tostarp mums jāiemācās daudzas lietas. Drošku izgatavošana un restaurācija ir daudz interesantāka, nekā ierasto laivu ražošana. Daudzās lietās palīdz manas inženiertehniskās zināšanas. Izgatavot varam visu, – piebilst Artūrs. Laiki nav vienkārši un viegli, cilvēki prasa, lai braucamrīki būtu lētāki, taču Artūrs nevar strādāt tikai ar entuziasmu, iztika arī jānopelna. Taču cenas nav dramatiskas, un izstrādājumi kalpos ilgi.

Laiva izgatavošanas stadijā.

Klients vēlas nomainīt cietos koka riteņus pret gumijas riteņiem.

***Maksā mazāk –
saņem mājās!***

Abonē Zirgu Pastu

Latvijas Pastā līdz 1. decembrim un laimē kādu no 40 dāvanu kartēm

50 vai 100 latu vērtībā katalogos OTTO bonprix 3suisses

@ Internetă
www.pasts.lv

 **Pa tālrūni
67008001**

**Pasta nodalās
vai pie pastniekiem
visā Latvijā**

Abonēšanas termiņi: līdz 20. decembrim pasta nodalās bez interneta pieslēguma, pa tālruni un pie pastniekiem līdz 25. decembrim pārējās pasta nodalās un internetā (www.pasts.lv)

Baltijas valstu jātnieki FEI reitingos (uz 15.11.09.)

Informāciju apkopojā Inese Ruskule

Konkūrs

Jātnieks	Vieta	Vieta iepriekšējā reitingā	Punkti
Pirmo vietu ieguvēji FEI reitingā			
Markuss Enings (Vācija)	1.	1.	3155,00
Ēriks Lamaze (Kanāda)	2.	2.	3148,12
Alberts Zoers (Nīderlande)	3.	7.	2938,50
LATVIJA			
Andis Vārna	268.	257.	322,00
Dainis Ozols	716.	696.	70,00
Kristaps Neretnieks	1116.	1133.	26,00
Guntars Siliņš	1188.	1065.	20,00
Andrejs Bistrovs	1842.	1865.	1,00
LIETUVA			
Bens Gutkauskis	262.	255.	330,00
Andriuss Petrovs	354.	348.	212,00
Kosts Gaigals	670.	664.	80,00
Rims Rimkus	999.	1000.	35,00
Stasis Jass	1122.	1139.	25,00
IGAUNIJA			
Reins Pills	124.	133.	738,00
Gunārs Kletenbergs	260.	226.	336,00
Tīts Kivisilds	280.	259.	304,00
Hanno Ellermanis	296.	256.	272,50
Urmas Rāgs	338.	328.	227,00
Heiki Vatsels	1257.	1290.	15,00
Ebe Līsa Sinejalga	1505.	1531.	5,00
Andress Trēve	1756.	1786.	4,00

Iejāde

Jātnieks	Vieta	Vieta iepriekšējā reitingā	Punkti
Pirmo vietu ieguvēji FEI reitingā			
Adeline Kornelisen ar Parzival (Nīderlande)	1.	1.	2250
Izabella Verta ar Satchmo 78 (Vācija)	2.	2.	2247
Edvards Gāls ar Moorlands Totilas (Nīderlande)	3.	3.	2204
LATVIJA			
Airisa Penele ar Ravelu	163.	163.	905
IGAUNIJA			
Marika Vundere ar Orlando P	187.	189.	788
Maria Čuletsa ar Markus	366.	340.	294

Andis Vārna pēc sešiem posmiem otrajā vietā

Pasaules kausa izcīņas Centrāleiropas līgas ziemeļu grupas kopvērtējuma rezultāti šķēršļu pārvarēšanā

(uz 22.10.09., startējuši 66 sportisti, 57 guvuši punktus)

Vieta	Sportists	Valsts	1.	2.	3.	4.	5.	6.	B	C	D	E
1.	Arsēnijs Špakovskis	RUS	2	20	15	0	-	20	-	-	-	57
2.	Andis Vārna	LAT	15	8	20	0	7	2	-	-	-	52
3.	Dmitrijs Berestovs	RUS	20	-	-	-	15	10	-	-	-	45
3.	Vasils Ivanovs	BLR	-	4	9	9	-	11	5	7	-	45
5.	Bens Gutkauskis	LTU	9	17	-	2	10	-	-	-	-	38
6.	Igor Vasiljevs	BLR	-	12	0	0	-	-	18	5	-	35
7.	Reins Pills	EST	-	7	7	20	-	-	-	-	-	34
7.	Tīts Kivisilds	EST	-	6	17	11	-	-	-	-	-	34
7.	Gunārs Kletenbergs	EST	6	15	-	4	-	9	-	-	-	34
10.	Vladimirs Beleckis	RUS	8	-	-	6	-	-	-	17	-	31
...17.	Kristaps Neretnieks	LAT	0	5	12	-	-	0	-	-	-	17
...22.	Guntars Siliņš	LAT	0	11	3	-	-	-	-	-	-	14
...28.	Dainis Ozols	LAT	4	4	-	-	-	4	-	-	-	12
...46.	Andrejs Bistrovs	LAT	-	-	6	-	-	-	-	-	-	6
...56.	Čirts Brīcis	LAT	-	0	1	-	-	-	-	-	-	1

Paredzētās sacensības:

1.	Čerņahovska	Krievija	14.-15. maijs, 2009.
2.	Ruila	Igaunija	10.-12. jūlijs, 2009.
3.	Rīga	Latvija	17.-19. jūlijs, 2009.
4.	Brastislava	Slovākija	6.-9. augusts, 2009.
5.	Doņecka	Ukraina	10.-13. septembris, 2009.
6.	Maskava	Krievija	18.-20. septembris, 2009.
7.	Viļņa, Utena	Lietuva	9.-11. oktobris, 2009.
8.	Lešno	Polija	12.-15. novembris, 2009.
9.	Poznaņa	Polija	11.-13. decembris, 2009.
10.	Varšava	Polija	19.-21. marts, 2010.
A	Atēnas	Griekija	1.-3. maijs, 2009.
B	Lipica	Slovēnija	21.-24. maijs, 2009.
C	Lipica	Slovēnija	29.-31. maijs, 2009.
D	Pjetra Neamta	Rumānija	5.-7. jūnijs, 2009.
E	Albena	Bulgārija	11.-14. jūnijs, 2009.
Fināls	Tallina	Igaunija	25.-28. marts, 2010.

Kad Centrāleiropas līgas ziemeļu grupas rezultātus publicējam iepriekšējā numurā, FEI statistikā Andim Vārnām tika uzrādīta pirmā vieta ar 55 punktiem. Izrādās, ka šī punktu summa bijusi kļūdaina. Tagad pārreķināti gan Anda, gan arī citu sportistu rezultāti, un mūsu sportists ar 52 punktiem ieņem otro vietu rangā tabulā, bet līderis ir Krievijas pārstāvis Arsēnijs Špakovskis. Ar nepacietību gaidīsim, kā mainīsies punktu skaits turpmāk, un cerēsim, ka līdz nākamā avīzes numura iznākšanai tajā būs ievietoti arī Lešno sacensību rezultāti.

Māris Millers

Latvijas sportists Andis Vārna PK izcīņas Centrāleiropas līgas ziemeļu grupā pēc sešiem posmiem ieņem augsto otro vietu.

FEI un WBFSH reitingi

Tradicionāli gada beigās FEI kopā ar Pasaules sporta zirgu audzētāju federāciju (WBFSH) publicē pasaules zirgaudzētāju reitingus trijos olimpiskajos sporta veidos un sekojošās nominācijās: šķirņu ciltsgrāmatu turētāji, sporta zirgi un vaislas ērzeļi. *Zirgu Pastā* publicēsim tikai piecas labākās pasaules ciltsgrāmatas un 25 labāko vaislas ērzeļu sarakstu konkūra un iejādes disciplīnās. Pilnu sarakstu var apskatīt WBFSH mājas lapā.

Labākās konkūra zirgu ciltsgrāmatas

1. Nīderlandes siltasiņu zirgu karaliskā ciltsgrāmata (KWPN) 8336,06

1. Hickstead	NED06921	Hamlet
2. Robin Hood W	GBR14083	Animo
5. Okidoki	NED06141	Jodokus
19. O'Brien Blauwendraad's	NED06442	Peter Pan
20. Sam	NED07634	Calvados
29. LB No Mercy	NED05623	Libero H
2. Franču jājamzirgu šķirnes ciltsgrāmata (SF) 7859,48

8. Itot Du Chateau Isovlas	FRA10184	Le Tot Semilly
9. Kraque Boom Bois Margot	FRA12422	Olisco
10. Jubilee D'Ouilly	FRA12611	Palestro II
14. Love Affair	USA10674	Quest Star
15. Kallemoi De Pepita	FRA13397	Voltaire
18. Jalisca Solier	FRA11862	Alligator
3. Holšteinas Zirgaudzētāju biedrība (HOLST) 7039,98

7. Cash	GER42512	Carthago
12. Cristallo	USA10037	Caretino
16. Cadett 7	GER22417	Cor De La Bryere
22. Lacroix 9	GER24691	Lacros
23. Lambrasco Cellagon	GER41408	Libero
27. Corradina 2	GER26508	Corrado I
4. Beļģu siltasiņu šķirne (BWP) 6804,21

4. Sapphire	USA09251	Darco
11. Ulysse	BEL10603	Nonstop
24. Tresor	BEL09493	Papillon Rouge
25. Vigo D Arsouilles	BEL12041	Nabab De Reve
31. Walnut De Muze Exquis	BEL11081	Nabab De Reve
35. Toronto Van De Middelstede	BEL12291	Remondo
5. Vestfāles zirgu ciltsgrāmata (WESTF) 6804,23

3. The Sixth Sence	GER23510	Zorro T
13. Peu A Peu 4	SUI08520	Polydor
33. Aboyeur W	GER21114	Anmarsch
48. Opium VS	GER23567	Polydor
50. Castle Forbes Libertina	GER24264	Achill-LiberoH
52. Late Night Isovlas	GER28430	Lancer III

Igaunijas sporta zirgu ciltsgrāmata ieņem 41. vietu. To pārstāv ķēve *Fee no Favoritas*. Diemžēl Latvijas zirgu ciltsgrāmata nav pārstāvēta ne ar vienu zirgu.

Labākās iejādes zirgu ciltsgrāmatas

1. Nīderlandes siltasiņu zirgu karaliskā ciltsgrāmata (KWPN) 12 200

1. Parzival	NED08261	Jazz
3. Totilas Moorlands	NED08021	Gribaldi
5. Ravel	NED08212	Contango
8. IPS Painted Black	NED06402	Gribaldi
10. Nadine Exquis	NED40301	T.C.N. Partout
16. Pop Art	CAN02715	Amsterdam
2. Hanoveras Zirgaudzētāju biedrība (HANN) 1 651

2. Satchmo 78	GER21978	Sao Paulo
4. Salinero	USA07896	Salieri
7. Warum Nicht FRH	GER23022	Weltmeyer
12. Sunrise Hunter Douglas	NED06790	Singular Joter
5. Lancet II	NED06248	Wenzel I
24. Donata S	GER19094	Donnerhall
3. Dāņu Siltasiņu biedrība (DWB) 9990

6. Mistral Hojris	DEN02686	Michellino
17. Digby	DEN02670	Donnerhall
22. Rigoletto	DEN02427	Rubinstein I
37. Clearwater Exquis	DEN02595	Carpaccio
39. Solos Carex	DEN01874	Castro
41. Cadillac 35	GER28189	Solos Carex

4. Oldenburgas šķirnes zirgaudzētāju savienība (OLDGB) 9791

9. Sterntaler-Unicef	GER23075	Sion
14. Augustin OLD	AUT05018	
19. Exquis Escapado	GRB10831	Exlibris
28. Falkao OLD	AUT03361	Feiner Stern
50. Le Mont D'Or	GER42480	Landjuwel Gold
55. Responsible	GER40235	Rohdiamant
5. Zviedru Siltasiņu asociācija (SWB) 8866

13. Max	FIN01208	Master 850
27. Bjorsells Briar 899	SWE02910	Magini
37. Tip Top 962	FIN00987	Master 850
59. Bukowski	GER41640	Briar 899
71. Galliano	SWE04546	Labrador
85. Vivo	SWE04300	Master

Iejādes novirziena vaislas ērzeļu reitingā liderpozīciju no 2008. gada saglabājis *Jazz (by Cocktail x Le Val Blanc xx)*, kura labākais pēcnācējs ir *Parzival*, ar kuru jā sportiste no Nīderlandes Adelinde Konelisenā. Šī pāra kontā ir uzvaras iepriekšējās sezonas Pasaules kausa posmos un zelta medaļas šī gada Eiropas čempionātā komandu un individuālajā vērtējumā.

Konkūra ērzeļu reitingā kopš 2007. gada lideris ir beļģu siltasiņu šķirnes ērzelis *Darco (Lugano van la Roche x Codex)*, kas kopumā savas dzīves laikā atstājis ap 3000 pēcnācēju. *Darco* pats bija izcils sporta zirgs, kas ar jātnieku Ludo Filipertu seglos izcīnījis medaļas Pasaules kausa kvalifikācijas sacensībās, ar panākumiem piedalījies Barselonas olimpiskajās spēlēs, Pasaules Jāšanas sporta spēlēs. Pašlaik FEI Rolex reitingos augtāko vietu ieņem tā meita *Sapphire* ar jātnieci no ASV Maklinu Vardu seglos.

Pasaules 25 labākie iejādes novirziena vaislas ērzeļi

1. Jazz	12 972
2. Donnerhall	8086
3. Florestan I	7876
4. Rohdiamant	7757
5. Weltmeyer	7260
6. Rubinstein I	6503
7. Welt Hit II	5694
8. Ferro	5578
9. Master	5518
10. Gribaldi	5207
11. Solos Carex	4311
12. Contango	3960
13. Wanderer	3861
14. Jet-Set D	3576
15. Come Back II	3478
16. Ehrentusch	3193
17. Wolkenstein II	2952
18. Castro	2696
19. Goodwill	2623
20. Michellino	2617
21. Lauries Crusador xx	2508
22. Feiner Stern	2497
23. May Sherif	2292
24. Sao Paulo	2249
25. Briar	2201

Pasaules labākais iejādes novirziena vaislas ērzelis Jazz.

Pasaules 25 labākie konkūra novirziena vaislas ērzeļi

1. Darco	10 406
2. Quidam de Revel	7478,5
3. Carthago	6504
4. Caretino	5989
5. Nabab de Reve	5521,67
6. Libero H	5302
7. Concorde	5157,5
8. Animo	4344,56
9. Heartbreaker	4031
10. Calvaro Z	3997,81
11. Mr. Blue	3925
12. Voltaire	3813,31
13. Burggraaf	3781
14. Calido I	3721,81
15. Indoctro	3679
16. Calvados	3448,5
17. Nonstop	3399
18. Contender	3338
19. Baloubet du Rouet	3267
20. Emilion	3151,5
21. Quick Star	2850,17
22. Cash	2802,5
23. Polydor	2777,81
24. Diamant de Semilly	2576,17
25. Corland(o)	2522,5

Pasaules labākais konkūra novirziena vaislas ērzelis Darco.

Kā kopt kumēļa nagus?

Jautājums: – Kā pareizi kopt kumēļa nagus, lai, zirgam pieaugot, nenāktos secināt, ka kļūme pieļauta tā bērnībā?

Atbild: Aija Pavlovskā, veterinārārste

– Visi zina, ka bez veselīgiem nagiem nav vesela zirga, tādēļ ir svarīgi jau kopš mazotnes rūpēties par zirga nagu veselību. Var izšķirt vairākus svarīgus nosacījumus:

1. Jaundzimušam kumēlam jau pirmajās dzīves stundās jāparāda, ka cilvēka pieskārieni kājām un nagiem ir jāpieņem kā pašsaprotama lieta, kas vēlāk ievērojami atvieglos zirga nagu apkopi.

2. Tikko dzimušiem kumēļiem zem naga zoles ir miksts veidojums, kas aizsargā mikstos kumēļa nagus. Šo veidojumu nedrīkst noņemt līdz tā dabiskai nodrupšanai. Vēlākajos dzīves mēnešos regulāri jāseko nagu stāvoklim, atceroties, ka kumēļa nagi sākotnēji ir stāvi, taču vēlāk izveidojas, ņemot vērā turēšanas apstākļus un iedzimtību.

3. Ja kumēlam piedzimstot ir priekšējai vai pakārkāju stiegru kontraktūras (nedabīgi saliekta kāja, kuras nostājoties kājās neiztaisnojas), nekavējoties jāizsauc veterinārārsts, kurš, uzliekot atbilstošas šinas un, stiprāku kontraktūru gadījumā ievadot zāles, spēj stiegras iztaisnot dažu stundu laikā. Ja kontraktūras nelabo, kāja izveidojas kropla, nagam ir nepareiza forma, jo nav saskares ar pamatu.

4. Nags izveidojas kumēlam augot. Lai nodrošinātu, ka kumēļa nags attīstās pareizi, jānodrošina kustības pa dažāda seguma pamatu. Piemēram, ja kumēļš lielāko daļu kustību veic pa cietu pamatu, nagi veidojas stāvi, jo nodilst naga purna daļa. Īpaša uzmanība jāpievērš naga sānu malai slīpumam – ja viena no sānu malām ir izteikti stāva vai slīpa, nepieciešama korekcija.

5. Vienmēr jāatceras, ka labākais veids, kā uzturēt zirga nagus veselus, ir nodrošināt pēc iespējas dabīgākus uzturēšanas apstākļus – iespēja brīvi pārvietoties, ziemas laikā izbarot lielākoties rupjo barību (sienu) – līdz pat 90 % no kopējās barības devas, un piebarojot vitamīnu un minerālbarību pēc vajadzības, vasarās nodrošināt ganības ar dažādu ganību zāli, jānodrošina nepārtraukta svaiga ūdens padeve, pieeja sāļi, iespēja izvēlēties atrašanās vietu (nojumē, krūmājā, stallī, u. tml.).

6. Nagu veselības profilaksei svarīgi atbrīvot ganības un apkārti no grūžiem un lūžņiem, kas varētu zirgu savainot. Ja ir aizdomas par naga traumu vai, ja ir stipra asiņošana no brūces, nekavējoties jāizsauc veterinārārsts.

7. Katram zirgam naga augšanas ātrums ir atšķirīgs, tāpēc līdz atšķiršanai ieteicams vismaz trīs, četras reizes aicināt kalēju, lai apskatītu kumēļa nagus, un nepieciešamības gadījumā veiktu korekcijas.

8. Nav pieļaujams, ka iedzimtās naga stāvotnes (uz āru, uz iekšu, šaura, izvērsta, plata u. tml.) korigē, cilvēkam šķietami, „pareizā” stāvoklī kaļot ar īpašiem pakaviem. Šādu korekciju rezultāts visbiežāk ir visu kājas locītavu deformācijas.

Nadinas Zavadlikas foto

Atbild: Ivo Mīkēlsons, kalējs

– Vispirms jāsāk ar to, ka cilvēkam kumēļš jāpie-radina, lai vienmēr droši varētu darboties ar tā kājām. Tad arī vēlāk viss notiks vienkāršāk.

Ja kumēļš attīstās normāli, tam pirmie nagi nolūst paši, un vismaz pirmajā dzīves pusgadā nekas nav jādara. Jo vairāk kumēļš uzturas ārā, jo dabiskāk notiek arī tā nagu attīstība. Ja tas tiek turēts stallī, būtu svarīgi ik pēc dažām dienām – vismaz divas reizes nedēļā – pacelt tā kājas, paskrāpēt ar rokām nadziņu, iedodot kādu kārumu, lai tas pierod, ka cilvēka darbošanās ap kājām nav nekas slikts. Patiesība ir šāda, – jo mazāk mēs iejaucamies dzīvnieka dabiskajā attīstības gaitā, jo tas ir labāk. „Radītājs” visu ir paredzējis. Taču, ja tiek novērotas stāvotnes problēmas, jāmeklē speciālista palīdzība.

Parasti zirgu sāk apkalt četru gadu vecumā. Izņēmums ir rikšotāji, kad jau divgadnieki sacenšas skrejceļā, kur tiem jābūt tikpat labi aizsargātiem kā vecākajiem zirgiem. Tomēr arī, nestartējot sacensībās, ir izņēmumi, – dažiem zirgiem vismaz priekšējās tiek apkaltas divu, divarpus gadu vecumā.

Ja cilvēks nopircis kumēļu, to pēc neilga laika ieteicams parādīt paša izraudzītam kalējam. Kumēlam kauli un stiegras ir mikstas, ievainojamas; stāja ne vienmēr ir tik vizuāli pareiza, kā īpašnieks to varētu vēlēties, jo sporta zirgi ir selekcionēti, tiem kājas ir daudz garākas nekā dabā auguši zirgi. Tāpēc nekad „diagnozi” nevajag uzstādīt pašam, jāmeklē speciālista padoms.

Daces Štrausas foto

Jautājiēt mūsu padomniekiem!

ZirguPastisizraudzījiesavusšāgadapadomniekus,kurii rspeciālisti ar jāšanas sportu un zirgaudzēšanu saistītos jautājumos un ir piekrituši atbildēt ik numurā uz mūsu lasītāju jautājumiem. Rakstiet savus jautājumus redakcijai uz elektroniskā pasta adresi info@zirgupasts.lv.

Plašāka informācija par mūsu padomniekiem publicēta *Zirgu Pasta* šāgada nr. 5.

Ērzeļu sertifikācija AS Agrofīrmā Tērvete

Daces Štrausas teksts un foto

Akciju sabiedrības *Agrofirma Tērvete* manēžā 7. novembrī norisinājās gadskārtējā vaislas ērzeļu sertifikācija, kurā kopā tika pieteikti un atlasīti 17 ērzeļi – no tiem seši 2,5 gadus veci, septiņi 3 gadus veci un vecāki, un divi braucamā tipa ērzeļi, kas pēc izcelsmes atbilda arī ģenofonda prasībām. Uz sertifikātu pretendēja arī divi poniju klases ērzeļi, no kuriem viens bija sporta ponijs, bet otrs – mini Šetlandes šķirnes ērzelītis.

Vērtēšanas komisijas sastāvā bija seši pieredzējuši sertificēti zirgu vērtētāji: Vija Mačule, Agrita Bokuma, Maija Kleinberga, Ināra Gailīte, Arta Cinkus un Gunita Bendrupa. Tā kā viens eksperts komisijas sastāvā bija arī divu demonstrēto zirgu līdzīpašniece Maija Kleinberga, viņai bija iespēja zirga vērtēšanas brīdī no vērtētāja posteņa atkāpties, jo ekspertu skaits komisijā to atļāva. Savukārt vērtējot ponijus, komisijai pievienojās Latvijas Zirgaudzētāju biedrības Poniju sekcijas vadītāja un Latvijas poniju audzēšanas programmas autore Natālija Dreimane. Zirgu eksterjeru, gaitu precizitāti komisija novērtēja zirgam atrodoties uz cieta pamata, bet zirga darba spējas vērtēja manēžā, zirgam brīvi pārvietojoties. Rezultātā 2,5 gadus veco ērzeļu grupā vaislas sertifikātus ieguva divi jaunie ērzeļi, par sertifikācijas jauno čempionu kļūstot z/s *Akmeņlauki*.

lauki audzēknim Kvartetam no *Calliano* un *Veldres/ Vāgners*, bet par vicečempionu kļuva *Zirgaudzētava Kocēni* audzētais *Cappučino* no *Cattio* un *Paseti/ Poju*. Trešais bija *Critāls*, arī no *Zirgaudzētavas Kocēni*. Pārējie ērzeļi šajā grupā sertifikātu neieguva. Pie visbiežāk sastopamajām eksterjera nepilnībām vaislas sertifikātu neieguvušo ērzeļu vidū jāatzīmē dažādas nepilnības kāju uzbūvē, kam kā sekas bieži vien ir neprecīza gaita. Arī darba spējas jaunajiem ērzeļiem bija visai viduvējas.

Vecāko ērzeļu grupā sertifikātu uz pieciem gadiem saņēma divi ērzeļi – čempions AS *Agrofirma Tērvete* izaudzētais *Lukoil* no *Lagerfeld* un *Kadetas/Calando IV*, otrs labākais ērzelis – beļģu šķirnes *Anytime Picobello Z* no *Aertbraeker* un *La Fleur des Collines/ Tenor Manciais SF*, bet vēl divi ērzeļi šajā vecuma grupā ieguva sertifikātu uz vienu gadu, jo, lai gan bija dažas nepilnības ērzeļu eksterjerā, tie uzrādīja labas lēkšanas spējas.

Vaislas ērzeļa sertifikātu ieguva abi prezentētie braucamā tipa ērzeļi pusbrāļi no *Glazgo Grāfs*(audzētājs z/s *Mangaļi*), kas pieder Ievai Ilsterei un *SIA Princis* audzēknis *Gaspars*. Abi ērzeļi izcēlās ar eleganci, tomēr kaut ko vairāk gribētos sagaidīt no abu ērzeļu gaitām, kas bija visai viduvējas. Ja audzējam šī tipa zirgus ar domu par racionālu pielietojumu pajūgu braukšanā, tad gaitas ir ne ma-

Čempions 2,5 gadus veco ērzeļu grupā *Kvartets* no z/s *Akmeņlauki*.

zāk svarīgas kā, piemēram, iejādei paredzētiem zirgiem. Tādēļ ērzeļu sertificēšanā un ķēvju atlasē visām trim pamatgaitām jāpievērš lielāka vērība.

Vērtēšanas komisijai tika demonstrēts viens mini šetlandes ponijs, kura audzētāja un īpašniece ir Zita Mīze no *Limbažiem. Fleetwood Lay Posh* ir tikai 82 cm augsts skaustā, bet pietiekami harmonisku ķermeņa uzbūvi, lai varētu saņemt vaislas ērzeļa sertifikātu. Mazo poniju novērtēšana mūsu ekspertiem sagādā zināmas grūtības, jo tos tomēr nevar vērtēt pēc lielo zirgu skalas, bet mazo poniju vērtēšanā nav lielas pieredzes. Tiem ir citas ķermeņa proporcijas un darbaspēju prasības.

Vislielākās debates raisīja Aivaram Šmitam piederošais ponija *Pipars*. Viņa izcelsmē ir ¾ lielie zirgi (tēvs traķēnes šķirnes *Bankets*, mātes māte Latvijas šķirnes ķēve), bet *Pipara* augstums skaustā ir 139 cm.

Poniji ir sevi labi rādījis poniju sacensībās konkūrā, guvis arī uzvaras. Viņa bērns no Latvijas šķirnes ķēves gan ir nedaudz pāraudzis ponija izmērus, tomēr uzrāda labas lēkšanas spējas. Tādēļ, neskatoties uz eksterjera nepilnībām, *Pipars* tika atzīts par vaislas ērzeļi, gan tikai izmantošanai savā ganāmpulkā uz vienu gadu poniju ķēvju lecināšanai.

Pēc ērzeļu sertifikācijas pasākuma turpat *Agrofirms Tērvete* manēžā bija paredzēta zirgu izsole. Kopā bija atvesti ap 40 dažāda vecuma un spēju zirgi. Pārdošanai tika piedāvāti arī ērzeļu sertifikācijā demonstrētie zirgi. Divus zirgus izsolīšanai bija atvedusi zirgu īpašniece pat no Igaunijas. Diemžēl dažādu iemeslu dēļ daļa domāto pircēju nevarēja ierasties, un īsta solīšana nemaz nesākās. Tomēr, acīmredzot, dažu pircēju pārstāvji auditorijā bija un cītīgi filmēja demonstrētos zirgus.

Sertifikācijas čempions vecāko ērzeļu grupā *Lukoil*, kas pieder AS *Agrofīrmā Tērvete*.

Ērzelis sporta poniju klasē *Pipars*.

ĒRZĒĻU SERTIFIKĀCIJAS KOPSAVILKUMS 2007. gadā dzimušie ērzelī

	Ērzeļa vārds/ izmēri	Vērtējums												Punkti kopā	
		Eksterjers								Darba spējas					
		Tips	Ķermeņa virsējā linija	Ķermeņa platums	Priekškājas	Pakaļkājas	Gaitu precizitāte	Kustību enerģiskums	Eksterjers kopā	Soļi	Rikši	Lēkši	Lekšanas tehnika		Kopā
1.	Kvartets 165-184-21,5	8	8	7,5	7	7	8	8	53,5	7	8	8	7	30	83,5
2.	Cappuccino 167-188-22	8	8	8	6,5	7	7	8	52,5	7	7,5	8	8	30,5	83
3	Critāls 168-195-22	7	8	7,5	6,5	7	7	8	51	8	8	7	7,5	30,5	81,5
4.	Ave Sol 170-192-22,5	7	7,5	8	6,5	7	7	8	51	7	6	7	6,5	26,5	77,5
5.	Land Rovers 169-198-22	7	7	8	6	7	6	7	48	8	8	7	6,5	29,5	77,5
6.	Adlers 170-195-22	8	7	8	5	6,5	6,5	7	48	7	7	8	7,5	29,5	77,5

3 gadus veci un vecāki ērzelī

1.	Lukoil 168-192-22	8,5	8,5	8,5	8	8	8	8,5	58	8	9	8,5	9	34,5	92,5
2.	Anytime Picobello Z 166-190-21,5	7,5	7	8	8	8	8	7	53,5	8	7,5	7,5	8,5	31,5	85
3.	Ligretto 166-193-21,5	7	7	8	7	7,5	8	8	52,5	7,5	7	7	8	29,5	82
4.	Akords 167-181-22,5	7	7	7	7	6,5	7,5	8	50	7	7,5	8	9	31,5	81,5
5.	Absints 164-194-21,5	7	7	7,5	6	7	6	8	48,5	7,5	7	8	8,5	31	79,5
6.	Rigo 164-186-21	7	8	7	6	6,5	7	8	49,5	7	7	8	7	29	78,5
7.	Esprit 171-192-22	7	7	8	6	6,5	6	8	48,5	7,5	8	7	6,5	29	77,5

Braucamā tipa ērzelī

1.	Grāfs 168-198-22,5	8	7,5	8	7	7	7,5	8	53	6,5	6,5	7	7	27	80
2.	Gaspars 167-197-23,5	8	8	8	6,5	7	7	8	52,5	6,5	7	6,5	7	27	79,5

Sporta ponija un mini Šetlandes ponija vērtējums

1.	Pipars 139-160-17Sporta ponijs	6	7	8	7	7	7	8	50	6,5	6,5	6	7	26	76
2.	Fleetwood Lay Posh 82-135-13 Mini Šetl. ponijs	7	8	8	6	6,5	7	8	50,5	7	6,5	7	7	27,5	78

* Labdabīgums

Braucamā tipa ērzelis Grāfs.

Ērzelis Gaspars.

Mans zirgs rudenī

Paldies visiem konkursa dalībniekiem par daudzajām iesūtītajām fotogrāfijām! Skaidri redzams, ka krāšņais un ilgaiss rudens jūs iedvesmojis fotografēšanas priekam, darot to kopā ar saviem zirgiem.

Nākamā konkursa tēma: *Zirgs sniegā un ziemas svētkos*. Tiem, kuru spēkos tas ir, lūdzam ieskatīties arī pagājušā gada arhīvos. Sūtiet, lūdzu, fotogrāfijas uz elektroniskā pasta adresi zirgu.pasts@inbox.lv līdz 7. decembrim. Labākos attēlus publicēsim nākamajā numurā.

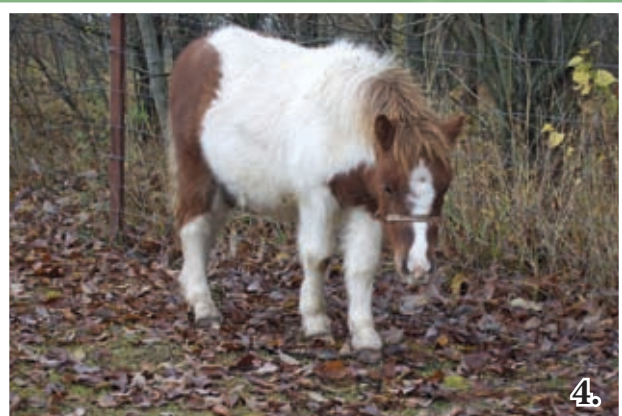
1.

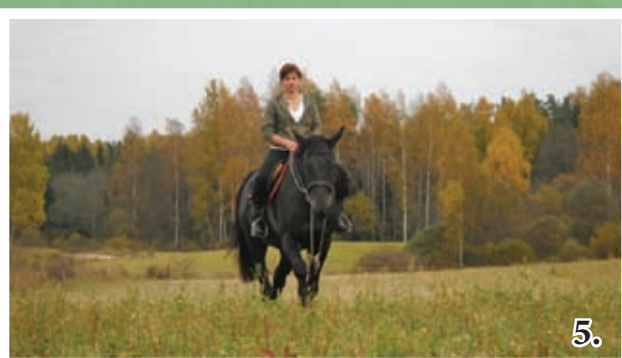
2.

3.

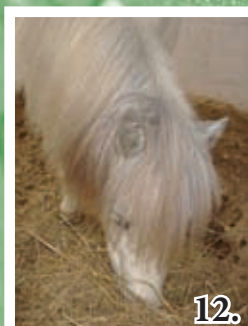

4.

5.

1. Anna Vidiņa. „Rudens.”
2. Sintija Varnovska. „Manas ķēves Glorija un Kursa rudens miglā.”
3. Ināra Ivanova. „Ļoti šķiet, ka rudens ir ne tikai skaists, bet arī garšīgs.”
4. Laura Ozerska. „Rudenīgs ponijs rudenī.”
5. Laura Virubka. „Rudenīga izjāde ar Lenoru.”
6. Dace Grēniņa. „Rudens virpulī.”
7. Zane Šteinberga. „Maksis pēc lietus.”
8. Lelde Maija Līce. „Rudens.”
9. Sabīne Mutule. „Džeimss un Huberts.”
10. Maira Melvere. „Meklējot rudenī.”
11. Jānis Daņķis. „Lords rudenī.”
12. Jūlija Karpova. „Anabella apagusi pirms ziemas.”
13. Iluta Zeile. „Vai garšos?”

Zirgu barošana ziemā

Pēc vācu žurnāla St.Georg

Ganību sezona beigusies. Niecīgā zāle, kas vēl aug, zirgam sniedz maz barības vielu. Vairums zirgu lielāko daļu laika pavada stallī. Tāpēc zirgu barošanu nepieciešams pielāgot ziemas periodam. Dr. Krista Finklere-Šade skaidro, kā to labāk izdarīt.

Laikā, kad ārā pie ēku dzegām karājas lāstekas un stallī sasilst dzirdnes, zirgiem nepieciešams par 20% vairāk enerģijas, lai sasildītos. It īpaši, ja tie tiek turēti aukstos vai atklāta tipa stallos. Jo lielāks ir tīrasiņu piejaukums zirga izcelsmē, jo vairāk enerģijas tiem nepieciešams. To var kompensēt ar barības palīdzību, atbilstoši pielāgojot barošanas režīmu paaugstinātajām prasībām pēc enerģijas. Tiem zirgu īpašniekiem, kuri mēdz uzkrāt lielas barības rezerves, ir ieteicams veikt barības, īpaši rupjās barības krājumu pārbaudi vēl pirms aukstā laika iestāšanās. Rupjās barības kvalitāte (barības vielu saturs un higiēnas stāvoklis) nosaka, vai un kāds spēkbarības un papildbarības daudzums būs nepieciešams.

Rūpnieciski ražotās papildbarības – musli un granulas – ir dārgi. Jo labāka ir siena kvalitāte, jo mazāk papildbarības būs nepieciešams, – tā ir iespēja ietaupīt! Atkarībā no vecuma, šķirnes un treniņu slodzes zirgiem, ir atšķirīgas prasības pēc barības vielām, kas īpaši jāņem vērā laikā, kad zirgi netiek ganībās.

Jājamzirgi

Atbilstoši treniņu intensitātei, jājamzirgiem jāsaņem ne tikai barības vielām bagāts siens, bet arī enerģiju radoša un olbaltumvielas saturoša barība. Šim nolūkam lielākoties tiek izmantotas auzas un papildbarības.

Primāri spēkbarības daudzums atkarīgs no zirga noslogotības. Ir svarīgi papildus sienam dot arī minerālvielu piedevas, kas zirgus nodroši-

na ar kalciju, fosforu, magniju, nātriju, kāliju, dzelzi, varu, cinku, selēnu un vitamīniem A, D un E. Bieži piedevām tiek piejaukti arī biotīns un vitamīns B. Tuvojoties ziemas beigām, sienā samazinās vitamīna E saturs. Tas kopā ar selēnu ir svarīgs muskulatūrai. Ar minerālvielu piedevām iespējams kompensēt deficītu siena saturā. Ja zirgi ziemā daudz svīst un siens satur maz nātrija (ko apstiprina barības analīzes), var rasties nātrija deficīts. Par to liecina parādība, kad zirgi pastiprināti laiza dažādas lietas – boksus, restes, sienas, cilvēku

neaizvietojamajām aminoskābēm. Ja siens savākts agri, tas var nodrošināt šo vajadzību apmierināšanu, pretējā gadījumā ieteicams arī veciem zirgiem dot papildbarību. Labi piemēroti ir arī mērcēti cukurbiešu grauzījumi, linsēklu rauši un sojas spraukumi. Papildus parastajām minerālvielu piedevām veciem zirgiem var dot 150-250 gramus alus rauga, lai nodrošinātu lielāku vitamīna B daudzumu uzturā, kas veicina ādas funkciju norisi. Imūnās sistēmas stiprināšanai jāizvēlas minerālvielu piedevas, kas bagātas ar vitamīnu C. Spalvas

Anastasijas Popovas foto

rokas u.t.t. Jebkuram zirgam jābūt brīvi pieejamajai laizāmajai sāļij. Ja laizīšanas kāre tomēr nepāriet, barībai var pievienot tējkaroti sāls katrā reizē, tas gan attiecas lielākoties uz zirgiem, kuriem ir liela treniņu slodze. Pamatlikums jājamzirgu kondīcijai novērtēšanai skan: ribas jāvar sajūst, bet ne saredzēt!

Veci zirgi

Barošanas jomā veci zirgi ir zināms izaicinājums. Bieži tiem ir nodiluši zobi un novājināts kustību aparāts. Novecošanas procesus nevar apturēt, taču var atvieglot zirgu dzīvi. Tāpat kā visiem zirgiem, arī veciem zirgiem svarīgākā barības sastāvdaļa ir siens. Taču veciem zirgiem ir paaugstināta vajadzība pēc olbaltumvielām un

maiņai palīdz eļļas un linsēklas.

Zirgiem, kuriem ir problēmas ar barības sakošāšanu, var līdzēt, papildus sienam izbarojot sasmalcinātu rupjo barību siena granulā, briķešu vai zāles granulā veidā. Ja zirgi tik un tā ir pārāk tievi, tiem nepieciešams vairāk enerģijas, ko nodrošina spēkbarības pievienošana. Auzām jābūt placinātām, lai tās varētu vieglāk sagremot. Ja zirgam ir ļoti slikti zobi, var dot pat auzu pārsulas, kurām piejaukta eļļa. No vienas puses tas sniedz vairāk enerģijas, no otras – padara barību vieglāk sagremojamu. Uzmanību: barība nedrīkst būt pārāk šķidra! Pretējā gadījumā tā pārāk ātri iziet cauri gremošanas traktam, kas var izraisīt gremošanas traucējumus.

Jaunzirgi – atšķiramie kumeļi

Pēc atšķiršanas kumeļiem pirmkārt nepieciešama tāda barība, kas veicina to augšanu un ir ar augstu enerģētisko vērtību, kā arī satur augstvērtīgas olbaltumvielas, t. i., neaizvietojamās aminoskābes, minerālvielas un vitamīnus. Vispirms kumeļu vajadzības pēc barības vielām nodrošināja mātes piens, bet vēlāk – ganību zāle. Ziemā savukārt tas jākompensē ar parasto barību, kas tiek dota uzturēšanās režīmā stallī. Ja kumeļam trūkst neaizvietojamās aminoskābes, tā augšana palēninās. Ģenētiski jau iepriekš noteikts, cik liels kumeļš izaugs. Palēnināto augšanu kumeļi kompensē pavasarī, kad atkal tiek ganībās. Pārlietu ātra augšana šajā periodā var izraisīt dažādus attīstības traucējumus, piemēram, nepareizas ekstremitāšu nostādnes un locītavu problēmas. Jaunzirgiem jāaug pēc iespējas vienmērīgāk, attiecīgi tie ir arī sabalansēti jānodrošina ar visām nepieciešamajām barības vielām. Taču jāuzmanās, lai barība nebūtu pārāk piesātināta ar enerģētisko vērtību, kā rezultātā zirgiem var rasties liekais svars, – tāpēc nedrīkst dot pārāk daudz spēkbarības! Ja pieauguši zirgiem ribas drīkst sajūst, tad uz jaunzirgiem attiecas likums: ribām jābūt viegli saredzamām!

Nevajadzētu gan taupīt uz barības vielām bagātas, higiēniski nevainojamas rupjās barības rēķina, sienam vienmēr jābūt brīvi pieejamam. Atšķiramajiem kumeļiem jābūt aptuveni divi kilogrami papildbarības. Tās daudzums ir atkarīgs gan no siena kvalitātes, gan no papildbarības veida un sastāva. Lai nodrošinātu pietiekamu olbaltumvielu daudzumu, var izmantot barības, kas domātas vaislas dzīvniekiem vai jaunzirgiem. Laba alternatīva ir arī placinātas auzas ar sojas spraukumiem vai alus raugu, kas jāpapildina ar

vitamīniem bagātām minerālvielu piedevām.

Ja zirgi tiek turēti atvērta tipa stallos, ieteicams jaunzirgus spēkbarības došanas reizēs piesiet. Šādai rīcībai ir liels audzinošs efekts, kā arī šādā veidā var nodrošināt, ka jebkurš zirgs, arī bara rangā zemākais, saņems savu barības devu. Ja zirgi netiek piesieti, tie jāpieskata un, iespējams, jānošķir vājākie indivīdi, kas netiek pie barības. Sliktākajā gadījumā stress, ko piedzīvo rangā zemākie zirgi, var izraisīt pat kuņģa čūlu rašanos.

Divus gadus veci zirgi

Divu gadu vecumā zirga straujākās augšanas fāzes daļa

ir beigusies, tāpēc vairs nav tik ļoti nepieciešams papildus dot barību, kas satur neaizvietojamās aminoskābes. Ideālā variantā pietiek ar labas kvalitātes rupjo barību un minerālvielu piedevām. Ja arī siena kvalitāte nav tik laba, pietiek ar 1-1,5 kilogramiem spēkbarības vai papildbarības dienā.

Īpaši divgadnieki nedrīkst kļūt pārlietu resni – liekais svars pārslogo kaulus un vielmaiņas sistēmu. Divgadniekiem jābūt brīvi pieejamam sienam, taču, ja tiem parādās liekā svara tendence, siena daudzums jāierobežo līdz 6-7 kilogramiem dienā.

Sāls laizāmklučī zirgiem

Noliktavas adrese: Rīga, Ganību dambis 22
(iespējama piegāde)
Tālr. 22334500, 29205911, 66002667
E-pasts: iveta@viatek.lv

**Šī kupona iesniedzējiem
atlaide līdz 30%**
Atlaide spēkā līdz 1.03.2010.

Nadinas Zavdilikas foto

Vaislas zirgi

Ziemas mēnešos lecinašana nenotiek, tādēļ ērzeļu barošanā sēklas kvalitātei vairs nav primārā nozīme. Ērzeļi, kas tiek izmantoti sportam un regulāri trenēti, jābaro tāpat kā jājamzirgi.

Ar vaislas ķēvēm situācija ir citādāka: ja tās ir grūsnas, uz ķēvēm attiecas īpaši noteikumi. Pēdējos grūsnības mēnešos (ko sāk skaitīt jau no astotā mēneša) kumeljš mātes vēderā piedzīvo straujāko augšanas fāzi. Ķēvei nepieciešams krietni vairāk enerģijas, neaizvietojamu aminoskābju, vitamīnu un minerālvielu. Papildus sienam var dot auzas, kurām pievienotas īpaši vaislas dzīvniekiem paredzētās papildbarības vai 100-200 gramu sojas spraukumu. Problēma ar vaislas ķēvju barošanu slēpjas apstākļi, ka tām jānodrošina pietiekami daudz barības vielu, lai kumeljš attīstītos optimāli, taču vienlaikus tās nedrīkst arī kļūt

pārāk resnas. Problēmu var risināt ar pietiekamu kustību nodrošināšanu. Pat ja ķēves ik dienu stāv aplokos, lielākoties tās nekustas vairāk, kā izejot ārā no boksa un līdz tuvākajai brīvajai vietai pie aploka žoga. Tādēļ ķēves ir papildus jākorodo, jāliek pastaigu karuseļos vai jāiet ar tām pastaigāties pie rokās.

Uz ķēvēm, kurām grūsnība tiek plānota, attiecas divi pamatnoteikumi: jānodrošina gaisma, un labāk, ja ķēves ir tievākas nekā resnākas. Pietiekama dienas gaisma ir svarīgs faktors, lai rosinātu meklēšanas cikla iestāšanos. Tādēļ potenciālās „māmiņas” noteikti pa dienu jātur ārā. Savukārt, ja ķēves ir pārāk resnas, mainās to vielmaiņa, un grūsnība vairs neiestājas. Papildus pastaigām ziemas aplokos, ķēves pēc iespējas vairāk jākustina: vislabāk jāšus, taču jāšanu var aizstāt ar kordošanu.

Barības līdzekļi

Rupjā barība: Pie rupjās barības pieskaitāms siens, skābsiens un salmi. Salmi kalpo primāri kā šķiedrvielu avots, kas nodrošina gremošanai svarīgās balastvielas. Siens vislabāk atbilst zirgu sākotnējām barības avotam – stepju zālei. Ja tas ir agri vākts, siens nodrošina pietiekami daudz enerģijas un olbaltumvielu. Tas ir ļoti būtisks zirga gremošanas sistēmai, pateicoties augstajam šķiedru saturam.

Spēkbarība: Nepieciešamo enerģiju zirgi var saņemt arī no graudu barības: auzām, miežiem vai kukurūzas. Visizplatītākais spēkbarības veids ir auzas, jo tās ir viegli sagremojamas un sniedz kā enerģiju, tā olbaltumvielas. Piemēram, pieci kilogrami auzu dienā 500-600 kilogramus smagam zirgam spēj nodrošināt vairāk nekā pusi no vajadzības pēc enerģijas. Barības sastāvu var papildināt un pilnībā vai daļēji aizstāt auzas ar jaukto barību – granulām vai musli. To priekšrocība ir pilnvērtīgs visu nepieciešamo barības vielu saturs.

Sulīgā barība: Ziemas mēnešos, kad zirgiem nav pieejama svaigā zāle, patīkamas pārmaiņas ēdienkartē, kā arī nepieciešamo vitamīnu devu var nodrošināt ar burkāniem un āboliem.

Brīvas kustības ik dienu

Arī ziemā spēkā ir noteikums: kustības, kustības un vēlreiz kustības! Pat ja jaunzirgi tiek turēti pietiekami lielā atvērtā tipa stallī, tiem nepieciešama iespēja pāris stundas dienā būt svaigā gaisā un brīvi kustēties rīkšos vai lēkšos.

Musli vai granulas?

Vai labāk dot musli vai granulas, – tas ir gaumes jautājums. Dr. Krista Finklere-Šāde gan brīdina: „Vairumam cilvēku musli liekas pievilcīgāki, jo uzreiz ir redzams, kas ir to sastāvā. Tomēr maisos smagākās barības daļiņas sakrīt uz leju, līdz ar to barības vielas nav vienmērīgi sadalītas katrā porcijā. Granulu formā turpretī sastāvdaļas jau ir rūpnieciski sajauktas.”

Ūdens un sāls

Bez ūdens neiztikt! To satur katra ķermeņa šūna, tas palīdz novadīt ūdenī šķīstošās vielas, piemēram, asinsritē, un regulē siltuma apmaiņu. Zirgi dienā izdzer 30-50 litrus ūdens. Ja ziemā nav pieejamas apsildāmas dzirdnes, tie ir jādzirdina no spaiņa vismaz četras reizes dienā.

Lai regulētu šķidrums apmaiņu organismā, zirgiem nepieciešams nātrijs. Tādēļ katram zirgam ir jābūt brīvi pieejamai laizāmajai sāļij.

Cērp ne tikai aitas, bet arī zirgus

Inese Ruskule,
Nadīna Zavadilika

Ziemā zirgam uzaug bieza spalva, lai būtu iespēja aizsargāties no aukstuma. Protams, šis biežais kažoks noderēs zirgiem, kuri lielāko dienas daļu ziemā pavada ārā, vai tiem, kas netiek ziemas laikā intensīvi nodarbināti. Taču sporta zirgiem, kam regulāri notiek treniņi, biežais ziemas apmatojums var radīt neērtības, jo zirgs intensīvi svīst un tā spalva ilgi žūst. Tāpēc zirgi bieži saaukstējas. Šī iemesla dēļ visā pasaulē, arī Latvijā, daļa no zirgaudzētājiem un zirgu treneriem cērp savus zirgus. Taču zirgi netiek atstāti salstam savās stāvvietās, tos ietērpj speciālajās ziemas segās.

Mūsdienās zirgu segu piedāvājuma klāsts ir ļoti plašs, un atkarībā no tā, kāda ir gaisa temperatūra laukā un stallī, jūs varat savam zirgam izvēlēties piemērotāko. Savukārt, no boksa dodoties uz treniņu, tiek uzlikta plānāka sega – parasti tā ir flīsa vai vilnas atsoļojamā sega. Tomēr pastāv arī cilvēku grupa, kam šī metode nav pieņemama un kuri izvēlas savus mīluļus atstāt dabīgajā ziemas kažokā. Pirms lēmuma pieņemšanas – cirpt vai necirpt zirgu, jums viss ir labi jāapsver un jāpārdomā.

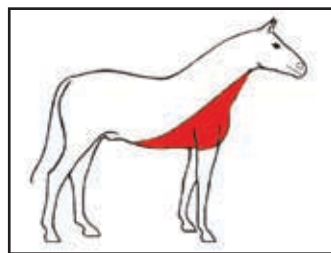
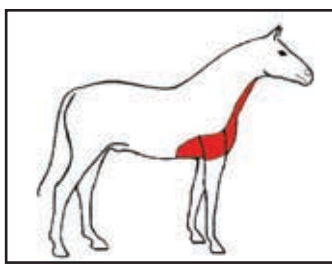
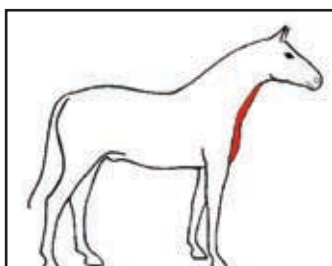
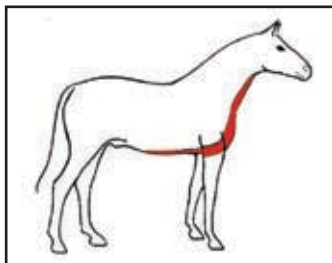
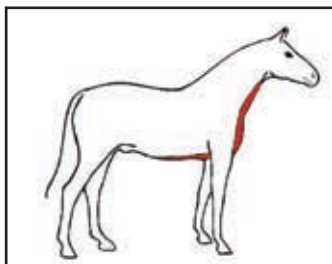
Zirga cirpšanas veidi

Pastāv vairāki zirga cirpšanas veidi. Izvēli nosaka tas, kādu darbu veic zirgs un kā tas tiek turēts. Pirms zirga cirpšanas labi jāpārdomā visi šie as-

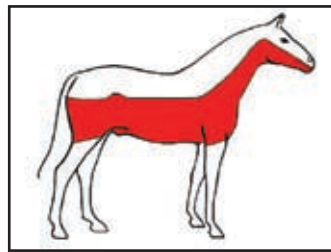
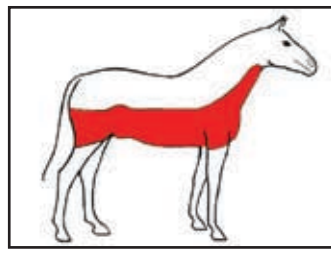
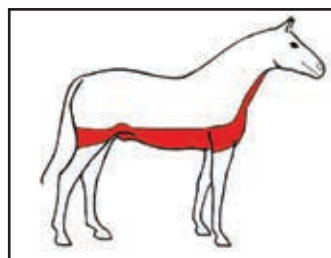
pekti un jāizvēlas vispiemērotākais cirpuma veids.

Piemēroti cirpuma veidi tiem zirgiem un ponijiem, kurus ziemā lielākoties izmitina ārā un tikai brīvdienās ar tiem dodas nelielās izjādēs.

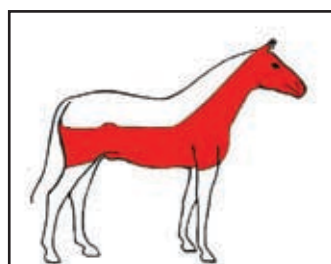
Ar sarkano krāsu apzīmētas izcirptās vietas.

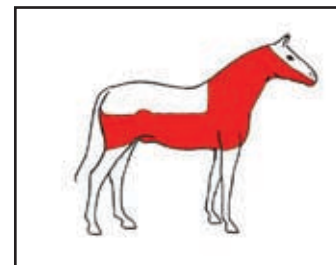
* Anglijā šos cirpuma veidus dēvē par „strenģes” cirpumiem. Jau nosaukums rāda, ka šie cirpuma veidi radušies tieši braucamajiem zirgiem. Taču mūsdienās tie ir ļoti izplatīti arī jājamzirgiem. Šis stils paredzēts gan zirgiem, kas ziemā mitinās ārā, gan arī stallī. Turklāt īpaši dzīvniekiem, kuriem ir tendence svīst darba laikā, lai gan tiem nav lielas slodzes, kā arī tie nepiedalās sacensībās.

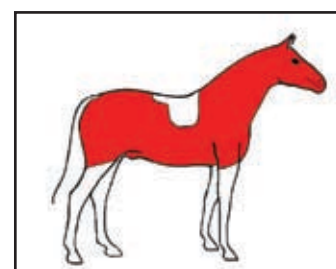
* Populārs ir stiņķēza zirgu cirpuma veids. Tas piemērots zirgiem, kuri ir aktīvi un piedalās sacensībās.

* Cirpums, kas piemērots tikai tiem zirgiem, kuri mitinās stallī un kuru noslogojuma līmenis ir salīdzinoši augsts, kā arī zirgiem, kuri piedalās sacensībās. Apmatojums uz galvas parasti tiek nocirpts, bet to var arī atstāt. Pirms katras darbības jums jāņem vērā apstākļi, kādos atrodas zirgs.

* Elegants cirpums, taču tikai tiem zirgiem, kas tiek intensīvi noslogoti un kas piedalās sacensībās. Gandrīz visa spalva ir nocirpta! Paliek tikai krēpes, neliels apmatojuma laukums seglu vietā, kā arī uz visām četrām kājām un „V” veida apmatojuma laukums virs astes. Šādi nocirptiem zirgiem ir nepieciešams silts stallis, augstas kvalitātes barība un piemērotas ziemas segas. Protams, tos var arī laist ārā pastaigās, bet tikai uz pāris stundām un ar piemērotām ziemas segām, vēlams arī, lai kaklam būtu pārsegs. Ja treniņi notiek ārā, nepieciešams lietot speciālo treniņu pussegu.

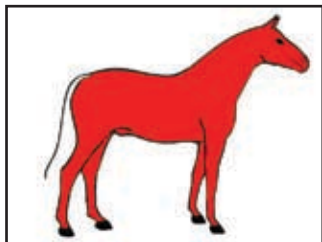

* Pilnīgi nocirpts zirgs! Palikušas tikai krēpes un aste. Lai aizsargātu kājas no aukstuma, stallī nepieciešams lietot saites. Šis cirpums piemērots zirgiem, kas regulāri piedalās sacensībās. Protams, tāpat kā iepriekšējā variantā, nepieciešamas ziemas segas, ja vedat zirgu ārā. Galvas apmatojuma cirpšana ir laikietilpīgs process. Nedrīkst steigties! Garās spalvas, kas aug

Tā zirgus cirpa agrāk. Stewart cirpšanas mašīnītes reklāma.

uz žokļa, nogrieziet vispirms ar šķērēm, kam ir noapaļoti gali, lai būtu vieglāk nocirpt ar mašīnīti. Cērpot ausis, ieteicams ar rokām (ar jūsu asistenta rokām!) aizsegt zirga aci, lai tas neredz, kas notiek pie ausīm, un lai sīkās spalviņas netrāpītu zirgam acīs. Pēc apmatojuma nocirpšanas uz kājām tās izskatīsies daudz skaistākas un slaidākas. Taču zirgiem, kas bieži ziemā tiek turēti ārā, nedrīkst cirpt apmatojumu uz kājām.

Zirga cirpšanas process

Kad esat izlēmuši par sava zirga cirpšanu, jums vai nu jāatrod cilvēks, kurš prot to veikt, vai arī pašam jāņem rokās cirpšanas „mašīnīte”. Ja cērpāt zirgu pirmoreiz, ieteicams, lai jūsu darbu vērotu kāda pieredzējusi persona – vismaz pāris reižu, līdz pats esat apguvis šo prasmi. Daži ieteikumi par cirpšanu:

– **Sagatavojiet savu zirgu pirms cirpšanas.** Rūpīgi iztīriet zirga spalvu, tas nodrošinās, ka cirpums būs vienmērīgs, kā arī mazāk nodils mašīnītes asmeņi. Šādos gadījumos ieteicams zirgu pat iztīrīt ar putekļu sūcēju, protams, ja zirgs ļauj to darīt;

– **Sagatavojieties pats šim procesam.** Ieteicams uzģērbt cieši noslēgtu apģērbu, vislabāk tam piemērots neilona audums, jo skujot zirga spalvas lido tālu un nokļūst visneiedomājamākajās vietās, pat apakšveļā. Cilvēkiem, kuriem ir alerģija, ieteicams lietot arī sejas aizsegu;

– **Cirpšana aizņems diezgan ilgu laiku, tāpēc izvēlieties vietu, kur jūs neviens netraucēs.** Jāatrod piemērota vieta zirga cirpšanai, kur būtu arī labs apgaismojums. Nemiet vērā, ka cirpšanas process ilgst no divām līdz trim stundām, ja to dara iesācējs. Profesionāliem zirgu frizieriem pilnīga zirga nocirpšana aizņem aptuveni stundu. Protams, tas ir arī atkarīgs no cirpuma veida un zirga

paklausības;

– **Ievērojiet darba drošības noteikumus.** Izvietojiet elektrības vadus tā, lai uz tiem neuzkāpj zirgs, kā arī pats tajos nesaņemties. Pirms darba sākšanas, pārliecinieties, ka elektrības vads ir pietiekami garš, atrodiet piemērotu pagarinātāju, lai bez problēmām varētu apiet apkārt zirgam;

– **Nodrošiniet visu nepieciešamo.** Daži cirpēji izmanto divas cērpamās mašīnītes, lai varētu strādāt nepārtraukti, kamēr viena no ierīcēm tiek atdzesēta. Citi lieto speciālus dzesētājus, pirms tam mašīnīti rūpīgi iztīrot. Ilgstoši darbojoties, tā regulāri jāieeļļo ar speciālo mehānisko eļļu – aptuveni ik pēc desmit minūtēm un jānotīra ar cietu suku. Pēc darba beigšanas asmeņi jāatskrūvē, jāiztīra visas spalvu paliekas un jāsaēļļo, lai mašīnīte kalpotu ilgi. Pirms pakļaujiet zirgu cirpšanas procedūrai, izvērtējiet tā rakstura īpašības. Pavērojiet, kā zirgs uzvedas kalšanas laikā, kā reaģē uz trokšņiem. Iespējams, cirpšana var radīt lielu stresu. Ja zirgs nav mierīgs cirpšanas laikā, konsultējieties ar veterinārārstu, un atsevišķos gadījumos var izdarīt nomierinošu injekciju.

– **Ķerieties pie darba!** Daži cilvēki uzskata, ka šis darbs nav viegls. Taču eksperti iesaka, – ļaujiet, mašīnītei vienkārši slidēt pa zirga ķermeni. Arī otru roku turiet uz zirga, lai tādējādi to nomierinātu. Ja zirgam tā būs pirmā cirpšanas procedūra, ieslēdziet mašīnīti un padarbiniet to, nepieskaroties zirgam, lai tas pierod pie skaņas. Reizēm zirgi tēlo savas bailes, tāpēc procedūru ļoti vilkt garumā ar tukšgaitas darbināšanu nav ieteicams. Ar vienu roku enerģiski masējiet zirga ķermeni, ar otru mēģiniet sākt cirpšanu, pakāpeniski mazinot masāžas intensitāti. Vislabāk sākt ar plecu, kas ir mazāk jutīga ķermeņa daļa, un zirgs var sekot jūsu darbībai. Kad esiet pārliecināts, ka zirgs nomierinājies, turpiniet cirpt pa kaklu uz augšu, pārejot uz sāniem, vēderu un muguru. Ja neesat drošs, ka zirgs visu procedūras laiku stāvēs mierīgi, jo tam var apnikt, pēc pleca un

Šādā veidā paceļot zirga kāju, izlīdzināsies ādas krokas uz vēdera, un varēs vienmērīgāk nocirpt zirgu.

kakla mēģiniet nocirpt kājas un galvu. Šim nolūkam bieži tiek lietota bremze. Jārīkojas ātri, jo tā uz zirga deguna pārāk ilgi nevar atrasties. Kad zirgs nocirpts, rūpīgi notīriet to, lai zem segas nepaliktu spalvas, kas zirgam radītu nepatīkamas sajūtas;

– **Pēc zirga nocirpšanas.** Pirmo nedēļu pēc zirga nocirpšanas īpaši rūpīgi jāseko, lai tas ar neapsegto muguru nestāvētu caurvējā (atsaitēs, gaitenī, pie atvērtā loga). Sākumā zirgs ir jutīgāks, kad to tīra, tāpēc lietojiet gumijas skrāpīti un mīkstu suku.

Pēc treniņa zirgs, kas ir nesen nocirpts, ātrāk atdzīsies, bet neatstājiet to neapsegto. Atsoļojot pēc treniņa, uzlieciet uz muguras atsoļojamo segu, bet, kad zirgs ir atdzisis, nosukājiet un nomainiet apsegu pret sausu stāļa segu.

Nocirpts zirgs ir daudz jutīgāks pret netīrumiem, tāpēc rūpīgi jākopj inventārs. Segām vienmēr jābūt tīrām un sausām. Nelietojiet citu zirgu sukas un segas!

Laižot zirgu pastaigu aplokā, jābūt maiņas/rezerves segai. Vislabāk ir iegādāties speciālo lietuvu segu ar siltu polsterējumu, lai, vārtoties sniegā, dubļos vai nokļūstot lietū, zirgs zem segas justos komfortabli.

Ļoti svarīgi, lai stāļa un pastaigu segas labi piegūlētu zirgam. Nomēriet pats vai lūdziet palīdzību trenerim, lai noteiktu zirga segas izmēru. Atkarībā no modeļa, ir dažādi segu stiprinājumi. Galvenais, lai sega,

zirgam kustoties, nesagriežas un tas nesapinas stiprinājumos. Zirgiem ar jutīgāku ādu skausta un krūšu rajonā segā var veidot uzšuves.

Cirpšanas mašīnītes apkope

Daļēji cirpuma kvalitāte ir atkarīga no tā, cik labi būsiat apkopis mašīnīti. Ar asiem asmeņiem cirpšana būs daudz vieglāka, kā arī zirgs jutīsies daudz patīkamāk. Eksperti iesaka vismaz vienu reizi gadā asināt asmeņus, taču jāatzīst, ka asinātie asmeņi nekad nebūs tik labi kā jauni. Cērpot asmeņi ir regulāri jāsaēļļo, lai tie nepārkarsētu asmeņšus un motorīnu. Taču, kad darbs pabeigts, asmeņi jānotīra un jāsaēļļo. Ja mašīnīte sāk pārkarst darba laikā, tai, iespējams, nepieciešams remonts. Ievērojiet noteikumus, kas minēti mašīnītes instrukcijā! Mašīnīte jāuzglabā mitruma necaurlaidīgā kastē vai somā.

Kad cirpt zirgu?

Principā tā ir katra īpašnieka izvēle. Augstas klases sporta zirgus mēdz cirpt arī vasaras sezonā. Parasti zirgi sāk uzauzdzēt ziemas kažoku oktobra sākumā. Ja to nocērp tūlīt, zirgs krietni ātrāk ataudzē pūkainu kažoku. Citiem zirgiem tas notiek jau pēc divām līdz četrām nedēļām pēc cirpšanas. Tādā gadījumā procedūra jāatkārto. Visbiežāk zirgu īpašnieki nocērp zirgus novembra sākumā un atkārtoti – pavasarī, lai vieglāk notiktu spalvas maiņas process.

Aloe Vera - ierocis pret slimībām

AS Agrofirma Tērvete zirgaudzētavā 7. novembrī notika Forever Living

kompānijas, kas ražo augstvērtīgus alvejas produktus, prezentācija, kas izsauca lielu interesi zirgaudzētāju un sportistu vidū. Amerikāņu Forever Living kompāniju pārstāvēja un alvejas nozīmi cilvēku un zirgu veselības uzturēšanā, dažādu slimību ārstēšanas paātrināšanā skaidroja par šiem produktiem daudz ziņošais Eimants Janušs, kurš pats ir apmeklējis kompānijas alvejas plantācijas un ražotni ASV.

Zirgi un jo sevišķi poniji dažkārt cieš no laminīta. Pirmo šīs saslimšanas pazīmju gadījumā iesaka alvejas želejas aplikācijas, vienlaikus želeju lietojot arī iekšķīgi. Vēlāmā deva kopā ar citiem nepieciešamajiem medikamentiem ap 250 ml alvejas želejas dienā, ko izārstēšanās stadijā var samazināt līdz 60-100 ml. Alveja daudzārt palielina zāļu iedarbības ātrumu. Laminīta gadījumā palīdz arī sildošā želeja, kas pastiprina asins cirkulāciju.

Visvairāk, izmantojot zirgu sportā, cieš to kājas. Traumu un lielās slodzes dēļ bieži var sākties gan kaulu deformācijas, gan muskuļu un stiegru saslimšanas. Arī šajā gadījumā, kombinējot Aloe Vera produktus ar veterinārajiem ārstnieciskajiem līdzekļiem, lietojot Aloe Vera iekšķīgi, daudzārt paātrinās atveseļošanās process. Parasti alvejas želejas vai sulas deva dažādu akūtu slimību gadījumā ir ap 250 ml dienā, bet atveseļošanās stadijā un organisma stiprināšanai pietiek pat ar 60-100 ml.

Alvejas sula kā zirgu diētas sastāvdaļa palīdz atvaīrīt, piemēram, tādu slimību kā azotūriju, bet akūtos azotūrijas gadījumos arī līdzās veterinārajām manipulācijām alvejas sildošā želeja veiksmīgi var tikt izmantota stīvo muskuļu ierīvēšanai, lai pa-

stiprinātu asinsriti un mazinātu sāpes.

Lielā nozīme alvejas dzērienu lietošanai var būt zirgiem, gatavojoties svarīgām sacensībām. Alvejas sula un citi alvejas produkti plaši tiek izmantoti Rietumeiropas jāšanas sportā, un šajā ziņā sportistiem jau ir liela pozitīva pieredze. Alvejas sulas sastāvs ir tik labi sabalansēts uzņemšanai organismā, ka kalpo arī kā enerģijas, vitamīnu un minerālvielu avots. Turklāt arī zirgiem, līdzīgi kā cilvēkiem, var pirms sacensībām rasties stress, kad, īpaši jutīgākiem zirgiem seko gremošanas sistēmas novirzes no normas. Šajā gadījumā iesaka divas nedēļas pirms svarīgiem turnīriem dod zirgiem Aloe Vera sulu pa 100 līdz 200 ml dienā. Tas var lielā mērā ietekmēt sacensību rezultātu, bet nav dopings. Vienlaikus tiks stiprināta zirga vispārējā veselība un paaugstināta imunitāte.

Visbiežāk zirgiem lietotie alvejas produkti:

- alvejas želeja, ko lieto gan iekšķīgi, gan aplikācijām;
- alvejas sula, ko lieto iekšķīgi;
- Aloe Vera ziepes, ar ko mazgā ievainojumus, lai atbrīvotos no atmirušajiem audiem;
- Aloe Vera veterinārā formula – izsmidzināms līdzeklis ievainojumiem;
- Aloe Vera un propolisa krēms, ko lieto iekaisumiem;
- Aloe Vera sildošā želeja iekaisumiem, atsāpīnāšanai.

Par Aloe Vera produktiem zirgiem, citiem dzīvniekiem un to saimniekiem lūdzam interesēties pa tālruni 26258326 – Dace.

Rollkūra tēma FEI Ģenerālajā asamblejā

FEI sporta direktors Deivids Holmss par rollkūra jeb hiperfleksijas problēmu runāja jau 2009. gada Pasaules sporta zirgu audzētāju federācijas Ģenerālajā asamblejā, kas notika Kopenhāgenā, Dānijā un Flīngē, Zviedrijā no 3. līdz 5. novembrim.

Holmss apstiprināja, ka diskusija par rollkūra treniņu metodi būs viena no tēmām, kas tiks apspriesta sporta zirgu labturības sakarā 2009. gada FEI Ģenerālās asamblejas laikā Kopenhāgenā no 17. līdz 19. novembrim.

„Šī metode iejādē ir līdzīga nāvējošam kritienam trīscīņā,” teica Holmss, komentējot videoierakstu, kas skatāms arī internetā. Tajā zviedru jātnieks Patriks Kītels iesilda savu zirgu *Scandic* pirms sacensībām CDI-W Odensē, jātot rollkūrā. *Scandic* zilā mēle pat izkaras no mutes.

Ģenerālās asamblejas laikā Holmsam bija prezentācijas lekcija *Kāds jāšanas sports būs nākotnē?* Viņš paziņoja, ka FEI šo problēmu uztver ļoti nopietni un pēta to divos līmeņos: par disciplinārā soda piemērošanu Kītelam un sekām, kas rodas, izmantojot hiperfleksiju kā treniņu metodi.

„Tas ir ironiski, ja mēs jau iepriekš pieņemam, ka Patriks neko nav darījis nepareizi,” sacīja Holmss. „Mums jāizmeklē visi iesaistītie un tiešie liecinieki, kas atradās līdzās. Mums notika telefona konference par šo gadījumu, kuras laikā sacensību stjuarts paziņoja, ka viņš nav redzējis, ka zirgs tiek iesildīts, tam kaitējot, un nav pamanījis tādus stresa simptomus kā svišanu un citus. Zirgs izkāra mēli, kas kļuva zila, bet kādreiz tas ir noticis arī manam zirgam, un Patriks visu sakārtoja tikko pamanīja šo reakciju.”

Holmss turpināja stāstījumu, uzsverot šī negadījuma svarīgumu. „Šis ir ārkārtas notikums, ko apliecina desmitiem tūkstošu skatījumu internetā, kā arī vēstules FEI un sponsooriem no visas pasaules, kas pieprasa pārtraukt sponsorēt jāšanas sportu,” Holmss atklāja. „Tas pamatīgi iedragājis iejādes prestižu un sporta tēlu kopumā. Mums jāpievērš uzmanība rollkūram kā treniņa metodei. Treneri un jātnieki varētu mums pārvest, ka reaģējam uz to, kas notiek internetā un publiskajos forumos, bet mums jābūt mulķiem, lai to nedarītu. Treneriem un jātniekiem ir jāsaprot, ka viņiem jābūt tīrākiem par tīru.”

Kā dejo Andalūzijas zirgi

Diāna Štrausa,
Daces Štrausas foto

Tagad, kad iestājies tumšs un vēss laiciņš, domas tā vien nesas uz kaut ko pēc iespējas siltāku. Tāpēc šaujam uz dienviidiem! Uz Spānijas pašiem, pašiem dienviidiem – Andalūziju! Mmm! Saule (protams, turklāt tāda, kas reizēm liktu nobālēt kādai krietnai cepeškrāsnij), Vidusjūra un Atlantijas okeāns (kaut kur starp Gibraltāru un Tarifu jūra pārvēršas okeānā, bet, jāatzīst, ka no attāluma nekas par to neliecina), gaiss tāds, ka prātā nav nekādi profesionāli pienākumi.

Taču pēc tam, kad netālu no okeāna pludmales ieturēta kārtīga maltīte no visdažādākajām, reizēm aizdomīga izskata, bet apbrīnojami gardām jūras veltēm un smaržīgas, svaigi ceptas maizes, olīvām un, protams, glāzes spirdzinoša spāņu „vasaras” vīna jeb *tinto de verano* (interesanti, ka patiešām ir iespējams apvienot vīnu ar *Coca-Cola Company* tipa limonādēm un ledu, pilnai laimei pievienojot vēl gabaļiņu citrona, kas rezultātā garšo pagalam baudāmi), var sākt domāt arī par kādām darbam līdzīgām aktivitātēm.

Par laimi, šis darbs ir atvedis mūs uz kādu sevišķi skaistu vietu Andalūzijā – uz „robežas” Heresu (Jerez de la Frontera) Kadisas provincē. Atrodoties tik netālu no pasaulslavenās Seviļas un vissenākās Rietumeiropas pilsētas, fenīciešu mantojuma nesējas Kadisas, Heresa bieži vien paliek šo lielo slavenību ēnā. Taču, ja jūs savās gaitās kādreiz nonāksit Heresā, redzēsiet, ka tā ir viena no Andalūzijas skaistākajām pērlēm. Varbūt tieši šis mazpazīstamības dēļ vai, pateicoties tai, Heresa var lepoties ar salīdzinoši neuzbāzīgu tūrisma piedāvājumu pat viskarstākajā tūristu pieplūduma mēnesī – augustā – un ar īpaši laipnu, taču neviltotu iedzīvotāju attieksmi pret ceļotājiem.

Tiem, kuri par Heresu kaut ko jau ir dzirdējuši, visticamāk, pirmās asociācijas saistās ar Karalisko Jāšanas skolu, – un jā, tieši tas ir mūsu ceļamērķis. Mūs sagaida iepriekš sarunāts pavadonis, kurš dīvainā kārtā angliiski runā ļoti labi (jāpiebilst, ka tā Spānijā nav sevišķi bieža parādība, jo spāņiem kopumā vēl joprojām piemīt dažādi kolonizatoru un lielo nāciju paradumi, piemēram, ceļot tikai uz spāniski runājošām zemēm vai nemaz necensties mācīties kādu citu valodu, jo „tāpat jau visiem vajadzētu zināt spāņu valodu”). Havjers (tā sauc mūsu pavadoni) uzreiz ķeras vēršim pie ragiem, nemaz nevicinot apkārt

Zirgu dzirdinātava, ko mūsdienās gan vairs nelieto.

nekādas sarkanīgas lupatas un neskanot satraucošai matadoru kustības pavadošai mūzikai. Viņš mums lietiski piedāvā dienas kārtību: apskatām staļļus, parunājam ar olimpieti Rafaelu Soto, pavērojam treniņu gaitu u.t.t.

Pa ceļam uz staļļiem Havjers nedaudz pastāsta par šīs iestādes vēsturi. Pēc tam, kad skolas dibinātājs Alvaro Domeks saņēma *Zelta zirgu*, kas ir Spānijas vispres-

tižākais apbalvojums jāšanas sportā un ko viņam pasniedza Spānijas karalis Huans Karloss I 1973. gada maijā, Domeks pirmoreiz publikai prezentēja uzvedumu *Kā dejo Andalūzijas zirgi*. Tas arī uzskatāms par skolas sākumu. Laika gaitā skolas atbalstīšanā un pārvaldīšanā iesaistījās gan Spānijas Informācijas un tūrisma ministrija, gan Andalūzijas valdība. 1987. gadā Spānijas karalis tika iecelts skolas Goda prezidenta postenī, un tajā pašā gadā skola tika inaugurēta kā Karaliskā Jāšanas skola.

Pašu zirgu kā spāņu tīrās šķirnes pārstāvju aizsākumi meklējami kādā XV gadsimta Kordovas (vēl viena skaista Andalūzijas pilsēta) klosterī, kur laika gaitā tika izkopts šī skaistā dzīvnieka prototips: platas krūtis, maza galva, spēcīgs ķermenis, mierīgs raksturs un inteliģence, kas attiecināma arī uz apmācības vieglumu. Mūsdienās zirgu skolas vajadzībām audzē turpat netālu no Heresas esošajā rančo tipa zirgaudzētavā.

Jāuzsver, ka, lai gan dejojošo zirgu šovs ir šīs iestādes visspožākais panākums, arī pārējais no redzētā ir patiesi ievēribas cieniņgs.

Nevainojami tīrajās, svaigi izbalsinātajos staļļos starp apmeklētāju bariņiem pacietīgi un absolūtā mierā stāv zirgi, kas tiek sagatavoti ikdienas treniņam.

Turpinājums 40., 41. lpp.

Atēnu olimpisko spēļu medaļnieks Rafaels Soto ar slaveno Andalūzijas šķirnes ērzeli Invasor II.

Kā dejo Andalūzijas zirgi

Turpinājums no 39. lpp.

Viens no šiem zirgiem – 20 gadu vecais olimpietis, tiršķirnes andalūzietis *Invasor II*, kura jātnieks ir pasauleslavenais Rafaels Soto. Viņš, t.i., Soto, ir ļoti atsaucīgs un labprāt ar mums aprunājas. Angliski! Jau otrais šāda veida pārsteigums vienas dienas laikā.

Soto pastāsta par skolas tradīcijām klasiskajā un tā saucamajā *doma vaquera*, ko latviski varētu dēvēt par darba vai lauku jāšanu. Klasiskajā iejādē skola izmanto tikai „tīro andalūziešu rasi”, savukārt lauku jāšanā, kur notiek arī sacensības, kas sastāv no trim veidiem (iejāde, šķēršļu josla un lopu šķirošana) – spāņu zirgus ar piejaukumiem, kā likums, kastrātus. Samērā vienkārši *tirradņus* no jaukteņiem var atšķirt, jo pēdējiem ir nogrieztas astes. Šāda tradīcija radusies tāpēc, ka vēsturiski šos zirgus izmantoja lauksaimniecībā, un, lai izvairītos no dažādu zaru un brikšņu saķeršanās astēs, tās apcirpa.

Vēl Soto pievērš uzmanību tam, ka skolā darbojas gan profesionāli jātnieki, gan mācekļi. Pirmie skolā uzvelk zilas krāsas kreklus, savukārt mācekļi – zaļus. Katram profesionālajam jātniekam apmācībā nodoti septiņi, astoņi zirgi un viens māceklis. Soto uzsver, ka galvenie šīs iestādes mērķi ir veicināt jāšanas sporta kultūru un cīnīties par tīru spāņu zirgu šķirni, kas jūtams arī visapkārt valdošajā svinīgajā un nopietnajā attieksmē pret zirgiem, darbu un ikdienu.

Mēs uzzinām arī dzīvu kaudu faktu, kas varētu ieinteresēt jaunos jātniekus tepat Latvijā – izrādās, ka šajā skolā var mācīties

Jāšanas skolas manēža.

bez maksas. Andalūzijas valdība ik gadu nodrošina stipendijas 15 centīgākajiem kandidātiem, sedzot mācību izmaksas. Tiesa, par dzīvošanas tēriņiem jā rūpējas pašam. Lai iestātos skolā, ir jābūt Eiropas Savienības valsts pilsonim, jābūt jaunākam par 24 gadiem un jānokārto iestājek sāmeni teorijā (tostarp tādos priekšmetos kā hipoloģija, angļu valoda, informātika u.t.t.), kā arī jāveic praktiskais pārbaudījums iejādē. Mācības ilgst četrus gadus, un nodarbības notiek galvenokārt spāņu valodā, tāpēc interesentiem ieteicams sākt šīs samērā vieglās valodas apguvi jau laikus. Šobrīd skolā mācās lielākoties spāņu

studenti, taču ir arī vairāki jaunieši no Beļģijas, Dānijas un Francijas.

Vēlāk iepazīstamies ar 2005. gada absolventu Belenu Bautistu, pirmo profesionāli sievieti Heresas jāšanas skolā. Viņa stāsta par tradicionāli salīdzinoši stagnātisko attieksmi pret sievietēm šajā arodā un par to, kā ar savu ierašanos dažiem šovinistiski noskaņotajiem kolēģiem nācies lauzt savus principus, jo savu vietu Belena godam pelnījusi – gan upurējot krietnu devu no privātās dzīves, gan sasniedzot izcilus rezultātus. Vēlāk treniņa laikā manēžā redzam, ka nu jau šis aizspriedums veiksmīgi pārvarēts.

Ērzelis mācās izpildīt elementu levade.

Vienīgā profesionālā jātniece Spānijas Karaliskajā jāšanas skolā Belena Bautista.

Andalūziešu divjūgs skolas studenta vadībā.

Pašu izrādi neizdodas redzēt dažādu nepārvaramas varas apstākļu dēļ. Bet mums parāda visu, ko vien iespējams, lai mēs vismaz aptuveni sajūtu, kā tas varētu būt. Starp citu, izrādes notiek dienas vidū, kas varētu šķist neparasts laiks. Taču mums paskaidro, ka tas gluži vienkārši ir klimata dēļ – vēlāk kļūst gaužām karsti, un, tā kā dzīvnieki skolas divkājainajiem iemītniekiem ir pirmajā vietā, izrāžu laiki pieskaņoti zirgiem vispiemērotākajiem apstākļiem. Manēžā ir paredzētas 1600 vietas skatītājiem, kas, pēc Havjera teiktā, lielākoties tiek aizpildītas. Tāpēc viņš iesaka pieteikties laikus, ko iespējams izdarīt, rezervējot biļetes skolas interneta mājas lapā.

Skolā iespējams apgūt arī braukšanu ar pajūgiem. Prasības šajā mākslā ir ļoti striktas, un tāpēc apgūt braukšanu četrrūgā varot tikai pēc tam, kad mācekļi apguvis zinības trīs gadus. Pamanām arī vairākus sakoncentrējušos, zaļos kreklos tērptus audzēkņus, ar divjūgiem braucot skolas teritorijā.

Taču Heresas Karaliskās jāšanas skolas fonds piedāvā arī citus labumus apskatei.

Izrāžu tērpu kolekcija.

Nākamā pietura ir zirglietu darbnīca – šeit gatavo un apmāca darināt zirglietas skolas vajadzībām. Dažādo krāsu pušķīši, kas izrāžu laikā tiek piestiprināti zirgiem pie iemauktiem, apzīmē piederību. Piemēram, dzeltenas, baltas un zilas krāsas pušķīšu savienojums ir skolas dibinātāja Domeka krāsas, savukārt zaļi un balti – Andalūzijas karogs.

Skolas muzejs iekārtots pēc Parīzes Operas arhitekta Šarla Garnjē projekta būvētajā pili, ko skola pārņēma savā pārvaldībā līdz ar Karaliskās skolas statusa iegūšanu. Muzeja ekspozīcija aptver ne vien pašas iestādes un tās zirgu vēsturi, bet arī vispārīgāko informāciju par zirgu izcelšanos un to daudzveidību (turpat laukā, mazā aplokā ganās Prževaļska zirgi) un par zirgu komunikāciju ar cilvēkiem dažādos vēstures posmos.

Muzeja talismans ir kentauris, kas apzīmē zirga un cilvēka savstarpējo harmoniju. Fonds šī muzeja izveidē ieguldījis ievērojamus līdzekļus, kas nojaušams pēc dažādu interaktīvo eksponātu klātbūtnes un vairākām īsmetrāžas un 3D filmām gan par iestādi, gan par zirgiem vispār. Mūsu

pavadonis pačukst kādu noslēpumu, – drīzumā šajā pili filmēšot kādu Holivudas filmu ar lielu zvaigžņu piedalīšanos.

Turpinājumā apskatām skolas samērā neseno jaunievedumu – iespaidīgo ratu kolekciju, tostarp arī ratus, kuros kāzu dienā esot braucis jaunais Spānijas karaļpāris. Ļoti svarīga jāšanas un braukšanas ceremonijas daļa ir apgērbs – formu ir daudz, un tās ir ļoti krāšņas. Krietna ratu muzeja daļa veltīta šai vēsturiskajai un arī mūsdienu apģērba izstādei, kas ar spāņiem cienīgu glanci un šiku iedvesmo uz varoņdarbiem.

Diena ātri un nenovēršami tuvojas beigām. Izrādās, ka Havjers palicis ar mums kopā pēc sava darba laika beigām, tādējādi apliecinot savu absolūto nodošanos darbam, kas manāma arī citos, kopā apsimts darbiniekos. Ja jūs gadījumā dodaties šajā virzienā, tad nešauboties iesaku, – novirzieties no sava kursa, iegriežoties šajā skaistajā pilsētā un apmeklējot Heresas Karalisko jāšanas skolu.

Vairāk informācijas meklējiet skolas mājas lapā: <http://realescuela.org>

Ieeju manēžā grezno Heresas, Andalūzijas un Spānijas karogi.

Nodarbība Heresas Karaliskajā jāšanās skolā.

Izcilākais zirgu iemūžināšanas meistars

Dace Millere

Franču gleznotājs Karls Vernē (1758-1836) bija ne tikai mākslinieks, bet arī aizrautīgs jātnieks. Tikai dažas dienas pirms savas nāves septiņdesmit astoņu gadu vecumā viņš esot redzēts, auļojam zirga mugurā kā jauns zēns.

Savulaik Vernē bija pazīstams galvenokārt kā mākslinieks, kurš gleznoja zirgus kustībā pilnā augumā – lielākoties medībās, sacīkstēs, kaujās, kā arī dabā. Mākslas izglītības pamatus Vernē ļāva apgūt tēvs Klods Žozefs Vernē, kurš arī bija ļoti veiksmīgs vēsturisku portretu gleznotājs.

Mākslas vēsturnieki atzīst, ka Karls Vernē bijis prasmīgs meistars, bet akadēmiskās glezniecības skolas idealizācijas un statiskuma atbalstītājs. Karls bija izslavēts zirgu zīmētājs un gleznotājs, tāpēc pie viņa devās mācīties arī Teodors Žeriko, par kuru stāstījām kādā no iepriekšējiem avīzes numuriem.

Mēdz apgalvot, ka Žeriko nav bijis apmierināts ar skolotāja uzskatiem, respektīvi, idealizētā zirgu glezniecība jaunāko censoni nav spējusi ilgi saistīt. Taču, skatoties Žeriko darbus, tie nebūt nav tālu no šīs pašas idealizēšanas, pat zināmas romantisma un heroizācijas devas. Tāpēc viņi abi vien paši varētu atbildēt uz jautājumu, kas veicināja attālināšanos, bet to vairs nav neviena spēkos noskaidrot...

Karls Vernē 1872. gadā par saviem darbiem ieguva prestižo Romas balvu, bet 1808. gadā Napoleons viņam piešķīra Goda Leģiona ordeni par kādas kaujas epizodes atainojumu gleznā.

Lielākoties viņa darbos koncentrēti personīgie aculiecinieka novērojumi. Īpaši tas sakāms par periodu pēc 1816. gada, kad Vernē veidoja gravīras ar ielu ainām, zirgu tirgiem un dendijiem. Pašlaik Karla Vernē daiļrade vairāk ir atzīta, pateicoties viņa satīriskajām gravīrām, nekā gleznām. Bieži viņš tiek pieminēts arī saistībā ar savu dēlu Horāciju, kura gleznotāja talantu viņš pats veicināja un kurš savas dzīves laikā kļuva vēl slavenāks nekā tēvs.

Pieminot Napoleonu, jāteic, ka šis franču varonis ne reti kopā ar zirgiem tēlots Vernē darbos. Grūti sacīt, kurš no imperatora rumakiem redzams katrā no gleznām, jo, kā vēsta vēstures avoti, Napoleonam dzīves laikā piederējuši aptuveni 150 zirgi, lielākoties sirmi arābu šķirnes zirgi, tāpēc visi ļoti līdzīgi. Daudzi no tiem gājuši arī bojā, kaujās glābjot karavadoņa dzīvību. Par to arī kādā no turpmākajiem *Zirgu Pasta* numuriem.

Imperatora Napoleona I portrets zirgā, 1805-1810.

Napoleons kaujā pie Maskavas, 1812.

No darbu sērijas *La Grande Armée*, 1812.

Teicēji par zirgiem

• Kad arājs zirgu nojūdz, lai ieliek arklā vērstuvi lemešu starpā, tad zirgs labāki paēd un atpūšas. (Atbalss k. 1982, J. Kriķis, Starti; 34995)

• Zirgu izjūdzot, arklis vai ecēšas jaatstāj ar priekšu pret rīta vai ziemas pusi, tad zirgs barojas un ir veselīgs. (Zemes Spēks, 1932, 28, 477; 34996)

• Cik reiz zirgs vērtoties apsviežas uz riņķa, tik reiz ar to vēl var uz Rīgu aizbraukt. (P. Š., Rauna, K. Jansons, Plāņi; 34997)

• Zirgam jālaiž izvārtīties. Kad zirgs izvārtās, tad viņam tas ir tikpat, kā kad tas būtu reizi auzas dabūjis. (H. Skujiņš, Smiltene; 34998)

• Ja jūdzot zirgu, pēdējam piesitas kreisā kāja pie ilksis, tad tanī dienā cilvēks būs nelaimīgs. (J. Pamplis, Garoza; 34999)

• Kamēr vīrieši jūdz zirgus, ar ko braukt pilsētā, tikmēr sievietēm nav brīv vērt, lai braucējiem kāda nelaime nenotiktu. (A. Bilenšteina rokkraksts; 35000)

tiktu. (A. Bilenšteina rokkraksts; 35000)

• Zirgu atjūdzot, sakas nedrīkst novilkt ilksis, lai zirgam spalva stāv gludi. (V. Spandegs, Pociems; 35001)

• Zirgu nojūdzot, sakas nedrīkst novilkt, kamēr zirgs vēl ilksis, tad tas slinks paliek. (P. Zeltiņa, Ikšķile; 35002)

• Zirgam vēl ilksis atrodies nevajaga sakas nomaukt, jo tad zirgs ātri svist. (Atbalss k. 1897, K. Kleķeris, Skujene; 35003)

• Zirgam sakas jānovelk, kad tas izvests no ilksim, jo citādi tas stipri svist. (A. Pliens, Meirāni; 35004)

• Zirgam ilksis nedrīkst saku nomaukt, tas zirgam neiet labumā. (E. Laime, Tirza; 35005)

• Zirgu izjūdzot, nedrīkst ilksis ar mešanu mest zemē, tad jūdzējam būs neganta sieva. (P. Zeltiņa, Ogresgals; 35006)

• Zirgi pirmo reizi jāiebrauc trešdienās vai svētdienās, tad viņiem nenotiek nekas sliktas. (M. Eglīte, Lugaži; 35007)

Nādas Zavadiķas foto

Astoņi kustoņi

Ojārs Vācietis

Astoņi kustoņi,
astoņi kustoņi,
kas tos astoņus kustoņus pirkis?
Zirgs.

Bet zirgam nav naudas.

Astoņi kustoņi,
astoņi kustoņi,
kas tos astoņus kustoņus pirkis.
Cirkas.

Un, kad tev nāk
raudas
par nabaga zirgu bez naudas, -
drāzies, cik jaudas,
uz cirku.

Astoņi kustoņi,
Astoņi astaini -
Tur visi astoņi ir.

Mākslinieks Zigurds Zuze, pirms daudziem gadiem veidojot dzejnieka Ojāra Vācieša grāmatzīmi, kā raksturīgu mitoloģijas tēlu izvēlējās spārnoto zirgu Pegasusu.

☺ ☺ ☺

Bārā ienāk zirgs un pasūta:
- Man, lūdzu, 50 gramus konjaka un citroniņu!

Bārmenis no pārsteiguma gandrīz zaudē valodu, bet pasūtījumu izpilda.

Zirgs turpina:

- Es te netālu strādāju, tā kā ienāku pie jums bieži.

Bārmenis izstāsta par zirgu savam draugam, cirka direktoram. Tas, protams, nākamajā dienā ir klāt. Zirgs tiešām atnāk, apsēžas un pasūta:

- Man kā parasti!

Cirka direktors piesēžas klāt:

- Atvainojiet, drīkst jūs traucēt?

Zirgs:

- Jā, lūdzu!

Direktors:

- Uzreiz ķeršos pie lietas! Esmu cirka direktors, saki, vai jūs negribētu pie mums strādāt?

Zirgs:

- Nu, ja jūs piedāvājat labu algu, kāpēc ne? Es tikai nesaprotu, kāpēc jums cirkā vajadzīgs programmētājs?

☺ ☺ ☺

Greznā piecvaigžņu viesnīcā uz zirga iejāj kovbojs un, aizauļojis līdz galvenajām kāpnēm, pārvietojas pa tām augšup. Administrators (pārmetoši):

- Džon, kā tu tā varēji?! Ar zirgu pa paklājiem, pa kāpnēm...

- Atvaino, vecīt, bet zirgam liftā paliek slikti.

☺ ☺ ☺

Pilsētnieki laukos:

- Paskaties, kāds skaists zirgs!

- Tas nav zirgs, bet cūka!

- Jā? Kāpēc tad tai ir ragi?

☺ ☺ ☺

- Jūs apgalvojat, ka esat latvietis?

Un tikai tāpēc, ka esat dzimis Jelgavā?

- Protams!

- Bet, ja gailis piedzimst stallī, tad, pēc jūsu domām, tas ir zirgs?

☺ ☺ ☺

Draudzeņu saruna:

- Mans vīrs strādā kā zirgs, lai tikai varētu nopelnīt vairāk naudas...

Ja vēl viņš to netērētu kā ēzelis...

Latvijas Jātnieku federācijas paziņojumi

• Informācija sacensību organizētājiem

Lūdzam visus, kuri vēlas **rīkot sacensības** jāšanas sporta disciplīnās – konkūrā, iejādē, poniju jāšanā, pajūgu braukšanā un paraolimpiskajā iejādē, **iesniegt pieteikumus Latvijas Jātnieku federācijas** sekretariātā Rīgā, Kleistu ielā 75, LV-1067 vai nosūtot e-pastu uz adresi leflatvia@leflatvia.lv līdz 2009. gada 7. decembrim.

Tālruni 67427135; 67427135; 29753828; 29753828; 29373524; 29373524.

Izvēloties datumus sacensību rīkošanai, lūdzam iepazīties ar LJF sacensību grafiku.

• **Iejādes treneru padomes sēde** notiks 2009. gada 27. novembrī plkst. 13 Rīgā, Kleistu ielā 75.

Darba kārtība:

1. 2010. gada sacensību kalendārais plāns.
2. Sportistu sadalījums vecuma grupās.
3. Sacensību nolikumi.
4. Vispārējie noteikumi LJF nacionālajām ieskautes sacensībām iejādes disciplīnā.
5. Dažādi.

Sēdē aicināti piedalīties arī treneri un sportisti, kuriem ir konkrēti priekšlikumi iejādes sekcijas darbības uzlabošanai. Priekšlikumus iespējams sūtīt uz LJF e-pastu leflatvia@leflatvia.lv, tālrunis 67427135, 29373524 – iejādes treneru padomes priekšsēdētāja Anita Mangale.

• **Konkūra treneru padomes sēde** notiks 2009. gada 26. novembrī plkst. 16 Rīgā, Kleistu ielā 75. Uz sēdi tiek aicināti arī poniju jāšanas treneri un citi interesenti poniju jāšanas sekcijas izveidošanai.

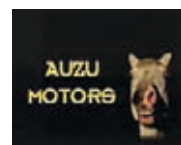
Darba kārtība:

1. 2010. gada sacensību kalendārais plāns.
2. Sportistu sadalījums vecumu grupās.
3. Sacensību nolikumi un maršruti.
4. Izmaiņas un papildinājumi Vispārējos noteikumos LJF nacionālajām ieskautes sacensībām šķēršļu pārvarēšanā.
5. Poniju jāšanas sekcijas izveidošana.
6. Dažādi.

Tiek aicināti piedalīties arī treneri un sportisti, kuriem ir konkrēti priekšlikumi konkūra sekcijas darbības uzlabošanai. Priekšlikumus iespējams sūtīt uz LJF e-pastu leflatvia@leflatvia.lv, tālrunis 67427135, 29753828 – konkūra treneru padomes priekšsēdētāja Natālija Šakurova.

Kolliju portāls
www.kolliji.lv

Ulda Podnieka
informācijas
un filmu studija
piedāvā
TV raidījumu

AUZU MOTORS
LTV7 televīzijā.

Visus 2008. un 2009. gada raidījumus
var redzēt mājas lapā
www.ljf.lv

Līdzjūtība

Izsakām visdziļāko līdzjūtību
Sergejam Šakurovam,
no mātes uz mūžu atvadoties!
Avīzes *Zirgu Pasts* redakcija

Apsveicam!

Sirsnīgi sveicam
Tatjanu Reznuku
ar meitiņas piedzimšanu!

Avīzes *Zirgu Pasts* redakcija

Jaunā māmiņa mums pastāstīja, ka Jelīzaveta
nākusi pasaulē Rīgas Dzemdību namā
15. novembrī, viņas svars – 3,04 kg, garums – 52 cm.

Zirgu fotogrāfijas

Dace – tālr.: 26258326
Māris – tālr.: 29209802

Zirgu Pasta gada komplekts

Piedāvājam mūsu lasītājiem iespēju iegādāties pilnu avīzes *Zirgu Pasts* 2009. gada komplektu iesējumā. Cena Ls 20,- par vienu komplektu (plus PVN; plus pasta izdevumi, ja nav iespēja saņemt pasūtījumu tieši no redakcijas darbiniekiem). Tā kā komplektu iegāde būs ierobežota, lūdzam līdz 20. decembrim veikt savus pieteikumus, sūtot vēstuli uz elektroniskā pasta adresi zirgu.pasts@inbox.lv

Lūdzu, norādiet savu e-pasta adresi un tālruna numuru, kā arī veidu, – kā vēlaties komplektu saņemt: sacensību, citu pasākumu laikā vai pa pastu. Ja būsiet to pasūtītāju skaitā, kas pirmie pieteiksies un varēs saņemt komplektus, nosūtīsim jums rēķinu par pakalpojuma apmaksu. Pēc tās veikšanas vienosimies par saņemšanu, ja tā paredzēta tiešā veidā nevis pa pastu.

Zirgu Pasts

Varēs pieteikties atbalstam lauku saimniecību modernizēšanai

Solveiga Lazovska, Latvijas Zemkopības ministrijas Preses un sabiedrisko attiecību nodaļas vadītājas vietniece

No šī gada 7. decembra Lauku atbalsta dienests (LAD) pieņems projektu iesniegumus Eiropas Savienības (ES) Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) un Lauku attīstības programmas (LAP) 2007.-2013. gadam pasākumam *Lauku saimniecību modernizācija*. Pasākuma septītās kārtas projektu iesniegumu pieņemšana notiks līdz 2010. gada 7. janvārim.

Projektu iesniegumi gatavojami saskaņā ar Ministru kabineta (MK) 2009. gada 14. jūlija noteikumiem nr. 783 *Kārtība, kādā piešķir valsts un Eiropas Savienības atbalstu atklātu projektu iesniegumu konkursa veidā lauku un zivsaimniecības attīstībai* un MK 2009. gada 20. oktobra noteikumiem nr. 1209 *Kārtība, kādā piešķir valsts un Eiropas Savienības atbalstu atklātu projektu iesniegumu konkursa veidā pasākumam Lauku saimniecību modernizācija*.

Pasākumā septītās kārtas pieejamais publiskais finansējums noteikts 32 279 735 latu apjomā.

Projektu pieņemšana notiks saskaņā ar no jauna izstrādātiem noteikumiem, tāpēc lauksaimniekiem, sagatavojot projektu pieteikumus, jāņem vērā vairāki jauni kritēriji. Piemēram, kā viens no publiskā finansējuma saņemšanas kritērijiem noteikts, ka gada laikā saimniecībā par katru strādājošo vidēji jābūt samaksātam vismaz 700 latu sociālajam nodoklim.

Svarīga izmaiņa, kas atvieglos uzņēmējiem administratīvo slogu, ir tā, ka atbalsta saņēmējam vairs nebūs jāslēdz līgums ar LAD, jo tagad projekta īstenošanu varēs uzsākt uzreiz pēc pozitīva lēmuma pieņemšanas par projekta iesnieguma apstiprināšanu.

Tāpat jaunie noteikumi paredz, ka turpmāk pamatlīdzekļu aizvietošanas definīcija neattieksies uz saimniecībā jau esošo traktor-tehniku, agregātiem un piekabēm, kas vecākas par 10 gadiem no to izlaides datuma. Atcelta arī prasība nodrošināt pozitīvu naudas plūsmu katrā mēneša beigās, tomēr saglabājot prasību, ka naudas plūsmai projekta iesniegšanas gadā, visos īstenošanas gados un gadā pēc projekta īstenošanas jābūt pozitīvai. Uzmanība jāpievērš arī precizējumiem par uzņēmuma dzīvotspējas rādītājiem.

Vienlaikus ar projekta iesniegumu vai arī sešu mēnešu laikā pēc pozitīva lēmuma par projekta iesnieguma apstiprināšanu pretendents LAD būs jāiesniedz izziņa no kredītiestādes par kredīta piešķiršanu, ja projekta īstenošanai plānots ņemt kredītu.

Turpmāk lauksaimniecībā izmantojamo traktoru iegādi būs iespējams projektā iekļaut kā attiecināmās izmaksas, ņemot vērā saimniecībā jau esošās traktoru vienības (jaunākas par 10 gadiem) un nepārsniedzot attiecību, kuru aprēķina, summējot maksimālās jaudas (zirgspēkos) attiecību šādi: viens zirgspēks pret vienu hektāru 2009. gadā vienotajam platību maksājumam deklarētās platības un viens zirgspēks pret vienu liellopu vienību. Traktoru iegādi turpmāk varēs ietvert attiecināmajās izmaksās arī tajā gadījumā, ja to maksimālā jauda būs ne vairāk kā par 50 zirgspēkiem lielāka nekā aprēķinātā maksimālās jaudas summa.

Noteikumos noteikta 40% atbalsta intensitāte no attiecināmajām izmaksām, kas saistītas ar investīcijām jaunu iekārtu, tehnikas un aprīkojuma iegādei, ja investīcijas veic bioloģiskās lauksaimniecības produktu ražotājs, kurš pieteicies atbalsta maksājumiem un nodarbojies ar bioloģisko ražošanu ne mazāk kā divus iepriekšējos noslēgtos gadus pirms projekta iesnieguma iesniegšanas, kā arī uzņēmies jaunas saistības LAP pasākuma *Agrovides maksājumi* apakšpasākumā *Bioloģiskās lauksaimniecības attīstība*.

Savukārt projektiem, kuri būs iesniegti līdz 2010. gada 31. decembrim, būs noteikta 35% atbalsta intensitāte no attiecināmajām izmaksām, kas saistītas ar investīcijām jaunu iekārtu, tehnikas un

aprīkojuma iegādei, paredzot arī, ka šo intensitāti palielina par 5%, ja atbalsta pretendents ir atbilstošas lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvās sabiedrības biedrs.

Tiks atbalstītas divu veidu aktivitātes: investīcijas tādu jaunu iekārtu, tehnikas, aprīkojuma, informācijas tehnoloģiju un programmu nodrošinājuma iegādei un uzstādīšanai, kas paredzētas lauksaimniecības produktu ražošanai, tai skaitā arī iepakojšanai, kā arī jaunu ražošanas būvju celtniecība (govkopībā, ja dzīvnieku novietne paredzēta ne mazāk kā 50 slaucamām govīm, ja vien atbalsta pretendents jau nav īstenojis projektu Latvijas LAP 2004.-2006. gadam pasākumā *Standartu sasniegšana*), rekonstrukcija un tam nepieciešamo būvmateriālu iegāde.

Visā programmēšanas periodā vienam atbalsta pretendents kopējā maksimālā attiecināmo izmaksu summa ir 421 000 latu. Tomēr atbalsta pretendents attiecināmo izmaksu summu aktivitātēm var palielināt līdz 1 400 000 latu, ja tās neto apgrozījums no lauksaimnieciskās ražošanas pēdējā noslēgtajā gadā ir vismaz 250 000 latu. Savukārt Lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvajām sabiedrībām, kuras darbojas vismaz trīs gadus pēc kārtas pirms projekta iesnieguma iesniegšanas dienas, attiecināmo izmaksu summa visā programmēšanas periodā ir 7 028 040 latu iepriekš noteikto 1 400 000 latu vietā.

Iesniegto projektu īstenošanu veic divu gadu laikā no lēmuma par projekta iesnieguma apstiprināšanas.

Projekta iesnieguma veidlapa un metodiskie norādījumi tās aizpildīšanai ir atrodami LAD interneta mājas lapā www.lad.gov.lv sadaļā *ES atbalsts*.

Projekta iesniegumi jāiesniedz LAD reģionālajās lauksaimniecības pārvaldēs (RLP) - juridiskām personām pēc juridiskās adreses, fiziskām personām - pēc projekta īstenošanas adreses. Reģionālo lauksaimniecības pārvalžu adreses tāpat atrodamas mājas lapā www.lad.gov.lv. Tāpat LAD mājas lapā ir atrodama detalizēta informācija par pieteikšanos, vadlīnijas projekta iesnieguma aizpildīšanai, visas nepieciešamās veidlapas, kā arī cita atbalsta pretendentiem noderīga un saistoša informācija saitē: <http://www.lad.gov.lv/index.php?d=2637>.

**Eiropā lielākais
zirglietu veikals -
10 000 preču nosaukumu!**

**Pasūtījumus var veikt:
SIA Zirgaudzētava GRAVAS
Tālr.: +371 63191183,
kraemergravas@inbox.lv**

Atvērto durvju diena Zviedru birzē

Daces Štrausas teksts un foto

Zemnieku saimniecībā *Zviedru birzes zirgi* veidojas vērtīga tradīcija, ko būtu vērts pārņemt arī citām lielajām zirgaudzētavām – izrādīt paveikto interesentiem, rīkojot prezentācijas pasākumus. Tas šeit notiek otro gadu. Šogad *Zviedru birzes* draugi pulcējās 31. oktobrī.

Lai gan saimniecības īpašniece Rūta Rasiņa savus zirgus Latvijā audzē salīdzinoši nesen, tomēr audzētavas saknes jau krietnu laiku iepriekš meklējamas Zviedrijā, tāpēc ir izdevies izveidot divas spēcīgas audzētavas ķēvju ģimenes: *La Cocette*, ko tupina divas pusmāšas – *Rassasine* no *Stanforda* un *Corasine* no slavenā iejādes ērzeļa *Flyinge Tolstoy* ar saviem talantīgiem pēcnācējiem, un angļu pilnasiņu ķēves *Windermare* meitas un to pēcnācēji, kas ir vērtīgi arī Latvijas šķirnei, jo dod sporta zirgu audzēšanā tik nepieciešamās pilnasiņu asinis. Pēc ķēvju ģimeņu un audzētavā esošā ērzeļa *Bleisbergs Liwius* izrādīšanas zirgi tika demonstrēti brīvās gaitās un lēcienā. Šos zirgus bija iespējams arī nopirkt. Ovācijas izraisīja iepriekšējā gadā nopirktais, tagad jau *Kurzemes sēklas* piederošās divgadīgās ķēves *Corasine* no *Corlensky G* un *Rassasine* meitas no *Cardento*, *Cairasine* brīvais lēcienis. Jaunie īpašnieki ir ļoti apmierināti ar savu pirkumu un arī šogad ar interesi vēroja pārdošanai demonstrētos jaunos zirgus un kumēlus. No *Zviedru birzes* nāk viens no Latvijas labākajiem sporta zirgiem *Irasir*, kas ir arī sertificēts vaislas ērzelis, un jau tagad redzams, ka savu sporta zirga talantu tas nodod pēcnācējiem.

Rūta Rasiņa skaidro interesentiem savus zirgaudzēšanas principus.

Otrs vaislas ērzeļa sertifikātu ieguvušais ērzelis, kas vēl atrodas Latvijā, ir ar pilnasiņu izcelsmi no mātes puses *A Spin Off* no *Adermie*, kas brīvajā lēcienā, kā mēdz teikt, lec līdz „statņu galiem”.

Ja kādu interesē braucamā tipa topošais ērzelis ar labām gaitām pajūgu braukšanai un genofondam atbilstošu izcelsmi, arī to vēl var iegādāties šajā audzētavā. Saulainis no Sultāna un Ludviga meitas Lagūnas pieder *Zviedru birzes zirgi* audzētavas pārvaldniecei Ildzei Mašinskai.

Protams, arī visās pārējās dienās *Zviedru birzes* zirgaudzētava nav apmeklētājiem slēgta, un tie, kurus interesē augstas klases sporta un vaislas zirgi, šeit ir laipni gaidīti.

Cairasine demonstrē izcilu lēcšanas tehniku un izvērtētu spēku.

Braucamā tipa pusotru gadu vecais ērzēlens *Saulainis*.

Sabīnes Mutules foto

Avīzi *Zirgu Pasts* var iegādāties sekojošās *Narvesen* preses tirdzniecības vietās:

- Stacijas laukums 2, *Tornis I*, Rīga
- Stacijas laukums 2, *Tornis II*, Rīga
- Brīvības iela 372, *Alfa I*, Rīga
- Maskavas iela 357, *Dole*, Rīga
- Dzirnavu iela 74/76, Rīga
- Lielirbes iela 29, *Spice*, Rīga
- Stacijas laukums 2, *Origo*, Rīga
- Slokas iela 115, *Maxima*, Rīga
- Stacijas laukums 2, *Stacija 1*, Rīga
- Gogoļa iela, Rīga
- Strēlnieku iela 1, Rīga
- Brīvības-Merķeļa iela, *Sakta*, Rīga
- Raiņa iela 3, *autoosta*, Sigulda
- Rīgas iela 4, Valmiera
- Lielā iela 13, *TC Kurzeme*, Liepāja
- Helēnas iela 24, *Supernetto*, Alūksne
- Pils iela 68, Alūksne
- Rīgas iela 41, Gulbene
- Pasta iela 18, Jēkabpils
- Vienības iela 1, Jēkabpils
- Sūru iela 2, Kuldīga
- Aizputes iela 1, Priekule
- Klaipēdas iela 62, Liepāja
- Stacijas laukums 7, Limbaži
- Poruka iela 2 a, Madona
- Latgales iela 20, Rēzekne
- G. Apiņa iela 10 a, Valmiera
- Rīgas iela 10, Valmiera

